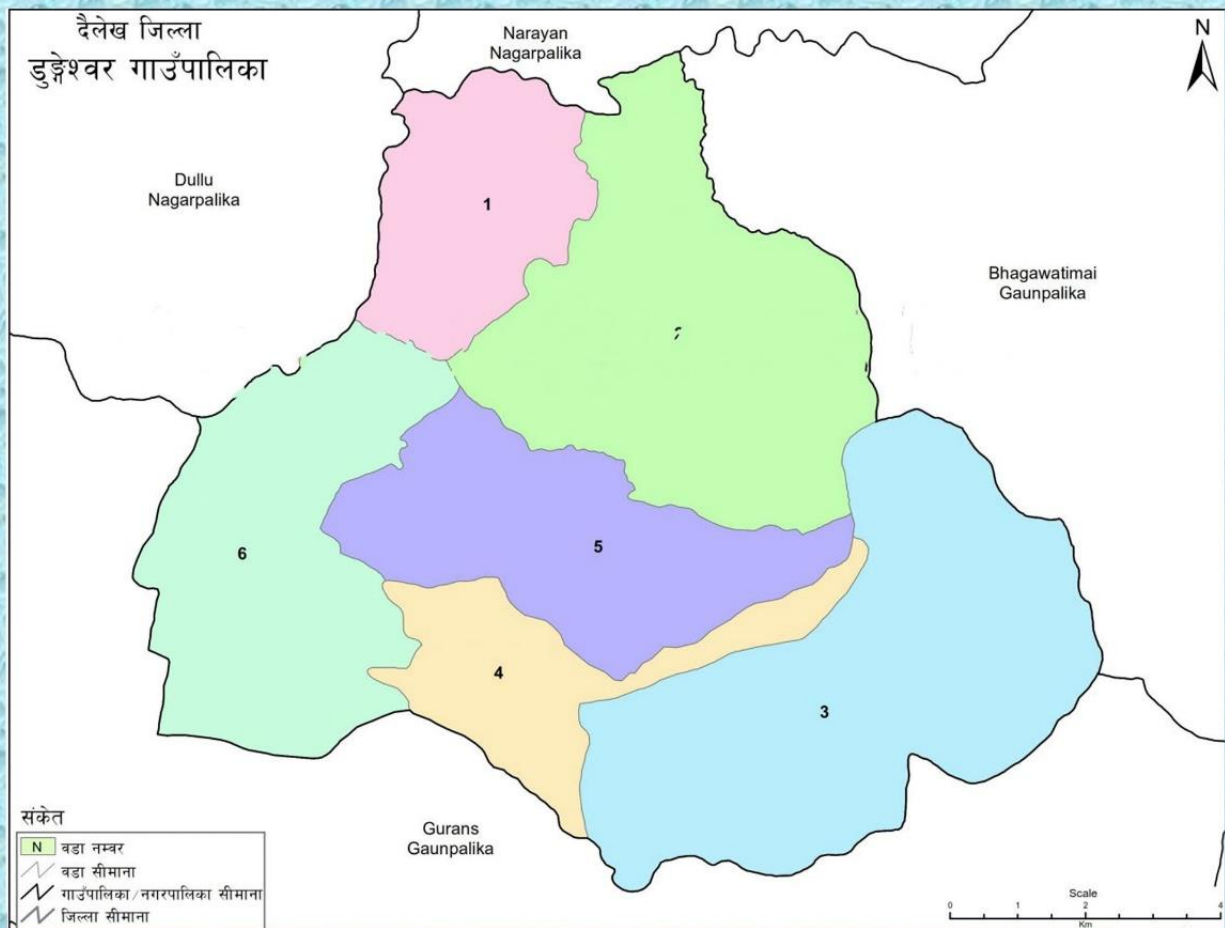

डुङ्गेश्वर गाउँपालिका, दैलेखको

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना २०२३

डुङ्गेश्वर गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
डाँडापराजुल, दैलेख

Website: www.dungeshwormun.gov.np

Email: ito.dungeshwormun@gmail.com

Facebook page: डुङ्गेश्वर गाउँपालिका दैलेख

Address: Dungeshwor Rural Municipality-5 Dandaparajul Dailekh

डुङ्गेश्वर गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
डाँडापराजुल, दैलेख
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

प्रतिबद्धता

सुरक्षित पानी नै स्वस्थ जीवनको आधार हो । सरसफाइ स्वस्थ जीवन र समुन्नत समाजका लागि जीवनपद्धति हो । यसै तथ्यलाई हृदयंगम गर्दै नेपालको संविधानले स्वच्छ खानेपानी र सुरक्षित सरसफाइलाई व्यक्तिको संवैधानिक हकको रूपमा निर्दिष्ट गरेको छ । सन् २०३० सम्ममा सम्पूर्ण घरघुरीलाई प्रणालीको सुरक्षित पानीमा पहुँच पुर्याउने राष्ट्रिय लक्ष्य हासिल गर्नविभिन्न चुनौतीका बावजुद यस गाउँपालिकाले पनि पहल गरि राखेकोछ । यस गाउँपालिका प्राय घरघुरीमा आधारभूतस्तरको खानेपानी सुविधा पुगेको भए पनि सुरक्षित पानीको पहुँच सुनिश्चित गर्नु चुनौतिपूर्ण रहेको छ । त्यसका साथै घरायसी सरसफाइ, स्वच्छता र बानी व्यवहार परिवर्तनका लागि समेत निरन्तर सहजीकरण गर्न आवश्यक छ । सार्वजनिक र संस्थागत सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधा निर्माण, मर्मतसम्भार र स्तरोन्नति उत्तिकै आवश्यक छ । विद्यालयमा नेपाल सरकारले निर्दिष्ट गरे बमोजिमका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधा पुर्याउन गाउँपालिका निरन्तर कटिबद्ध भए पनि छोटो समयमा यो सम्भव हुन सकेको छैन । यसका साथै यस गाउँपालिकामा ठोस फोहर व्यवस्थापन र दिसाजन्य लेदोको दिगो व्यवस्थापनका काम गर्नुपर्ने छ ।

यसै तथ्यलाई मध्यनजर गर्दै डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको एकीकृत योजना तयार गरिएको छ । खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी जानकारी, तथ्यांक एवम् सूचनाहरूलाई सूचना प्रणालीमा एकीकृत गर्ने नेपाल सरकारको योजना अनुरूप एनवास सफ्टवेयरमा प्रविष्ट गरी यस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयार गरिएको छ । यस योजना तयार गर्नका लागि खानेपानी प्रणाली, संस्थागत खानेपानी तथा सरसफाइ, सार्वजनिक सरसफाइ तथा स्वच्छतासँग सम्बन्धित सतप्रतिशत तथ्यांक संकलन गरिएको छ भने घरायसी सरसफाइ तर्फ कुनै पनि टोल र जातजाति नछुटनेगरी उद्देश्यमूलक नमूना संकलन (Purposive Sampling) गरिएको छ । यस योजना तयारीका क्रममा गाउँपालिकाका विद्यमान नीतिहरूको विश्लेषण गर्ने क्रममा सरसफाइ तथा स्वच्छताका नयाँ आयामहरूको समेत पहिचान भएको छ र गाउँपालिकाले तिनलाई सम्बोधन गर्न लागि थप नीतिगत व्यवस्थागरि लागु गर्नेछ । यस योजनाले पूर्ण सरसफाइ मार्गदर्शन २०७३, दिगो विकास लक्ष्य र खानेपानी, सरसफाइ, तथा स्वच्छता क्षेत्रगत विकास योजनाको लक्ष्यलाई योगदान दिने अपेक्षा गरिएको छ ।

यस योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि गाउँ पालिका प्रतिबद्ध भएपनि गाउँपालिकाको एकल प्रयास मात्र उक्त लक्ष्य हासिल गर्न सम्भव देखिदैन । यसका लागि संघीय र प्रदेश सरकारका अलावा विकास साझेदार, सामाजिक संघसंस्था, निजी क्षेत्र, समुदायमा आधारित संस्थाहरू र प्रत्येक घरघुरीको सहयोगको अपेक्षा गरिएको छ ।

यस योजना तयार गर्ने कार्यमा हातेमालो गर्नुहुने विकास साझेदार नेपाल सरकार, खानेपानी मन्त्रालय, खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग, कर्णाली प्रदेश सरकारका साथै एसएनभी नेपाल, इमि नेपाल, एभरेष्ट क्लब दैलेख र अन्य सहयोगी निकायप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु । यस योजनाको सफल कार्यान्वयनका लागि प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दै सम्पूर्ण साझेदारहरूबाट सक्रिय र उल्लेख्य सहयोग हुनेछ भन्ने विश्वास व्यक्त गर्दछु ।

सुन्दर कुमार के.सी.
 अध्यक्ष

सुन्दर कुमार के.सी.
अध्यक्ष

डुङ्गेश्वर गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
 दैलेख, कर्णाली प्रदेश, नेपाल

डुङ्गेश्वर गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

डाँडापराजुल, दैलेख
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

मेरो भनाई

नेपालको संविधान, भाग ३, धारा ३५ को स्वास्थ्य सम्बन्धी हकको उपधारा ४ ले प्रत्येक नागरिकलाई स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाइमा पहुँचको हकको सुनिश्चितता गरेको छ । दिगो विकास लक्ष्यले कुनै पनि समुदाय, वर्ग, समुह वा व्यक्तिलाई खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सेवा बाट बन्चित गर्न नहुने मान्यता अनुसार खानेपानी र सरसफाइ महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक तथा पिछ्छडीएका वर्गको विषय बन्न आवश्यक देखिन्छ । यसरी समुदायमा रहेका विभिन्न वर्ग, समुह, जातजाति तथा अवस्थामा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सुविधाको सुनिश्चितता गर्नु गाउँपालिकाको कर्तव्य भएकोले यस डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाले सबैलाई सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइ सेवाको सुनिश्चित गर्ने गरि खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयार पारेको छ ।

यस गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको सम्पूर्ण बस्तिस्थितिको सर्वेक्षण, प्राप्त तथ्यांकहरूको विश्लेषण तथा समुदाय, वडा तथा पालिका स्तरमा विभिन्न समयका छलफल बाट प्राप्त सुझावहरू संकलन गरि योजनामा समावेश गर्ने प्रयास गरिएको छ । योजना तर्जुमा प्रक्रियामा महिला तथा विपन्न वर्गको खानेपानी सरसफाइ सम्बन्धि अवस्थाको विश्लेषण गरी सो लक्षित वर्गलाई समेट्ने गरि योजनाको नीति, रणनीति तथा क्रियालापहरूमा समावेश गरिएको छ । योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि र निर्णय प्रक्रियामा सबैको अर्थपूर्ण सहभागिताका लागि विभिन्न क्षमता विकासका क्रियाकालपहरू समावेश गरिएको छ । साथै खानेपानी, सरसफाइ तथा योजनाको दिगो संचालन लागि समुह तथा समितिको व्यवस्थापन क्षमता विकास क्रियाकलापको आवश्यकता रहेको छ । उक्त समितिहरूको पिछ्छडीएको समुह तथा महिलाहरूको नेतृत्वस्तरमा अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्ने गरि यस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनामा समावेश गरिएको छ ।

अवको आवश्यकता भनेको यस योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन हो । कार्यान्वयनको चरणमा योजनामा समावेश भएका समावेशी क्रियाकलापहरूलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने देखिन्छ । यसका लागि संघीय र प्रदेश सरकार, विकास साझेदार, सामाजिक संघसंस्था, निजी क्षेत्र, समुदायमा आधारित संस्थाहरू बाट पनि अपेक्षा गरिएको छ ।

यस तयारिमा सहयोग गर्नुहुने नेपाल सरकार, खानेपानी मन्त्रालय, खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग, कर्णाली प्रदेश सरकारका साथै एसएनभी नेपाल, इमि नेपाल, एभरेष्ट क्लब दैलेख र अन्य सहयोगी निकायलाई धन्यवाद व्यक्त गर्दछु र सफल कार्यान्वयनका लागि प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दै सम्पूर्ण साझेदारहरूबाट सक्रिय र उल्लेख्य सहयोगको अपेक्षा गर्दछु ।

कलाबती न्यौपाने

उपाध्यक्ष

डुङ्गेश्वर गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
दैलेख, कर्णाली प्रदेश, नेपाल

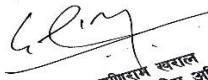
डुङ्गेश्वर गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
डाँडापराजुल, दैलेख
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताका क्षेत्रमा सहयोग र सहकार्यको अपेक्षा

संयुक्त राष्ट्रसंघले मानव विकास सूचकांकमा मुख्यतः तीन कुरालाई आधार मानेको छ, औसत आयु, शिक्षा तथा यसका लागि लगाउने समय र औसत प्रतिव्यक्ति आय । यी तीन आधारलाई हेर्ने हो भने हामीले जोडबलका साथ विकास भन्ने गरेको सडक, विजुली, पुल, कल्भर्ट आदि साँचो अर्थमा विकास नभएर मानवीय जीवन सहज बनाउने भौतिक पूर्वाधार हुन् । विकास सूचकांकलाई आधार मान्दा जुन क्रियाकलाप वा कार्यले मानिसको औसत आयु बढाउँछ, शिक्षाको गुणस्तर बढाउँछ र प्रतिव्यक्ति औसत आय तथा राष्ट्रिय आय बढाउँछ, ती नै मूलभूत रूपमा विकास हुन् । सुरक्षित खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधाहरु स्वस्थ जीवनका मुख्य आधार हुन्, जसले औसत आयु वृद्धि गर्न प्रमुख भूमिका खेल्दछ । विद्यालयमा उपयुक्त, प्रयोगकर्तामैत्री र लैंगिकतामैत्री खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधा हुँदा समग्र विद्यार्थीहरु, मूलतः छात्राहरुको शैक्षिक स्तरोन्नतिमा सहयोग पुग्दछ । सरसफाइ तथा स्वच्छताका कारण रोगव्याधीमा कमी हुँदा, स्वस्थ मानव संसाधन विकास हुँदा त्यसले प्रतिव्यक्ति आय र राष्ट्रिय आयमा स्वतः वृद्धि हुन्छ ।

त्यसैले, नेपालको संविधान, भाग ३, धारा ३५ को स्वास्थ्य सम्बन्धी हकको उपधारा ४ ले प्रत्येक नागरिकलाई स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाइमा पहुँचको हकको सुनिश्चितता गरेको छ । यसैगरी, धारा ४२ को सामाजिक न्यायको हकको उपधारा २ ले आर्थिक रूपले विपन्न तथा लोपोन्मुख समुदायका नागरिकको संरक्षण, उत्थान, सशक्तीकरण र विकासका लागि शिक्षा, स्वास्थ्य, आवास रोजगारी, खाद्यान्न र सामाजिक सुरक्षामा विशेष अवसर तथा लाभ पाउने हक हुने सुनिश्चित गरेको छ । साथै खानेपानी तथा सरसफाइको अन्तरसम्बन्ध महिला विकास, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, पर्यावरण, वातावरण, गरिबीको अन्त्य, भोकमरीको न्यूनीकरण तथा अन्त्य, स्वच्छता तथा आरोग्यता, दिगो र हरित बसोबास, शान्ति, न्याय लगायतका क्षेत्रसँग खानेपानी र सरसफाइ जोडिएको हुन्छ ।

यसै परिवेशमा, डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाले आफ्ना नागरिकहरुलाई सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइ सुविधा उपलब्ध गराउने हेतुले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयार गरेको छ । योजना तयार गर्ने क्रममा आर्थिक र प्राविधिक साझेदारी गर्ने नेपाल सरकार खानेपानी मन्त्रालय, खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग, कर्णाली प्रदेश सरकार, एसएनभी नेपाल, इमि नेपाल र एभरेष्ट क्लब दैलेखप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछौं र योजनाको कार्यान्वयनका लागि सम्पूर्ण साझेदार र सरोकारवाला निकायबाट सार्थक साझेदारी र सहकार्यको अपेक्षा गर्दछौं ।

मणिराम खराल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

.....
मणिराम खराल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
डुङ्गेश्वर गाउँपालिका, दैलेख
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

Dungeshwor Rural Municipality
Office of Rural Municipal Executive
Dadaparajul, Dailekh
Karnali Province, Nepal

Collaboration among Stakeholders is Essential to Implement Rural WASH Plan

Dungeshwor Rural Municipality has successfully prepared a comprehensive WASH (Water, Sanitation, and Hygiene) plan. This plan, detailing the current state of water supply, sanitation, and hygiene in the rural municipality, using N-WASH-MIS mobile application for data collection, analysis, and planning. This included gathering WASH-related geocentric data from households, water supply schemes, public areas, institutions, and schools, ensuring the information are reliable and useful to develop Rural municipal WASH plan and evidence-based decision making.

A key feature of WASH plan is its visualization aspect. Using Google Earth software, maps display the water supply, sanitation, and hygiene status of each household and communities of Dungeshwor Rural Municipality. These maps facilitate easy analysis, aiding in decision-making and implementation of development programs, ensuring transparent and useful outcomes. Beyond the WASH sector, the collected data and maps will also be beneficial for planning and executing other developmental activities.

The preparation of this technologically advanced WASH plan by Dungeshwor Rural Municipality is a source of pride and a responsibility for its successful implementation. We are committed to achieving Sustainable Development Goal 6: Clean Water and sanitation, which aims to provide safe drinking water, sanitation, and hygiene by 2030 A.D. We seek support from the Government of Nepal, Karnali Province, development partners, donor agencies, governmental and non-governmental organizations, and other stakeholders to meet these targets. Achieving these goals is a collective effort, requiring support from the entire community, including political parties, social workers, and scholars.

I would like to extend heartfelt gratitude to our development partner SNV Nepal, IWMI and local partner Everest Club, Dailekh, for their technical support in preparing this WASH plan. Special thanks to the WASH Focal Person of Dungeshwor Rural Municipality, Mr. Gagan Thapa for his untiring efforts during the preparation of Wash Plan. Last but not the least, I would like to express my sincere gratitude to all the associated: enumerators, public representatives, ward and municipality level task force members, and executive members who contributed formally and informally to this effort. I look forward to receiving suggestions, support, and collaboration from all stakeholders for the successful implementation of the WASH plan and to achieve the objectives of safe drinking water, sanitation, and hygiene in Dungeshwor Rural Municipality.

Bibhusan Kumar Khadka
Engineer
Dungeshwor Rural Municipality

विषय सूची

१. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनाको परिचय	1
१.१. परिचय	1
१.२. उद्देश्यहरू	2
१.३. औचित्य	3
१.४. विषयगत क्षेत्र (Scope)	4
१.५. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तर्जुमा विधि र प्रक्रिया	4
१.५.२. मौजुदा वास सेवा तथा संरचनाहरूको तथ्यांक संकलन,लेखाजोखा र मस्यौदा	5
१.६. खानेपानी ,सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तर्जुमाको लागि वास सूचकहरू	9
१.७. खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना तर्जुमा औजार को रूपमा एनवास (NwASH Mobile Apps)	9
२. डुङ्गेश्वर गाउँपालिका	10
२.१. भौगोलिक अवस्थिति र बनौट	10
२.२. जलवायुको अवस्था	12
२.३. भू-उपयोग तथा वातावरण	13
२.४. भूउपयोगमा परिवर्तन	13
२.५. जलवायु तथा जलवायु परिवर्तनको जोखिम	13
२.६. जनसंख्या र जनसाङ्ख्यिक विशेषताहरू	15
२.६.१. जातजाति र अन्य जनसाङ्ख्यिक विवरण	16
२.७. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	16
२.८. भौतिक पूर्वाधारको अवस्था	16
२.९. आर्थिक अवस्था, गतिविधि र पेशा	17
३. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) अवस्थाको विश्लेषण	18
३.१. खानेपानीका प्राथमिक स्रोतहरू	18
३.१.१ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) मा जलवायु परिवर्तन, वातावरण हास, र विपदको जोखिम र असर	18
३.२. मौजुदा खानेपानी ,सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) प्रणालीको अवस्था	20
३.२.१. मौजुदा खानेपानी योजना सुविधास्तर विश्लेषण	20
३.२.२. मौजुदा खानेपानी योजनाहरूमा जलवायु जोखिम विश्लेषण	21
३.२.३. खानेपानी सेवा व्यवस्थापन अवस्था	22
३.२.४. खानेपानीको पहुँच नपुगेका समुदायका प्रस्थापित योजना विवरण	24
३.३ .सरसफाइ र स्वच्छता:	25
३.३.१. घरायसी स्तरमा पहुँच र सेवा स्तर	25
३.३.२. घरधुरी स्तरमा खानेपानी शुद्धीकरण अभ्यास	25
३.३.३ घरधुरी सरसफाइको अवस्था:	26
३.३.४. महिनावारी भएको बेलामा शौचालय प्रयोग गर्ने घरपरिवारको संख्या :	26
३.३.५. मानव मलमूत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन :	27
३.३.६. ढल सहितको फोहोर पानी प्रशोधन केन्द्र:	27
३.३.७. ठोस फोहोर व्यवस्थापन:	27

३.४. संस्थाहरूमा कभरेज र समुच्च सेवा स्तर.....	28
३.५. विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू.....	29
३.६. स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता अवस्था.....	29
३.६.१. स्वास्थ्य संस्थामा ठोस फोहोर व्यवस्थापन.....	30
३.७. सार्वजनिक स्थलमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू.....	31
३.८. खानेपानी तथा सरसफाइको मौजुदा प्रणाली तथा प्रविधि :.....	32
३.९. मौजुदा प्रणालीको सुचारूपना र दिगोपनाको अवस्था.....	34
३.९.१. खानेपानीको मर्मत अवस्था.....	34
३.९.२. सरसफाइको मर्मत अवस्था.....	34
३.९.३. धाराको अवस्था.....	34
३.९.४. सुचारूपना र दिगोपना लेखाजोखा.....	36
३.१०. उपभोक्ता समितिको संस्थागत व्यवस्थापन र दिगोपनाको अवस्था.....	39
३.११. सम्पत्तिको स्वामित्व.....	39
३.१२. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) मा लगानी (Financing).....	39
३.१३. सामुदायिक सरसफाइ.....	40
३.१४. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रका चुनौतीहरू र अन्तर (Gap).....	40
३.१४.१. खानेपानी.....	40
३.१४.२. सरसफाइ.....	41
३.१४.३. संस्थागत खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व).....	41
३.१५. जलवायु परिवर्तनका असरहरू, विपद जोखिम व्यवस्थापन र चुनौतीहरू.....	41
३.१६. हालका सुविधाहरूको सूची.....	42
४. योजना, प्रक्षेपण र लागत.....	44
४.१. योजनाहरूको पहिचान.....	44
४.२. प्राथमिकीकरण.....	44
४.२.१. खानेपानी आयोजनाहरूको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण.....	46
४.२.२. सरसफाइ आयोजनाहरूको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण.....	46
४.२.३. प्राथमिकता अनुरूप आयोजना र क्रियाकलापहरूको वितरण योजना.....	47
४.२.४. उपलब्ध स्रोतहरूको लेखाजोखा.....	49
४.३. अनुमान सारांश (कभरेज).....	50
४.३. लागत.....	51
४.३.१. लागत अनुमानको पद्धति.....	52
४.३.२. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना लागतको सारांश.....	53
४.३.३. लगानी र ग्याप.....	57
५. सम्पत्तिको मूल्य.....	57
५. खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना कार्यान्वयन तथा अनुगमन.....	59
५.१. योजना कार्यान्वयन अवधारणा.....	59
५.२. क्षेत्रगत निकायहरूको भूमिका र जिम्मेवारीहरू.....	59
५.३. संस्थागत संरचना र क्षमता अभिवृद्धिका योजनाहरू.....	60
५.३.१. गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) संरचना.....	60

५.३.२. गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) कोष	61
५.३.३. संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि	61
५.४. अनुगमन संयन्त्रको स्थापना र नियमित अनुगमन योजना.....	63
५.५. खानेपानी सेवास्तर उन्नति, संचालन तथा व्यवस्थापन रणनीति.....	64
५.६. खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको नियमित र समयबद्ध परिमार्जन व्यवस्था	65
५.७. पूरक विषय तथा सवालहरू र त्यसको सम्बोधनका लागि व्यवस्था	66
५.७.१. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेसीकरण	66
५.७.२ अपांगता भएका व्यक्तिहरूको लागि खानेपानी रणनीति:	67
५.७.३ विपद जोखिम व्यवस्थापन.....	68
५.७.४ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन	70
५.७.५. बैकल्पिक प्रविधि.....	71
६. विस्तृत खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) क्रियाकलापहरू र लागत	72
६.१. समावेश गरिएका प्रतिवेदनहरू	72
७. अनुसूचिहरू	73
७.१. अनुसूची १. योजना तर्जुमाका सूचकहरूको विस्तृत विवरण	73
खानेपानी.....	73
खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तर्जुमाको खानेपानी सुरक्षा योजना सूचकहरू (SDP based).....	73
सरसफाइ	74
स्वच्छता	75
विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू	75
स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू.....	76
७.२. अनुसूची २: पूर्ण सरसफाइका सूचकहरू, पूर्ण सरसफाइ कार्यविधि, २०६२.....	78
७.३ अनुसूची ३. हालका सुविधाहरूको सूची तथा प्राथमिकिकरण विवरण	81
खानेपानी प्रणाली	81
विद्यालय	86
स्वास्थ्य सेवा सुविधा	87
सार्वजनिक शौचालय.....	87
७.४ अनुसूची ४ : खानेपानी खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवाद्वारा जनसंख्या कभरेजको सारांश	89
७.५. अनुसूची ५ : लागत सारांश	92
७.६. अनुसूची ६: खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता योजनामा समावेश क्रियाकलापहरूको बजेट.....	99
WATER	99
7.6.1. ACTIVITIES FOR WATER SUPPLY SERVICES WITHIN MUNICIPALITY.....	99
SANITATION	104
7.6.2 ACTIVITIES FOR HOUSEHOLD SANITATION SERVICES WITHIN MUNICIPALITY	104
WASH IN INSTITUTION.....	106
7.6.3. ACTIVITIES FOR SCHOOL HAVING GOAL OF BASIC LEVEL OF WASH SERVICES WITHIN MUNICIPALITY.....	106
7.6.4. ACTIVITIES FOR HEALTH CARE FACILITY HAVING GOAL OF BASIC LEVEL OF WASH SERVICES WITHIN MUNICIPALITY	113
SUMMARY COST	120

7.6.5. Activities for public places having goal of basic level of WASH services within municipality	121
७.७. अनुसूची ७: वार्षिक बजेट विवरण तथा बाडफाड	125
Activity summary and funding modality for WASH services year 0	125
Activity summary and funding modality for WASH services year 1	131
Activity summary and funding modality for WASH services year 2	136
Activity summary and funding modality for WASH services year 3	142
Activity summary and funding modality for WASH services year 4	148
Activity summary and funding modality for WASH services year 5	153
Activity summary and funding modality for WASH services year 6	158
Activity summary and funding modality for WASH services year 7	164
Activity summary and funding modality for WASH services year 8	170
Activity summary and funding modality for WASH services year 9	175
Activity summary and funding modality for WASH services year 10	181
७.८. अनुसूची ८ : सरोकारबालाहरुको कार्य जिम्मेवारी	187
७.९. अनुसूची ९: SWORT Analysis	189

चित्रहरूको सूची

चित्र १: गाउँपालिकाको स्थान मानचित्र.....	11
चित्र २: डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको वर्षात र तापक्रमको बिगतका अवस्था ।.....	12
चित्र ३ : खानेपानी सेवा विवरण	20
चित्र ४ : खानेपानी सुबिधास्तर, २०२३, NWASH-MIS, सर्वेक्षण.....	20
चित्र ५: खानेपानी सेवा नपुगेका सिमान्तकृत वर्ग विक्षेपण.....	24
चित्र ६ : घरधुरी स्तरमा खानेपानी शुद्धिकरण अभ्यास.....	25
चित्र ७: घरधुरीमा सरसफाइको अवस्था.....	26
चित्र ८ : महिनावारी भएको बेलामा चर्पी प्रयोगको अभ्यास	26
चित्र ९: धाराको प्रकार आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या	35
चित्र १०: सुचारूपनाको आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या	37
चित्र ११: दिगोपनाको आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या	37
चित्र १२ : खानेपानी सेवाको कभरेज र सेवा स्तर सुधार	50
चित्र १३: घरायसी सरसफाइको कभरेज र सेवा स्तर सुधार	51
चित्र १४ : खर्चको प्रकारको अनुसार खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व)को लागत	54
चित्र १५ : क्षेत्रगत खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) को लागत.....	55
चित्र १६: १० वर्षे खर्चको प्रकारको अनुसार खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व)को लागत.....	55
चित्र १७: १० वर्षे क्षेत्रगत खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताको लागत	56
चित्र १८: खानेपानी, सरसफाइ र सम्पत्ति.....	57
चित्र १९ :खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सम्पत्ति	58

तालिकाहरूको सूची

तालिका १ : तथ्यांक संकलन सारांश.....	5
तालिका २: वडागत रूपमा घरधुरी र जनसङ्ख्या.....	10
तालिका ३ : डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको भू-उपयोग अवस्था (स्रोत: इसिमोड २०१९).....	13
तालिका ४ : डुङ्गेश्वर गाउँपालिकामा वर्षामा हुने परिवर्तन.....	15
तालिका ५ : डुङ्गेश्वर गाउँपालिकामा तापक्रममा हुने परिवर्तन.....	15
तालिका ६: वडा अनुसार घरधुरी जनसंख्या तथा क्षेत्रफल विवरण, राष्ट्रिय जनगणना, २०७८.....	15
तालिका ७ : खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) को कमीले जलवायु परिवर्तन, वातावरण, र विपद जोखिम बढाउन सक्ने असरहरू.....	19
तालिका ८ : खानेपानी योजनामा जलवायु परिवर्तनको असर.....	21
तालिका ९ : गाउँपालिकामा उपभोक्ता संस्थाको संस्थागत विशेषता.....	23
तालिका १० : खानेपानी पहुँच नपुगेका समुदाय तथा घरधुरीहरू.....	24
तालिका ११ : सरसफाइ र स्वच्छताको सेवा स्तर.....	28
तालिका १२ : संस्थाहरूमा कभरेज र समुच्च सेवा स्तर.....	28
तालिका १३ : शैक्षिक संस्थाको सेवा स्तर.....	29
तालिका १४ : स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता अवस्था.....	30
तालिका १५ : स्वास्थ्य संस्थाको अवस्था.....	31
तालिका १६ : सार्वजनिक स्थलमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व)को अवस्था.....	32
तालिका १७ : गाउँपालिकामा वितरित खानेपानीको अवस्था.....	32
तालिका १८ : मानव मलमसुत्र जन्य फोहोर व्यवस्थापन विकल्पहरू.....	33
तालिका १९ : धाराको अवस्था.....	35
तालिका २० : सुचारूपना र दिगोपना लेखाजोखा.....	37
तालिका २१ : खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) अवयवहरूको कूल मूल्य.....	39
तालिका २२ : खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) मा लगानीको आवश्यकता.....	40
तालिका २३ : आयोजनाहरूको प्राथमिकता.....	45
तालिका २४ : खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना औजार NWASH-MIS को प्रक्षेपण.....	48

१. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनाको परिचय

१.१. परिचय

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) आम मानिसहरूको आधारभूत आवश्यकता हो । यसलाई नेपालको संविधान, २०७२ को धारा ३५ (४) ले मौलिक अधिकारको रूपमा व्याख्या गरेको छ । सोही अनुरूप नेपाल सरकारले लिएको सधै, सवैलाई र सवै ठाउँमा प्राप्त हुन सक्ने सुरक्षित, पर्याप्त, सुलभ र स्वीकार्य खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवाको माध्यमबाट सार्वजनिक स्वास्थ्य र जीवनस्तर सुधार गर्ने लक्ष्य बमोजिम, दैलेख जिल्लाको डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना (WASH Plan) तयार पारी लागू गरेको छ ।

डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाले यस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना (WASH Plan) मार्फत दिगो विकास लक्ष्य (SDG) र खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रगत विकास योजना (SDP) मा राखिएका प्रावधान र व्यवस्था अनुरूप र सामूहिक सरोकारवाला दृष्टिकोण अनुसार आफ्ना क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने सोच बनाएको छ, जस अनुसार प्रत्येक व्यक्तिले सन् २०३० सम्म दिगो तथा सुरक्षित खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सेवाहरू प्राप्त गर्नेछन् । यसका साथै, यस योजनाले गाउँपालिकालाई खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रमा अझ प्रभावकारी समन्वय गर्न र विकास साझेदारहरू र सरोकारवालाहरूलाई गाउँपालिकाको नीति अनुसार खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योगदान गर्न सहजीकरण गर्नेछ ।

सोही सन्दर्भमा डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाले N-WASH-MIS बाट गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको सम्पूर्ण खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) अवस्थाको तथ्यांकहरू संकलन गरि खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना (WASH Plan) तयारी गरेको छ । यस योजनामा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाभित्र स्थानीय तहको योजना तर्जुमा, लगानीको समन्वय र दृष्टिकोण (Vision) कार्यान्वयनका लागि मार्गनिर्देशन, लैंगिक समानता, अपांगता तथा सामाजिक समावेशीकरण मूलप्रवाहीकरण योजना, खानेपानी र सरसफाइ सेवा प्रवाहको लागि नीतिगत उद्देश्यहरू समावेश भएका छन् । यो योजनामा गाउँपालिकाको दीर्घकालीन (२०२३-२०३०) खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) प्राथमिकताहरूका साथै एसडीपी र एसडीजीमा समावेश भए अनुसार राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय प्राथमिकताहरू पनि प्रतिबिम्बित भएका छन् । यो खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको प्रमुख विशेषताहरू निम्नानुसार रहेका छन् :

प्रत्यक्ष स्रोतहरूको निर्धारण : यो प्रक्रियामा तत्कालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन अवधिमा वित्तीय आवश्यकताहरूको विभिन्न परिदृश्यहरूको लेखाजोखा समावेश गरिएको छ । यी परिदृश्यहरूले विभिन्न निकायहरूलाई कहाँ कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्ने भन्ने प्राथमिकता निर्धारण गर्न मद्दत गर्दछ र दोहोरोपनालाई हटाई सीमित स्रोतहरूबाट कसरी अधिकतम प्रगति हासिल गर्ने भन्ने कुराको निश्चितता

प्रदान गर्दछ ।

सेवा स्तर : यसले गाउँपालिकाभित्र मौजुदा सेवाका स्तरहरू, विशेष गरी समग्र खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रको सुरक्षित सेवास्तरमा पहुँच र पहुँच नपुगेको जनसंख्याको बारेमा जानकारी दिन्छ ।

उत्तरदायित्व र सुशासनमा बृद्धि: यस योजनाले खानेपानी सरसफाइ, स्वच्छता क्षेत्रमा समग्र गाउँपालिकाको प्रगतिको लेखाजोखालाई अनुगमन गर्न र रिपोर्टिङ गर्न सजिलो बनाउँदछ ।

लैङ्गिक समानता, अपांगता तथा सामाजिक समावेशीकरणको मूलप्रवाहीकरण: सबैका लागि सुरक्षित खानेपानीको राष्ट्रिय प्रतिवद्धताको कार्यान्वयनमा लैङ्गिक समानता, अपांगता तथा सामाजिक समावेशीकरणको मूलप्रवाहीकरण अपरिहार्य विषय हो । यसका लागि यो योजनाले स्थानीय सरकारको संस्थागत लैङ्गिक, अपांगता तथा सामाजिक समावेशीकरण क्षमता मापन गर्न, प्राथमिकता निर्धारण गर्न र योजना अद्यावधिक गर्नको लागि मार्गनिर्देश गर्दछ ।

जलवायु उत्थानशीलता : यस योजनाले जलवायु परिवर्तन र यसका असरहरूको जोखिम कम गर्न खानेपानी सरसफाइ, स्वच्छता क्षेत्रलाई जलवायु उत्थानशील बनाउन तथा जलवायु परिवर्तन सृजित विपद जोखिम न्यूनीकरण गर्न मदत गर्दछ ।

गाउँपालिका योजना तर्जुमा: यस वास योजनाले गाउँपालिकाको सम्पूर्ण विकास योजना तर्जुमा प्रक्रियालाई अझ प्रभावकारी बनाउँछ । यो वाश योजना गाउँपालिकाको वार्षिक योजना र बजेट तर्जुमाका लागि प्रमुख सन्दर्भ सामग्री हो ।

संक्षेपमा भन्दा, यस खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाले डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको समग्र वास क्षेत्रमा नीति र कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि स्पष्ट रूपरेखा र लक्षित गन्तव्य सहितको मार्गदर्शन प्रदान गर्दछ ।

१.२. उद्देश्यहरू

WASH Plan डुङ्गेश्वरका लागि दिगो विकास लक्ष्य र WASH SDP हासिल गर्ने एक रणनीतिक तथा नीतिगत दस्तावेज हो, जस अन्तरगत निम्नानुसार उद्देश्यहरू रहेका छन् ।

२०३० सम्म खानेपानी सरसफाइ र स्वच्छताको लक्ष्य हासिल गर्न रणनीतिक मार्ग (Strategic Pathways) तयार पार्ने ।

खानेपानी, सरसफाइ, र स्वच्छताका महत्वपूर्ण सवालहरूको शूक्ष्म विश्लेषण मार्फत सेवाको गुणस्तर व बृद्धि गर्न तथा लक्ष्य एवम् उद्देश्यहरू स्थापित गर्ने ।

२०३० सम्ममा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छतामा विश्वव्यापी पहुँच हासिल गर्न आवश्यक लगानीहरूको ढाँचा तयार पार्ने र ब्यापक कोष परिचालनको रणनीति तयार पार्ने

बलियो औचित्य ढाँचा मार्फत राष्ट्रिय र बाह्य लगानीका लागि आवश्यक पैरवी गर्ने

जलवायु परिवर्तन र यसले पारेको नकारात्मक असरहरूलाई न्यूनीकरण गर्न खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता योजनालाई जलवायु उत्थानशील बनाउने

खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताक विश्वव्यापी पहुँचबाट केही पनि पछाडि नछुट्नु भन्ने कुराको सुनिश्चितता गर्ने ।

१.३. औचित्य

यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनालाई तलका बुँदाहरूको आधारमा डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको नीतिगत प्रतिवेदनको रूपमा लिन सकिन्छ ।

सन् २०३० को अन्तसम्म गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रमा लक्ष्य सहितको मार्गदर्शन योजना : यसले खासगरी डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रको बारेमा विस्तृत र सुस्पष्ट दृष्टिकोण सहित मुख्य समस्याहरूको विश्लेषण र बृहत् खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रमा तय गरिएका उद्देश्यहरूको आधारमा नागरिकहरूलाई सेवा प्रदान गर्न गाउँपालिकाको समग्र खासस्व व्यवस्थापनमा सुधार गर्नेछ । यसले सबैका लागि खानेपानी र सरसफाइ लक्ष्यका साथै खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रलाई जलवायु उत्थानशील बनाउन प्राप्त गर्न गाउँपालिकालाई आवश्यक लगानी निर्धारण गर्न सहयोग गर्ने छ । साथै सन् २०३० सम्म खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवालाई सबैको पहुँचमा पुऱ्याउन गाउँपालिकाले जुटाउन र व्यवस्थापन गर्न सक्ने स्रोतहरू र लगानी निश्चित गर्न पनि सहयोग पुऱ्याउने छ ।

पैरवीको लागि सहयोग : यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनाले गाउँपालिकालाई आन्तरिक र बाह्य सहयोगको लागि पैरवी गर्न र यसको औचित्य पुष्टि गर्न तथा आफ्नो पक्ष बलियो बनाउन सहयोग पुऱ्याउने छ । यसको आधारमा गाउँपालिकाले महत्वपूर्ण र प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाहरूको आयोजना प्रस्ताव तयार पारि सो को औचित्य पुष्टि गरि लगानी बढाउनको लागि अवसर प्रदान गर्नेछ ।

क्षेत्रगत व्यवस्थापन : डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना समग्र उद्देश्य र सूचकहरूको आधारमा तयार गरिएको छ र यो गाउँपालिका भित्रको खासस्व क्षेत्रगत व्यवस्थापन र अनुगमनको लागि एउटा महत्वपूर्ण आधार हुनेछ ।

क्षेत्रगत समन्वय र सहकार्य : यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना गाउँपालिका भित्रका सबै खासस्व सरोकारवालाहरू र अन्य मुख्य क्षेत्रगत योजना तर्जुमा समूहसंगको छलफल र सहकार्यबाट तयार गरिएको हो । त्यसकारण यसले क्षेत्रगत समन्वय र सहकार्यलाई प्रभावकारी तथा कुशल सहजीकरण र सबल गराउन मुख्य भूमिका निभाउने अपेक्षा गरिएको छ । यसले गाउँपालिका भित्रका मुख्य सरोकारवालाहरू (गैर सरकारी संस्था, निजी क्षेत्र, समुदायमा आधारित संस्था आदिको) पहिचान गर्न सहयोग गर्नेछ जसले गर्दा गाउँपालिकालाई खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा सुधारमा सहयोग पुग्ने छ ।

१.४. विषयगत क्षेत्र (Scope)

यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना निम्नलिखित विषयगत क्षेत्रहरूमा केन्द्रित रहेको छः

खानेपानी र खानेपानी गुणस्तर - यस योजनाले सन् २०३० सम्म डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको सबै घरधुरीमा दिगो आधारभूत खानेपानी सेवाहरूको पहुँच पुऱ्याउन सहयोग गर्दछ । यसले खानेपानी र खानेपानी गुणस्तर सेवा प्रवाहको ढाँचा, लागत उठतीको लागि वित्तीय संयन्त्र र उद्देश्य तथा निर्धारित लक्ष्यहरू प्राप्तिको लागि रणनीतिक कार्यहरू पनि परिभाषित गरेको छ ।

सरसफाइ तथा स्वच्छता - यसले सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा सन् २०३० सम्ममा डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको भरपर्दो वातावरणीय सेवाहरूमा पहुँच वृद्धि र सुधार गर्ने उद्देश्य राख्दछ । यसले सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवा प्रवाहको ढाँचा, लागत उठतीको लागि वित्तीय संयन्त्र र उद्देश्य तथा निर्धारित लक्ष्यहरू प्राप्तिको लागि रणनीतिक कार्यहरू पनि परिभाषित गरेको छ ।

विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था र सार्वजनिक स्थानहरू - यसले डुङ्गेश्वर गाउँपालिका भित्रको सबै शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्थाका साथै बजार तथा अन्य सार्वजनिक स्थलहरूमा उन्नत सरसफाइ सेवा र आधारभूत स्वच्छता सेवा प्राप्तिको लागि सहयोग पुऱ्याउँछ ।

ठोस फोहोर - यसले डुङ्गेश्वर गाउँपालिका भित्र सन् २०३० सम्म ठोस फोहोरको व्यवस्थापनमा सुधार गर्न सहयोग पुऱ्याउँछ ।

क्षमता अभिवृद्धि - वासको क्षेत्रमा गाउँपालिकाको क्षमता अभिवृद्धि गरी प्रभावकारी रूपमा योजना कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कनको लागि उपभोक्ता समिति र गाउँपालिकाको भूमिका सबल बनाउने तथा सोका निम्ति आवश्यक तालिम, अभिमुखीकरण र क्षमता अभिवृद्धिका निम्ति अन्य स्रोतहरूको पहिचान गरी सो जुटाउन र व्यवस्थापन गर्न यस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनाले सहयोग पुऱ्याउँछ ।

समतामूलक वितरण र समावेशीता - खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा प्रवाहमा बिद्यमान असमानतालाई न्यूनिकरण गरि गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका सेवा विमुख जनताहरूमा कसरी सेवा प्रवाहको समतामूलक वितरणको सुनिश्चितता प्रदान गर्ने भन्नेबारे यस खासस्व योजनाले व्याख्या गर्दछ ।

१.५. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तर्जुमा विधि र प्रक्रिया

यस योजनाको तयारी प्रक्रियामा मुख्यतया चार वटा चरणहरू अबलम्बन गरिएको छ । यी चरणहरूको पालना सुनिश्चित गर्न, नेपाल सरकारको "खानेपानी सरसफाइ, स्वच्छता योजना (WASH Plan) तयारी निर्देशिका" प्रयोग गरिएको छ ।

यस बाहेक, यो योजनाले डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको खानेपानी रणनीति, २०२० को मूलमर्म अनुसार उच्चस्तरको खानेपानी सेवाबाट कोही पनि नछुट्ने र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रमा जलवायु परिवर्तनको प्रभावको पहिचान, सम्बोधन र अनुकूलनलाई समेत अङ्गीकार गरेको छ ।

१.५.१. खासस्व योजनाको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र आवश्यक मानव संसाधन व्यवस्थापन डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाले नेपाल सरकार, खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागद्वारा प्रस्तावित ढाँचा अनुरूप नै यो खासस्व योजनाको तयारी गरेको हो । सो ढाँचामा प्रस्तावित विषयवस्तु तयारीका लागि फिल्ड सर्वेक्षणको रूजु सूची र प्रश्नावलीहरूका अलावा नेपाल सरकार, खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागद्वारा तयार गरिएको NWASH मोबाइल एप्स विधि अवलम्बन गर्ने गरी सूचना संकलन विधि तय गरिएको थियो ।

यस पश्चात खानेपानी आयोजना, विद्यालय र स्वास्थ्य संस्था, घरधुरी एवम् समुदाय स्तरको वास सम्बन्धी विस्तृत सूचना संकलनका लागि गाउँपालिका, एभेस्ट क्लब दैलेख र एसएनभी नेपालको प्राविधिक सहयोगमा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता क्षेत्रमा अनुभव हासिल गरेका फिल्डमा सर्वेक्षणका लागि खटिने गणक छनोट गरी मोबाइल एप्सबाट NWASH तथ्यांक संकलन सम्बन्धी प्राविधिकहरूलाई तीन दिनको तालिम र सामाजिक तथ्यांक संकलनका लागि दुई दिने तालिम सञ्चालन गरी गणकहरूलाई उपरोक्त क्षेत्रका सूचनाहरू संकलनका लागि परिचालन गरिएको गरिएको थियो ।

१.५.२. मौजुदा वास सेवा तथा संरचनाहरूको तथ्यांक संकलन,लेखाजोखा र मस्यौदा

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयारिका लागि गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको अवस्थाको तथ्यांक संकलन गरि बिश्लेषण गरिएको छ । जस अन्तरगत गाउँपालिकाका १० प्रतिशत नमूना घरधुरीबाट खानेपानी सरसफाइ र सरसफाइको तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको छ भने सम्पूर्ण विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था र सार्वजनिक शौचालयको खानेपानी तथा सरसफाइ प्रणालीको कार्यक्षमता र दिगोपना र व्यवस्थापन स्थिति, वेबमा-आधारित GIS प्लेटफर्म NWASH (<http://nWASH.mows.gov.np/dashboard>) मा संकलन गरिएको छ । त्यसै गरि प्राप्त तथ्यांकहरूलाई राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार खानेपानी तथा सरसफाइ सेवास्तर तथा खानेपानी योजनाको कार्यक्षमता, सेवास्तर र कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन गर्न तथ्यांकको प्रयोग गरिएको छ । तथ्यांक संकलनका निम्ति तपसिलका कामहरू गरिएको थियो ।

तालिका १ : तथ्यांक संकलन सारांश

अवयवहरू	सर्वे
खानेपानी योजना (सबै)	80
खानेपानी सेवा प्रदायक संस्था / खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाइ समिति व्यवस्थापन तथा दिगोपना सम्बन्धि तथ्यांक (सबै)	80
निर्माणधीन योजनाहरू	3
खानेपानी सेवा नपुगेका समुदायका योजनाहरू (सबै)	68
घरधुरी खानेपानी तथा सरसफाइ सर्वेक्षण (१०%)	356

विद्यालय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (सबै)	32
स्वास्थ्य संस्था खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (सबै)	7
सार्वजनिक शौचालय	8

NWASH-MIS मा समावेश गरिएका प्राय सूचकहरू UNICEF र विश्व स्वास्थ्य संगठन (WHO) को संयुक्त अनुगमन परियोजनाका खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताका सूचकहरूसँग अनुबन्धित छन्, जसले सामान्यतया खानेपानी र सरसफाइ सेवाको गुणस्तर र पहुँचको मापनलाई ध्यान दिएको छ । यसका साथै यस योजना तयारीको क्रममा NWASH-MIS को प्राप्त तथ्यांकलाई खानेपानी, सरसफाइ, स्वच्छता क्षेत्रगत योजना (SDP, २०१६-२०३०) अनुसार विश्लेषण गरी डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको खानेपानी तथा सरसफाइको बर्तमान सेवास्तर तथा सञ्चालनको अवस्थाको बारेमा व्याख्या गरिएको छ ।

यसका साथै गाउँपालिकामा उपलब्ध सन्दर्भ सामग्रीहरू जस्तै गाउँपालिकाको बस्तुगत विवरण, गाउँपालिकाको website र गाउँपालिकामा विगतमा विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाद्वारा संकलन गरेको सरसफाइ र स्वच्छता सम्बन्धी तथ्यांक र प्रगति प्रतिवेदन अध्ययन गरिएको छ ।

१.५.२.१. जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी तथ्यांक संकलन तथा विश्लेषण

खानेपानीमा जलवायु परिवर्तनको जोखिमसँग जुध्न यस सम्बन्धी तथ्यांक तथा तिनीहरूको विश्लेषण महत्वपूर्ण हुन्छ । खासगरी पालिकाभित्र पनि कुन वडा वा क्षेत्र बढी संकटासन्न (vulnerable) छ त्यो पहिचान गर्नुपर्ने हुन्छ । त्यसको लागि त्यस क्षेत्रको (व्यक्ति, समुदाय) कति सन्निकट (exposed) र संवेदनशील (sensitive) छन् त्यो सूचकहरू सहित विश्लेषण गर्नुपर्ने हुन्छ । त्यस्तै त्यहाँ अनुकूलन (adaptation) गर्ने सूचकहरू (indicators) कस्ता छन् त्यो हेरी विश्लेषण गर्नुपर्ने हुन्छ । यस्ता तथ्यांकहरूको विश्लेषण गरेपछि मात्र वास्तविक जोखिमयुक्त क्षेत्र (वडा, समुदाय) को पहिचान हुन्छ र उत्थानशील योजनाहरू बनाउन सहयोग पुग्छ ।

यस गाउँपालिकामा सहयोगी संस्थाको सहयोगमा जलवायु परिवर्तन र यसले पार्न सक्ने असरहरू बारे अनुसन्धान गर्न विभिन्न तथ्यांकहरू संकलन गरिएको थियो । यहाँ प्रस्तुत नतिजा र निष्कर्षहरू बन तथा वातावरण मन्त्रालय, जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, नेपाल सरकार र जलवायु परिवर्तनबारे अन्तरसरकारी प्यानल (Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC) द्वारा प्रकाशित तथ्यांक र सूचनामा आधारित छ र मुख्य गरी बन तथा वातावरण मन्त्रालयले प्रकाशित गरेको जलवायु परिवर्तन प्रक्षेपण (२०१९) बाट लिइएको छ । त्यसैगरी IWMI नेपाल र SNV नेपालले दैलेख जिल्ला र गाउँपालिकाको जलवायु परिवर्तन प्रक्षेपण गर्नको लागि विश्वव्यापी जलवायु मोडेलको प्रक्षेपणलाई आधार मानेको छ ।

योजनामा खानेपानी तथा सरसफाइमा जलवायु परिवर्तनको असर सम्बन्धि तथ्यांकको संकलन तथा विश्लेषण गरिएको छ । जस अन्तरगत NWASH-MIS मा उपलब्ध जलवायु परिवर्तन र यसको

असर सम्बन्धि सूचनाहरू विश्लेषण गरिएको छ ।

मंसिर १२, २०८० मा दातृ निकाय र सहयोगी संस्थाको संयोजकत्वमा गाउँपालिकाका अध्यक्ष र गाउँपालिका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिका सदस्यहरू सम्मिलित सहभागितामूलक जोखिम र असर मूल्याङ्कन गरिएको थियो । यसमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा जलवायु परिवर्तन, वातावरणीय हास, प्रकोपको जोखिम र प्रभावको मूल्याङ्कन गरिएको थियो । यो मूल्याङ्कन गर्दा CEDRIG (जलवायु, वातावरण, र विपद जोखिम एकीकरण मार्गदर्शन) विधिको (tool) प्रयोग गरिएको थियो । यसमा जोखिम मूल्यांकनमा प्रकोपहरूको पहिचान, सम्भाव्यता, र हानी नोक्सानी विधि (Loss and Damage) को अनुमान गरी जोखिम पहिचान गरिएको छ । प्रकोपहरूको पहिचान गर्दा प्राकृतिक, वातावरणीय हास, र जलवायु परिवर्तनबाट उत्पन्न हुने प्रकोपहरूलाई लिइएको थियो । प्रकोपहरूको सम्भाव्यता सहभागितामूलक तवरले अनुमान गर्दा 'धेरै सम्भाव्यः', 'मध्यम सम्भाव्यः', र 'अत्यन्त न्यून सम्भाव्यः' गरी तीन प्रकारले छुट्याइएको थियो । प्रकोपहरूबाट हुने हानीलाई थोरै हानीकारक, मध्यम हानीकारक, र धेरै हानीकारक भनी छुट्याइएको थियो । यी दुवै मूल्याङ्कनका निष्कर्षहरूका साथै जोखिम र प्रभाव विश्लेषणहरू यस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनामा (खण्ड ३.१) समावेश गरिएको छ ।

१.५.२.२ लैङ्गिक समानता, अपांगता र सामाजिक समावेशीकरण

खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताको विश्वव्यापी पहुँच सुनिश्चित गर्नका लागि लैङ्गिक समानता, अपांगता र सामाजिक समावेशीकरणका दोहोरो ट्रयाक पद्धति अवलम्बन गर्ने नीति अन्तर्गत मूलप्रवाहीकरण र लक्षित कार्यक्रमलाई विशेष ध्यानमा राखिएको छ । लक्षित कार्यक्रम अन्तरगत सीमान्तकृत समुदाय, नागरिक समाज, अधिकारवालाहरूको समूह सञ्जालसँगको नक्शाङ्कन, सूचीकरण र सहकार्य एक महत्वपूर्ण कार्यक्रम हो । खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताको समान पहुँच बाहिर परेका समुदाय, घरधुरी र व्यक्तिको तथ्याङ्क संकलन र अभिलेखीकरणलाई यो योजनाको दायरामा समेटिएको छ । खण्डित तथ्याङ्कको अभिलेखीकरणले लक्षित कार्यक्रम र बजेट व्यवस्थापनमा सहयोग पुर्याउँछ ।

सबैका लागि खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता यो योजनाको प्रमुख लक्ष हो । योजना निर्माण प्रक्रिया, क्रियाकलाप पहिचान र प्राथमिकीकरण, बजेट विनियोजन, अनुगमन र मूल्याङ्कनका हरेक चरणमा समुदायका सबै नागरिकको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्नका लागि यो योजनाले वासमा लैङ्गिक समानता, अपांगता र सामाजिक समावेशीकरणको मूलप्रवाहीकरण पद्धतीलाई अवलम्बन गरेको छ । गाउँपालिकाको संस्थागत क्षमता विकासका लागि वार्षिक रूपमा लैङ्गिक समानता, अपांगता र सामाजिक समावेशीकरण स्वमूल्याङ्कन गर्ने र संस्थागत क्षमता विकास योजना निर्माण र कार्यान्वयन गर्ने अभ्यास संस्थागत भइसकेको छ ।

गाउँपालिकाले अवलम्बन गरेको लैङ्गिक समानता, अपांगता र सामाजिक समावेशीकरण स्वमूल्याङ्कन

नतिजा र कार्ययोजना अनुसूची १० मा समावेश गरिएको छ ।

१.५.३. खासस्व सन्दर्भ तथा भिन्नता विश्लेषण

गाउँपालिकामा अवस्थित खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको वर्तमान अवस्थाको विवरण लिन र खानेपानी तथा सरसफाइ सेवास्तर सुधारका लागि आवश्यक क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्न विस्तृत सन्दर्भ र भिन्नता विश्लेषणहरू गरियो । गाउँपालिको खानेपानी रणनीति, २०२० को लक्ष्य तथा उद्देश्यमा निहित रही N-WASH-MIS बाट प्राप्त जानकारीहरूलाई विश्लेषण गरी खानेपानीको वर्तमान अवस्था विश्लेषण गरी गाउँपालिकाको हालको सेवास्तरको अवस्था निर्धारण गरियो । यसका साथसाथै योजना निर्माण गर्दा योजना तयारी कार्यदल र RM-WASH-CC बैठकहरू मार्फत विभिन्न गुणात्मक तथ्यांकहरू संकलन तथा विश्लेषण गरियो । त्यसै गरी, जनसांख्यिकीय जानकारीको लागि राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ (NPHC), र गाउँपालिका पाश्चिचित्रबाट पनि आधारभूत तथ्यांक संकलन गरी समीक्षा र विश्लेषण गरिएको छ ।

१.५.४. तथ्यांकहरूको प्रमाणीकरण, योजना प्रमाणीकरण तथा रणनीति कार्यशाला

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयारीको अर्को महत्वपूर्ण चरण भनेको सर्वेक्षण तथा द्वितीय श्रोत बाट संकलित तथ्यांकहरूलाई वडा तथा गाउँपालिका भेला बाट प्रमाणीकरण गरे अनुसार, उक्त तथ्यांकहरूको विश्लेषण पश्चात वडा स्तरीय कार्यशाला संचालन गरी प्रमाणित गरियो । यस कार्यशालामा वडा अनुसार N-WASH-MIS मा संकलन गरिएका तथ्यांकहरूको फरक फरक सूची तयार पारी प्रस्तुती र प्रमाणित गरियो । यस कार्यशालाबाट संकलित तथ्यांकहरू प्रमाणित गर्नुका साथसाथै छुटेको योजना तथा खानेपानी योजनाको अवयवहरूको तथ्यांक संकलन गर्ने योजना बनाई थप आवश्यक तथ्यांक संकलन गरी योजनामा समावेश गरिएको छ ।

यसका साथै, योजना प्रमाणीकरण कार्यशालामा “डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको मस्यौदा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना (२०२३-२०३०)” माथि छलफल गरी गाउँपालिकाका सबल पक्ष, सुधारात्मक पक्ष, अवसर तथा चुनौतीहरू विश्लेषण गरी रणनीतिक छलफल पश्चात् योजनालाई प्रमाणीकरण गरियो । कार्यशालाले योजनामा समावेश गरिएका सूचना र तथ्याङ्कको प्रमाणीकरण र समीक्षा गरेको थियो । विशेषगरी, कार्यशाला निम्न मुख्य क्षेत्रहरूमा केन्द्रित थियो ।

- खासस्व योजना प्रतिवेदनमा प्रत्येक अध्यायको सामग्री, तथ्याङ्कीय सूचक, रणनीतिक खाकाको सूचना र विश्लेषणात्मक पाठको सन्दर्भमा
- खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनालाई पालिकाको बार्षिक योजनामा समावेश गर्ने अभ्यास, योजना तयारी चरण, कार्यान्वयन चरण, निर्माण पश्चातको चरण, अनुगमन संयन्त्र, नियमन, प्रोफाइल संग आवश्यक फर्म्याटहरू तयारि तथा योजनाको कार्यान्वयन तथा अद्यावधिक गर्ने समयावधि आदि
- प्रस्तावित खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनाका दूरदृष्टी, परिलक्ष्य, लक्ष्य, रणनीति, अन्य विकास साझेदारहरूको संलग्नता, गाउँपालिकाको खासस्व कार्यक्रमहरूको बजेट, जलवायु परिवर्तनका असर र अनुकुलन योजना, विपद् व्यवस्थापनका योजना, संस्थागत क्षमता छलफलका अलावा प्राप्त सूचना र तथ्यांकहरूको पुष्टीकरण

१.६. खानेपानी ,सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तर्जुमाको लागि वास सूचकहरू

यस खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाले 'Joint Monitoring Programme (JMP)' द्वारा दिगो विकास लक्ष्यहरूको लागि खानेपानी तथा सरसफाइमा अनुगमन स्तरलाई बढाउन र सरल बनाउन विकास गरेको 'सेवा लिस्नो (Ladder)' को आधारमा गाउँपालिका भित्रको वास सेवाको वर्गीकरण गरेको छ । यसका साथै NWASH-MIS बाट संकलित तथ्यांकहरूलाई WASH-SDP तथा गाउँपालिकाको खानेपानी रणनीतिक योजनाको सूचक अनुसार खानेपानी सेवास्तर विश्लेषण गरि योजनामा समावेश गरेको छ । योजना तर्जुमाका लागि पूर्ण सरसफाइका सूचकहरूको विस्तृत विवरण, अनुसूची १ र २ मा उल्लेख गरिएको छ ।

१.७. खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना तर्जुमा औजार को रूपमा

एनवास (NWASH Mobile Apps)

डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाले खानेपानी ,सरसफाइ तथा स्वच्छता) खासस्व (योजना तर्जुमा औजार को रूपमा प्रयोग गरेको एनवास (NWASH Mobile Apps) वेबमा आधारित योजना तर्जुमा औजार हो । यसले गाउँपालिका स्तरमा पूर्ण रूपमा खानेपानी ,सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) (कभरेज प्राप्त गर्न आवश्यक योजना र लागत तयार गर्दछ । यो औजार प्रयोगको लागि (<http://nWASH.gov.np/dashboard>) मा उपलब्ध छ । यसले सन् 2023-2030 सम्मको निम्ति प्रस्तावित आयोजना र कार्यक्रमहरूको विस्तृत लागत र मात्राको स्पष्ट प्रस्तुति समेत प्रदान गर्दछ । यो औजार प्रयोग गर्न तलका शर्तहरू पूरा गर्नु पर्नेछ ।

खानेपानी मन्त्रालयको अधिकार प्राप्त (User Name र Password) व्यक्तिले यो औजारको प्रयोग गर्न सक्नेछन् । मौजुदा खानेपानी ,सरसफाइ तथा स्वच्छत (खासस्व) सेवा तथा संरचनाहरूको तथ्यांक संकलन ,लेखाजोखा र मस्यौदा गरिन्छ ।

भिजनिङ कार्यशाला (Visioning Workshop) तथा रणनीतिक योजना तर्जुमा कार्यशाला सञ्चालन गर्न यो औजारलाई राम्रोसँग बुझ्नेको ,सहजीकरण सीप भएको सहजकर्ताको आवश्यक पर्दछ । डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाले माथिका सबै शर्तहरू पूरा गरी यो खानेपानी ,सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तयार गरेको हो ।

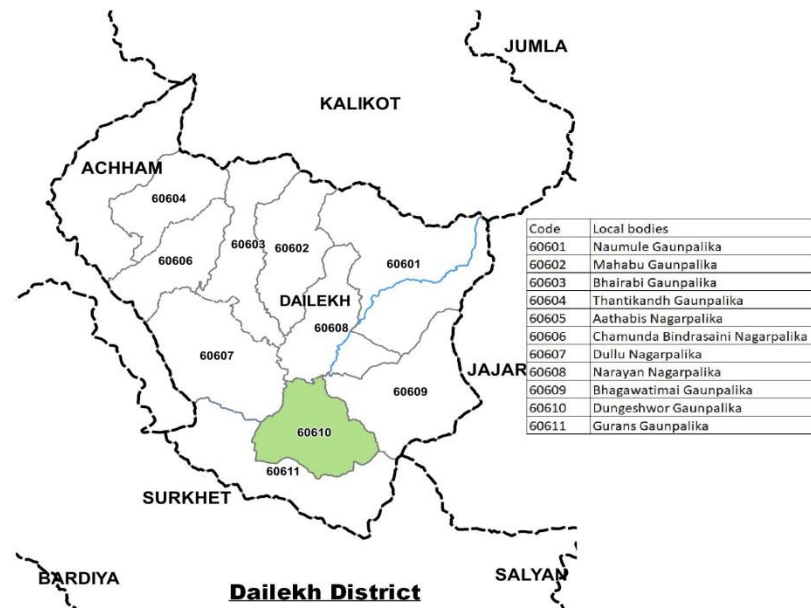
२. डुङ्गेश्वर गाउँपालिका

२.१. भौगोलिक अवस्थिति र बनौट

डुङ्गेश्वर गाउँपालिका कर्णाली प्रदेश दैलेख जिल्लाको ११ वटा स्थानीय तहमध्ये जिल्लाको पश्चिम दक्षिणमा रहेको गाउँपालिका हो । यस गाउँपालिकाको सदरमुकाम वाड नं. ५ डाँडापराजुल रहेको छ । यस गाउँपालिकालाई ६ ओटा वडाहरूमा विभाजन गरिएको छ । डुङ्गेश्वर गाउँपालिका १०५.२ वर्ग किलोमिटरमा फैलिएको दैलेख जिल्लाको भौगोलिक विविधता भएको गाउँपालिका हो ।

तालिका २: वडागत रूपमा घरधुरी र जनसङ्ख्या

क्र. सं.	परामिति	विवरण
१	गाउँपालिकाको नाम	डुङ्गेश्वर गाउँपालिका
२	कोड सङ्ख्या	६०६१०
३	स्थान/ठेगाना	दैलेख, कर्णाली प्रदेश
४	गाउँपालिकाको जम्मा जनसङ्ख्या	१४५३३
५	गाउँपालिकामा जम्मा घरधुरी	३३९९
६	गाउँपालिकामा पाइप सञ्जालको खानेपानी सुविधाबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	११३६०
७	गाउँपालिकामा पाइप सञ्जालको खानेपानी सुविधाबाट लाभान्वित घरधुरी	२६५४
८	खानेपानी सुविधाको पहुँच (जनसङ्ख्या %)	७८%
९	खानेपानी सुविधा पहुँचको घरधुरी (घरधुरी %)	८३.९९%
१०	चर्पीको पहुँच पुगेको घरधुरी	३३३१
११	सरसफाई सुविधाको पहुँच (घरधुरी %)	९८%
१२	२०२४-२०३४ को लागि जम्मा वास लागत (रु)	७२२७७००२४

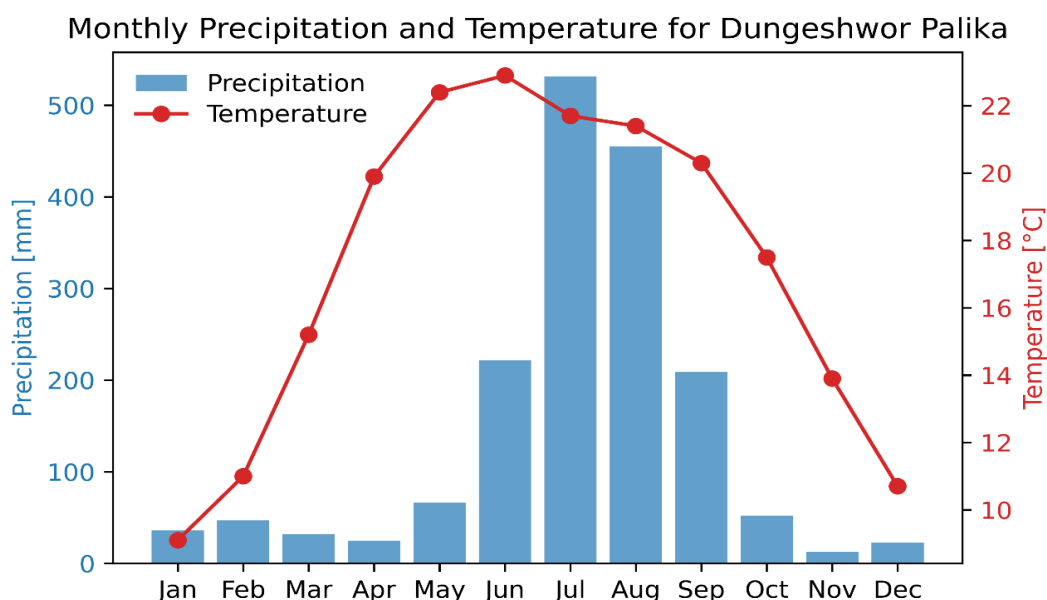
Dungeshwor Gaunpalika (60610)

चित्र 1: गाउँपालिकाको स्थान मानचित्र

२.२. जलवायुको अवस्था

मुख्यतया पानी पर्ने दरमा उतारचढाव र तापक्रममा फेरबदल हुने कारणले गर्दा जलवायु परिवर्तनको असर पर्ने गरेको छ । त्यसैले जलवायु परिवर्तनको अवस्था बुझ्न यी मुख्य दुई सुचकहरूको तथ्यांक आवश्यक हुन्छ र त्यसको विश्लेषण गर्नुपर्ने हुन्छ ।

डुङ्गेश्वर गाउँपालिकामा बार्षिक औसत १७१० मि. मि. वर्षात हुने देखिएको छ । सबैभन्दा धेरै पानी वर्षाद (monsoon) मौसममा [जुन (मध्य जेठ) महिना देखि सेप्टेम्बर (मध्य आश्विन) सम्म] हुने देखिन्छ जसमा अन्दाजी ८२% (१४१७ मि. मि.) वर्षा हुन्छ (चित्र १) । सबैभन्दा कम वर्षा मनसुनपछि [अक्टोबर (मध्य आश्विन) देखि नोबेम्बर (मध्य मंसिर)] हुने देखिएको छ जसमा ४% (६५ मि. मि.) वर्षा हुने गरेको पाइएको छ । डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको औसत तापक्रम १७.२ डिग्री सेल्सियस रहेको छ । सबैभन्दा कम तापक्रम जनवरी (पौष-माघ) महिनामा पाइएको छ भने सबैभन्दा बढी तापक्रम जुन (जेठ-असार) महिनामा मापन गरिएको छ । औषतमा यस पालिकामा सबैभन्दा कम तापक्रम ९.१ डिग्री सेल्सियस हुन्छ भने सबैभन्दा बढी तापक्रम २२.९ डिग्री सेल्सियस हुन्छ जुन तल चित्र १ मा इंकित गरिएको छ ।

चित्र २: डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको वर्षात र तापक्रमको बिगतका अवस्था ।

देब्रेतिरको ठाडो रेखाले वर्षात इंकित गर्दछ भने दाहिने तिरको ठाडो रेखाले तापक्रमको अवस्था इंकित गर्दछ ।

[स्रोत: ERA5-Land (१९८६ — २०१४)]

२.३. भू-उपयोग तथा वातावरण

डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको क्षेत्रफल १२०३२.४६ हेक्टर अर्थात् १२०.३ वर्ग किलो मिटरमध्ये कृषि योग्य जमिनको क्षेत्रफल ३११४ हेक्टर, बन तथा चरण क्षेत्र ८८९५ हेक्टर रहेको छ भने २३ हेक्टर नदि नाला, ताल तलाउ आदिले ओगटेको छ । पश्चिममा दुल्लु गाउँपालिका र उत्तरमा नारायण नगरपालिका, पूर्वमा भगवतीमाई गाउँपालिका र दक्षिणमा गुराँस गाउँपालिका सीमाना छोएको यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल १२० वर्ग किलो मिटर रहेको छ । यस गाउँपालिकाको भू-उपयोगलाई निम्न अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३ : डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको भू-उपयोग अवस्था (स्रोत: इसिमोड २०१९)

क्र.सं.	विवरण	क्षेत्रफल (हेक्टर)	प्रतिशत
१	कृषि क्षेत्र	३११४.६३	२५.८९ %
२	बन तथा चरण क्षेत्र	८८९५.१५	७३.९३ %
४	खोलानाला, ताल तलैया	११.६१	०.१ %
५	सहरीकरण	११.०७	०.०९
	जम्मा	१०५२०.२०	१०० %

२.४. भूउपयोगमा परिवर्तन

इसिमोडको भूउपयोगको तथ्यांकलाई आधार मान्ने हो भने डुङ्गेश्वर गाउँपालिकामा भूउपयोगमा महत्वपूर्ण परिवर्तन देखिएको छ । सन् २००० को भूउपयोग तथ्यांकको तुलनामा सन् २०१९ मा पानीको (खोलानाला, ताल, तलैया) क्षेत्रफलमा १.६% ले बृद्धि भएको देखिएको छ भने कृषियोग्य जमिनको क्षेत्रफलमा ९.१% को कमी भएको देखिन्छ । सन् २००० को तथ्यांकमा न्यून रहेको सहरीकरणको क्षेत्रफल सन् २०१९ मा २००% ले बृद्धि भएको देखिन्छ भने बन-जंगलको क्षेत्रफलमा भने ४.३% को बृद्धि देखिएको छ ।

२.५. जलवायु तथा जलवायु परिवर्तनको जोखिम

जलवायु परिवर्तन विश्वव्यापी भए पनि यसको असर भने स्थानीय तहमा नै हुने गर्दछ । त्यसमा पनि नेपालमा तराईमा भन्दा पहाडी क्षेत्रमा र पूर्वमा भन्दा मध्य र सुदूर पश्चिम क्षेत्रमा जलवायुको असर अझ बढी देखिएको छ । विषम हावापानी र विकट भौगोलिक परिस्थितिले गर्दा कर्णाली प्रदेश झनै झोखिममा छ । कर्णाली प्रदेश अन्तर्गत रहेको दैलेखको डुङ्गेश्वर गाउँपालिकामा पनि जलवायु परिवर्तनले नराम्रो असर गरिरहेको पाइएको छ । यस गाउँपालिकामा खासगरी अहिले भैरहेका खानेपानीका मुहानहरु

सुक्ने अवाधामा छन् भने कतिपय गाउँहरूमा पानीको बैकल्पित श्रोतहरू समेत उपलब्ध छैनन् । त्यस्तै जलवायु परिवर्तनको असरले यहाँ खानेपानीका मुहानहरूमा पहिरो जाने, बाढी आउने, भूक्षय हुने आदि कारणले गर्दा खानेपानीको मुहान, इन्टेक, रिजर्भार ट्यांकी, पाइप वितरण लाइन आदिमा नराम्रो असर परिरहेको छ । साथै मोटरबाटो निर्माणका लागि जथाभावी डोजर चलाउने जस्ता कार्यले पनि पारिस्थितीकीय प्रणाली (ecosystem services) मा गम्भीर असर पुगी जमिनमुनिको पानीले बाटो परिवर्तन गरेको अवस्था छ । त्यसैले भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा पनि सन्तुलित किसिमबाट गर्नुपर्ने देखिन्छ । साथै समयमै अनुकूलनका उपायहरू जस्तै वृक्षारोपण , भूक्षय नियन्त्रण, र ठाउँठाउँमा पोखरी निर्माणजस्ता उपाय अवलम्बन गरिएन भने यसले भविष्यमा खानेपानीको उपलब्धतामा र समस्थिगत खानेपानी परियोजनाहरूमा गम्भीर असर पर्ने देखिन्छ ।

बन तथा बातावरण मन्त्रालयले राष्ट्रिय अनुकूलन योजनाको लागि तयार पारेको २०१९ को जलवायु परिवर्तन प्रक्षेपण प्रतिवेदन अनुसार दैलेख जिल्लामा मध्यम अवधि (२०३६ - २०६५) मा तापक्रम बृद्धि १.३८ देखि १.८५ डिग्री सेल्सियसले बढ्ने अनुमान गरेको छ । यसैगरी वर्षाको परिमाण ७% देखि १३% सम्म बढ्ने अनुमान गरेको छ ।

विकास साझेदार र सहयोगी संस्थासँग डुङ्गेश्वर गाउँपालिकामा गरेको अनुसन्धान अनुसार सताब्दीको मध्य र अन्त्यमा नेपालमा वर्षा र तापक्रम दुवै बढ्ने देखिएको छ । अनुसन्धान अनुसार सन्दर्भ अवधिको तुलनामा सताब्दीको अन्तमा वर्षाको परिमाणमा ६.५ देखि २१.१ प्रतिशतले वृद्धि हुने देखिएको छ भने औसत तापक्रम १.९ देखि ३.३ डिग्री सेल्सियसले बढ्ने देखिएको छ । तालिका ४ र ५ मा निकट सताब्दी (२०३०), मध्य सताब्दी (२०५०) र अन्त्य सताब्दी (२१००) मा वर्षाको परिमाण र औसत तापक्रममा हुने परिवर्तनलाई देखाइएको छ । यी अनुसन्धानका नतिजाहरूले भविष्यमा मनसूनमा वर्षाको मात्रा बढ्ने र सुक्खा समयमा केही घट्न सक्ने देखाएको छ । यस्ता परिवर्तनले निम्त्याउन सक्ने विपद र जोखिमहरूबारे पालिका सतर्क र सुसूचित हुनु जरुरी छ ।

तालिका ४ : डुङ्गेश्वर गाउँपालिकामा बर्षामा हुने परिवर्तन

परिदृश्य	सन्दर्भ अवधि (१९८६- २०१४)	निकट सताब्दी (२०१६ — २०४५)	मध्य सताब्दी (२०३६ — २०६५)	अन्त सताब्दी (२०७१ — २१००)
	मि. मि.	परिवर्तन (%)	परिवर्तन (%)	परिवर्तन (%)
SSP २४५	१७१०.५	७.५	५.५	६.५
SSP ५८५		७.१	१०.१	२१.१

तालिका ५ : डुङ्गेश्वर गाउँपालिकामा तापक्रममा हुने परिवर्तन

परिदृश्य	सन्दर्भ अवधि (१९८६- २०१४)	निकट सताब्दी (२०१६ — २०४५)	मध्य सताब्दी (२०३६ — २०६५)	अन्त सताब्दी (२०७१ — २१००)
	सेल्सियस	परिवर्तन (सेल्सियस)	परिवर्तन (सेल्सियस)	परिवर्तन (सेल्सियस)
SSP २४५	१७.२	०.७	१.३	१.९
SSP ५८५		०.७	१.५	३.३

२.६. जनसंख्या र जनसाङ्ख्यिक विशेषताहरू

वि.स. २०७८ को जनगणना अनुसार डुङ्गेश्वर गाउँपालिकामा कूल ३३९९ घरधुरी रहेका छन् । कूल जम्मा जनसंख्या १४५३३ रहेको डुङ्गेश्वर गाउँपालिकामा ६८९० पुरुष तथा ७६४३ महिलाको जनसंख्या रहेको छ ।

तालिका ६: वडा अनुसार घरधुरी जनसंख्या तथा क्षेत्रफल विवरण, राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

वाड नं.	जम्मा घरधुरी	जनसंख्या			औशत परिवार संख्या	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि.)
		जम्मा	पुरुष	महिला		
१	६९६	२७७९	१३१४	१४६५	३.९९	१०.०८
२	७६१	२९६९	१३५२	१६१७	३.९	२४.४७
३	३६९	१८०७	९२२	८८५	४.९	२८.१२
४	४८९	२२१६	१०३६	११८०	४.५३	८.७३
५	४८५	२०१६	९५४	१०६२	४.१६	१५.२४
६	५९९	२७४६	१३१२	१४३४	४.५८	१८.५६
जम्मा	३३९९	१४५३३	६८९०	७६४३	४.३४	१०५.२०

२.६.१. जातजाति र अन्य जनसाङ्ख्यिक विवरण

यस गाउँपालिकामा ३.६ प्रतिशत अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु रहेका छन् भने त्यस मध्ये सबै भन्दा बढी शारीरिक अपाङ्गता भएकाहरुको संख्या अधिक (४६.८%) रहेको देखिन्छ । जातिगत जनसंख्या विवरण हेर्दा सबैभन्दा बढी क्षेत्री (४२%) र जम्मा दलित जनसंख्या २३.६% प्रतिशत रहेको छ भने अन्य ब्राह्मण, गुरुङ सन्यासी आदि जातजातिहरु रहेका छन्

२.७. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणका लागि डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाले लैससास नीति निर्माण गरी कार्यान्वयनमा समेत ल्याइसकेको छ । गाउँपालिकाले लैससास मूलप्रवाहीकरणका लागि आवधिक योजनामा समावेश गर्ने, वार्षिक बजेटमा निर्दिष्ट कार्यक्रम र बजेटको व्यवस्था गर्ने, मध्यकालीन खर्च संरचनामा र गाउँपालिकाबाट सञ्चालित कार्यक्रमगत व्यवस्थाहरुलाई लैससासमैत्री बनाउने प्रयास गाउँपालिकाले गरिरहेको छ ।

गाउँपालिकाको सो नीतिले कार्यान्वयनमा विभेद नहुने, समानता, कसैलाई हानी नपुर्‍याउने, शून्य सहनशीलता, गोपनीयताको अधिकार, अर्थपूर्ण सहभागिता र साझेदारी तथा सहकार्यका सिद्धान्त अवलम्बन गरेको छ ।

२.८. भौतिक पूर्वाधारको अवस्था

यस गाउँपालिकाको वडा नं. १ र ६ लाई सुर्खेत—दैलेख जिल्ला स्तरीय सडकले छोएको छ । यस जिल्ला सडकको ८ कि.मि. लम्बाई यस गाउँपालिकामा पर्दछ । यस गाउँपालिकाका १ देखि ६ सम्म सबै वडा केन्द्रहरु ९१ कि.मि. लामो कच्ची सडक सञ्जालले जिल्ला सडकसंग जोडेको छ । साथै वडाका मुख्य गाउँहरु सडक सञ्जाल संग जोड्नका लागि ६४ कि.मि. लामो कच्ची सडकहरु निर्माणाधीन रहेका छन् ।

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सरकारीतर्फका शैक्षिक संस्थाहरु ३० वटा र २ निजी शैक्षिक संस्थाहरु

रहेका छन् । स्वास्थ्य संस्थाहरुको हकमा गाउँपालिका क्षेत्र भित्र ७ अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, निजी नर्सिङ होम रहेका छन् ।

२.९. आर्थिक अवस्था, गतिविधि र पेशा

यस गाउँपालिकाको अर्थतन्त्र तथा रोजगारीको अधिकांश हिस्सा कृषि तथा पशुपालनले धानेको छ भने पछिल्ला वर्षहरुमा वैदेशिक रोजगार पनि मुख्य हिस्साको रूपमा रहेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकाको हकमा पनि कृषि तथा वैदेशिक रोजगारी नै मुख्य पेशाको रूपमा रहेको सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्कले बताउँछ जस अनुसार यहाँ सबैभन्दा बढी कृषिमा ३०.३ प्रतिशत, वैदेशिक रोजगारमा १.५ प्रतिशत, नोकरीमा ३.४ प्रतिशत, तथा उद्योग, व्यापार व्यवसायमा ०.६ प्रतिशत र ज्याला मजदुरीमा ६.७ प्रतिशत जनसंख्या हाल पेशागत रूपमा कार्यरत रहेको देखिन्छ ।

३. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) अवस्थाको विश्लेषण

यस खण्डले गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व)को मौजुदा अवस्था र चुनौतीहरूको विस्तृत लेखाजोखा गर्दछ । यसले विषयगत क्षेत्रहरू: खानेपानी सेवा, सरसफाइ तथा स्वच्छता, सामुदायिक सरसफाइ सेवा, विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुविधा र स्वास्थ्य संस्थाको वर्तमान स्थिति स्पष्ट देखाउँछ र लक्षित अवस्था तथा वर्तमान अवस्था विचको अन्तर (gap) पनि स्पष्ट देखाउँछ । यसबाट वर्तमान अवस्थाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुशासन, वित्तीय व्यवस्था र अन्तर (gap) पहिचान, यी सवालसँग सम्बन्धित चुनौतीहरू र निष्कर्षको सारांश प्राप्त हुन्छ । यस खण्डमा डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको मुख्य खानेपानी प्रविधिहरू, JMP (Joint Monitoring Programme) को क्षेत्रगत परिभाषा र डुङ्गेश्वर गाउँपालिका खानेपानी रणनीतिमा आधारित डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको खानेपानी सेवाको कभरेज र विश्लेषण प्रस्तुत गरिएको छ । यसको विस्तृत विवरण अनुसूची ४ मा रहेको छ ।

३.१. खानेपानीका प्राथमिक स्रोतहरू

डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना निर्माणका क्रममा गरिएको सर्वेक्षण अनुसार गाउँपालिका भित्र ८० वटा पाइप प्रणालीको खानेपानी योजनाले ८३ % घरधुरी ओगटेको छ । जस अन्तर्गत ६१% आधारभूत स्तरको खानेपानी सेवा पुगेको देखिन्छ, २४% जनसङ्ख्यामा खानेपानीको पहुँच पुगेको छैन र बाँकी सबै जनसङ्ख्या सीमित तथा असुरक्षित खानेपानी सेवा लिएकाभित्र पर्दछन् । यस पालिकामा सम्पूर्ण खानेपानी योजनाहरू मूल वा सानो खोलाको श्रोतबाट ग्राविटी प्रणालीबाट सञ्चालित छन् ।

३.१.१ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) मा जलवायु परिवर्तन, वातावरण

हास, र विपदको जोखिम र असर

खण्ड १.५.१.१ मा उल्लेख गरिएको सहभागीतात्मक मूल्याङ्कनहरूले बाढी, पहिरो, भूकम्प र खडेरीले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रलाई उच्च जोखिममा पारेको सङ्केत गरेको छ । साथै, मूल्याङ्कनहरूले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रले पानी, माटो, र हावाको गुणस्तरलाई असर गर्ने, पहिरोको जोखिम बढाउने घटाउने र वातावरण प्रदूषणमा योगदान पुऱ्याउने सम्भावना उजागर गरेको छ । उल्लेखित जोखिम मूल्यांकनमा (Risk Assessment) प्रकोपहरूको पहिचान, सम्भाव्यता, र हानीको अनुमान गरी जोखिम तालिकाका आधारमा जोखिम पहिचान गरिएको छ । प्रकोपको सम्भाव्यता, परिणाम, र जोखिम मापन तल तालिकामा प्रस्तुत प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका 3.1: जोखिम मूल्यांकन

प्रकोप	सम्भाव्यता (Likelihood)	परिणाम (Consequences)	जोखिम मापन (Risk assessment)
बनबिनास	मध्यम सम्भाव्य	थोरै हानीकारक	कम जोखिम
पानी प्रदूषण	मध्यम सम्भाव्य	थोरै हानीकारक	कम जोखिम
महामारी	धेरै सम्भाव्य	थोरै हानीकारक	मध्यम जोखिम
बाढी	धेरै सम्भाव्य	मध्यम हानीकारक	उच्च जोखिम
पहिरो	धेरै सम्भाव्य	मध्यम हानीकारक	उच्च जोखिम
भूकम्प	धेरै सम्भाव्य	मध्यम हानीकारक	उच्च जोखिम
आँधिबेहरी	धेरै सम्भाव्य	थोरै हानीकारक	मध्यम जोखिम
खडेरी	धेरै सम्भाव्य	मध्यम हानीकारक	उच्च जोखिम
चट्यांग	न्युन सम्भाव्य	थोरै हानीकारक	कम जोखिम

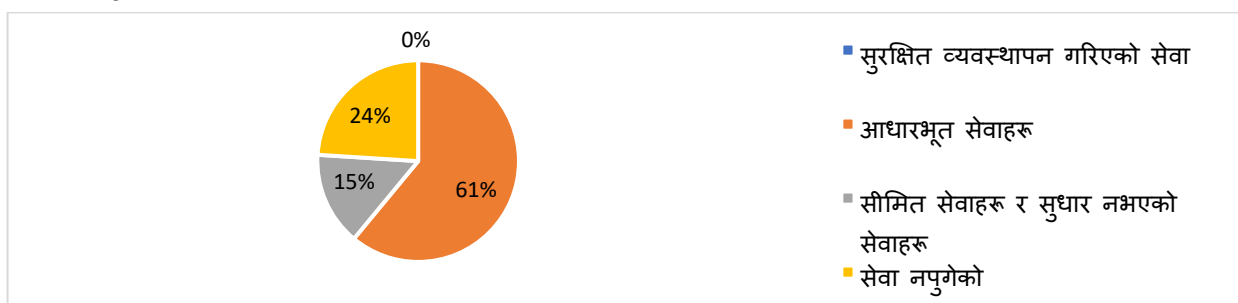
त्यसैगरी असर मूल्यांकन (Impact assessment) बाट खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताका कृयाकलापले पानीका स्रोतहरूको प्रदूषण, माटो प्रदूषण, वायु प्रदूषण, पहिरोको जोखिम बढाउने र फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन नभएको अवस्थामा यसले वातावरण प्रदूषित गर्नुका साथै हरित ग्याँस उत्सर्जन गर्ने सम्भावना औलाएको छ ।

तालिका 7 : खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) को कमीले जलवायु परिवर्तन, वातावरण, र विपद जोखिम बढाउन सक्ने असरहरू

अवयवहरू	असरहरू
पानी	पानी र सरसफाइको उचित व्यवस्थापन नहुँदा खानेपानीको गुणस्तर र पानीका स्रोतहरू घट्ने सम्भावना हुनुका साथै फोहोरमैला विसर्जन गर्दा वातावरणमा हास र मुख्यतः पानी प्रदूषण हुने
वायु	फोहोरमैला जलाउनाले हानीकारक ग्याँस उत्सर्जन हुनुका साथै यसले वायु प्रदूषण बढाउने
माटो	ठोस फोहोर र मानव मलमूत्रको उचित व्यवस्थापन नहुँदा अनियन्त्रित चरिचरनले गर्दा माटोको गुणस्तरमा असर गर्ने सम्भावना हुन्छ
विपद जोखिम	खानेपानी, सरसफाइको संरचनाहरू अव्यवस्थित निर्माण र योजनाबद्ध निर्माण कार्य नहुँदा पहिरोको जोखिम बढाउन सक्ने
जलवायु परिवर्तन	हालको अवस्थामा फोहोरमैलाको समस्या ठूलो नभए पनि भविष्यमा फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन नभएको अवस्थामा यसले हरित ग्याँस उत्सर्जन बृद्धि हुने

३.२. मौजुदा खानेपानी ,सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) प्रणालीको अवस्था

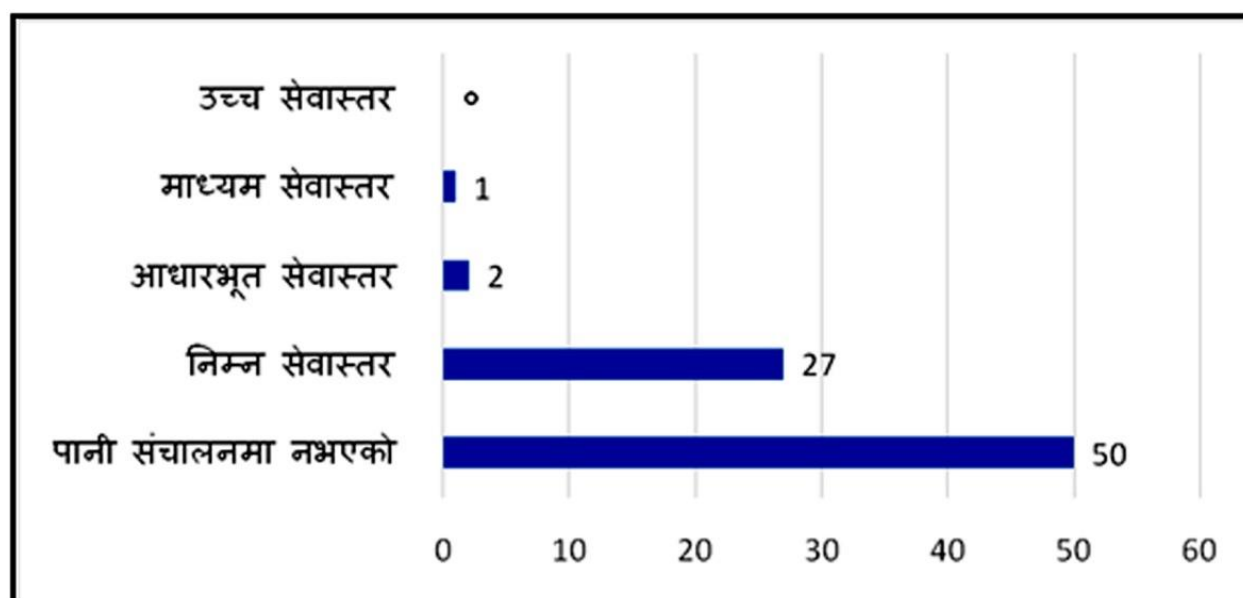
गाउँपालिकामा मौजुदा सञ्चालित, अर्द्धसञ्चालित वा आंशिक सञ्चालित खानेपानी आयोजनाहरू वडागत रूपमा हेर्दा ८३% घरधुरीले पाइप प्रणालीबाट खानेपानी सेवा प्राप्त गरेको देखिन्छ । यसको विस्तृत विवरण तलको तालिका अनुसार रहेको छ जसमा वडागत बस्तीहरू र खानेपानीको विवरण दिइएको छ ।

चित्र ३ : खानेपानी सेवा विवरण

३.२.१. मौजुदा खानेपानी योजना सेवास्तर विश्लेषण

NWASH-MIS, को तथ्यांकलाई गाउँपालिकामा खानेपानी रणनीति, २०२० र वाश क्षेत्र विकास (२०१६-२०३०) अनुसार २७ वटा योजनाहरूले न्युनस्तरको सेवा संचालन गरी राखेका छन् भने ३ वटा योजना मात्र आधारभूत र मध्यम किसिमको सेवा प्रभाव गरिराखेका छन् ।

चित्र ४ : खानेपानी सुबिधास्तर, २०२३, NWASH-MIS, सर्वेक्षण

समग्रमा डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको खानेपानी योजनाहरूको सेवास्तर सन्तोषजनक देखिदैन, जसको मुख्य कारण

योजनाको मर्मत सम्भार नहुनु, उपभोक्ता समिति वा संस्था सक्रिय नहुनु तथा गाउँपालिकाको नियमित अनुगमन तथा निगरानी नभएको कारण प्रणाली भएका सामान्य मर्मत सम्भारका काममा समेत ध्यान नजानाले सेवास्तरको अवस्था नाजुक रहेको छ ।

उक्त तथ्यांकहरू विश्लेषण गर्दा र गाउँपालिकामा भएको विभिन्न छलफल, कार्यशाला तथा गोष्ठीको निष्कर्ष अनुसार खानेपानी सेवास्तर वृद्धि गर्न गाउँपालिकाले समग्र सेवा प्रदायकको क्षमता विकास, निर्माण पश्चात सहयोग, मर्मत सम्भार, व्यवस्थापन तथा नियमन तथा अनुगमनमा विशेष ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

३.२.२. मौजुदा खानेपानी योजनाहरूमा जलवायु जोखिम विश्लेषण

डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाका खानेपानी योजनाहरू र यसको सेवाहरूको स्तर जलवायु परिवर्तनबाट प्रभावित छन् । यहाँ NWASH-MIS मा उपलब्ध तथ्यांक अनुसार खानेपानी योजनामा जलवायु परिवर्तन तथा मानवीय कारणबाट उत्पन्न हुने विपद्को प्रभाव विश्लेषण गरिएको छ । जसमा खानेपानीको स्रोतको जोखिमका कारण पानीको मात्रामा परेको असर, जलवायु परिवर्तनको कारण वर्षामा आएको कमी तथा फरक प्रवृत्तिको कारण जलाशयहरूमा पानीको मात्रा घट्नु, विभिन्न प्रकोप तथा विपद्हरूको कारण संरचना भएको क्षति तथा जोखिमका तथ्यांक र यसले खानेपानीको सुबिधास्तरमा पारेको असरको तुलनात्मक विश्लेषण यस खण्डमा गरिएको छ ।

तालिका ८ : खानेपानी योजनामा जलवायु परिवर्तनको असर

विवरण	जम्मा खानेपानी योजना	परिमाणमा पारेको जलवायु परिवर्तनको असर	जलवायु परिवर्तनले स्रोतको जोखिम	संकलन ट्यांकीमा परेको असर	पाइपलाइनमा परेको असर	कुनै पनि एउटा कम्पोनेन्टमा परेको असर
जम्मा योजना	८०	२७	३९	३	१२	६३
योजनाको	१००%	३४%	४९%	४%	१५%	७९%
आधारभूत भन्दा कम सेवास्तर भएका योजनाहरू	७८	२५	३९	३	१२	६१
आधारभूत भन्दा कम सेवास्तर	९८%	९३%	१००%	१००%	१००%	९७%

भएका योजनाहरू प्रतिशत						
-----------------------------	--	--	--	--	--	--

खानेपानी योजनाहरूको विस्तृत अवलोकनले ८० वटा खानेपानी योजना मध्ये ६३ वटा योजनाहरूमा जलवायु परिवर्तन वा विपद्को प्रभाव परेको देखिन्छ । ती मध्ये ३४ % योजनाहरूको स्रोतहरूमा पानीको मात्रामा घटेको छ, ४९% प्रणालिका मुहानहरू जोखिममा रहेका छन्, ४% प्रणालिका संकलन ट्यांकीहरू जोखिममा छन् र १५% प्रणालीको पाइपहरू जोखिममा छन् ।

खानेपानी सेवाको स्तरमा जलवायु परिवर्तन तथा अन्य विपद्को प्रभाव तालिकाको दोस्रो खण्डमा देखाइएको छ । जलवायु परिवर्तनबाट प्रभावित हुने खानेपानी योजनाहरूको ठूलो संख्यामा खानेपानी सेवास्तरको आधारभूत सेवास्तरभन्दा कम छ । जस्तै, जलवायु परिवर्तनबाट प्रभावित देखिएका ९७% खानेपानी योजनाहरूको सेवास्तर आधारभूतभन्दा न्यून छ । त्यसैगरी, स्रोतमा घटेको कारण २७ वटा योजना मध्येमा २५ वटा प्रणाली (९३%) को सेवास्तर न्यून छ । त्यसैगरी पाइपलाइनको जोखिम भएका १२ वटा योजनाहरूमा नै सेवास्तर आधारभूतभन्दा तल छ । तसर्थ, यस तथ्याङ्कले जलवायु परिवर्तन वा विपद्ले खानेपानी सेवास्तरमा प्रत्यक्ष प्रभाव पारेको देखिन्छ, जसबाट उथानशीलतामा चुनौती थपिएको देखिन्छ । जस अनुसार उक्त चुनौतीहरूको सामना गर्न जलवायु उथानशीलता र अनुकूलनतालाई सम्बोधन गर्न जोड दिनु आवश्यक छ ।

३.२.३. खानेपानी सेवा व्यवस्थापन अवस्था

यस डुङ्गेश्वर गाउँपालिकामा सम्पूर्ण खानेपानी योजनाहरू सामुदायमा आधारित प्रणालीमा संचालित छन् । NWASH-MIS को तथ्यांक अनुसार ६०% योजनाहरूमा मात्र खानेपानी उपभोक्ता समिति गठन भएका छन् । जसमध्ये ११ प्रतिशत योजनाहरूमा मात्र नियमित बैठक सञ्चालन भएको पाइएको छ । गाउँपालिकाले प्रामाणिक कार्यविधि तयार पारी लागू गरेको भए पनि गाउँपालिका भरिका सबै खानेपानी योजनाहरूमा लागू हुन सकेको छैन । त्यसैगरी जम्मा १० प्रतिशत समितिको मात्र बैठकमा खाता सञ्चालनमा छ । नियमित लेखापालन तथा लेखा परीक्षण हुन सकेको देखिदैन । जम्मा १६ प्रतिशत योजनाहरूमा मात्र मर्मत सम्भार कार्यकर्ताको व्यवस्था गरिएको छ भने सबैजसो योजनाहरूमा प्रयाप्त मर्मत सम्भार कोषको अभाव देखिन्छ ।

तालिका १ : गाउँपालिकामा उपभोक्ता संस्थाको संस्थागत विशेषता

क्र.सं	सूचक	अवलोकन	
		सङ्ख्या	%
१	जम्मा प्रणालीहरूको सङ्ख्या	८०	
२	जम्मा उपभोक्ता संस्था गठन सङ्ख्या	४८	६०
३	३३% भन्दा बढी महिला प्रतिनिधि भएका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	४	५
४	जिल्ला जलस्रोत समितिमा दर्ता उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	४	५
५	कार्यालय भवन भएका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	०	
६	मर्मत सम्भार कार्यकर्ता भएका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	१३	१६.२५
७	मर्मत सेवा करारमा लिएका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	०	
८	आफै लेखा व्यवस्थापन गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	४८	६०
९	कर्मचारीबाट लेखा व्यवस्थापन गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	०	०
१०	नियमित बैठक सञ्चालन गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	१०	१२.५
११	नियमित साधारण सभा गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	७	८.७५
१२	महसुल सङ्कलन गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	७	८.७५
१३	लेखा परीक्षण गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	६	७.५
१४	बैंकमा खाता सञ्चालन गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	८	१०
१५	खानेपानी प्रणालीको बिमा गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	०	०
१६	मर्मत कार्यकर्ताको लागि पर्याप्त औजार भएका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	८	१०
१७	मर्मत कार्यकर्ताको लागि तलवको व्यवस्था गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	८	१०
१८	औसत ७०% भन्दा कम सञ्चालन खर्च भएका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	३८	४७.५
१९	मानक सञ्चालन कार्यविधि (SOP) तयार गरी कार्यान्वयन गरेका उपभोक्ता संस्थाको जम्मा सङ्ख्या	७	८.७५

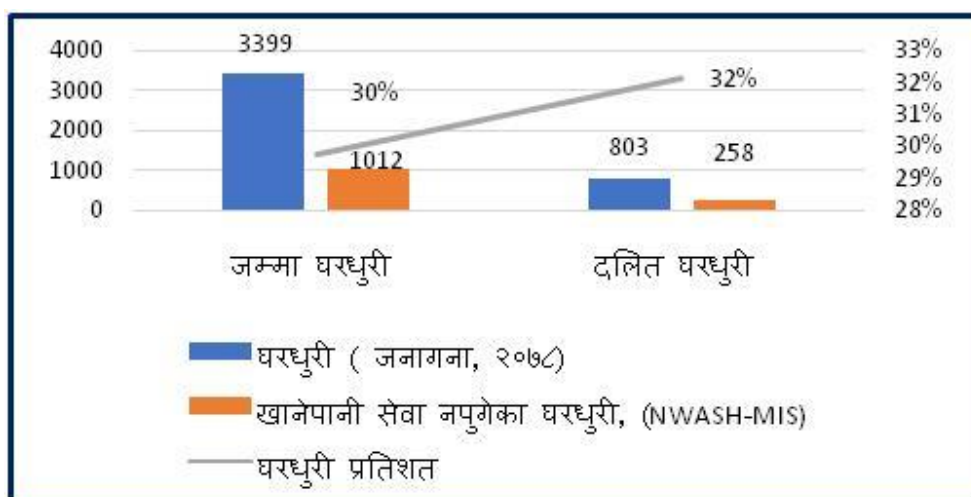
३.२.४. खानेपानीको पहुँच नपुगेका समुदायका प्रस्थापित योजना बिवरण

तालिका १० : खानेपानी पहुँच नपुगेका समुदाय तथा घरधुरीहरू

वडा नं	निर्माणाधीन योजना	घरधुरी	नयाँ प्रस्तावित योजनाहरू	लक्षित घरधुरी
१			८	९३
२			६	१५३
३	१	३९	९	८९
४			९	१८८
५			२४	३४९
६	२	१९	१२	१४०
कूल	३	५८	६८	१०१२

WASH योजनाले गाउँपालिकामा सेवा नपुगेका जनसंख्यालाई उच्च प्राथमिकता राखी सम्बोधन गर्ने रणनीति लिएको छ । योजनामा हाल निर्माणाधीन ३ वटा योजनाबाट ५८ घरधुरीहरू लाभान्वित हुनेछन् र थप १०१२ घरधुरीमा खानेपानी सेवा पुर्याउने लक्ष्य सहित ६८ वटा नयाँ खानेपानी योजनाहरू प्रस्ताव गरिएको छ ।

यस बाहेक, NWASH-MIS डाटाको सेवा नपुगेका घरधुरीलाई निर्णय गर्ने क्षमता पहुँच र नीति निर्माण प्रक्रियामा संलग्नतालाई ध्यानमा राखेर विश्लेषण गर्दा, तालिकाले खानेपानी सेवा नपुगेको समुदायमा दलित समुदायको उच्च अनुपात रहेको देखाउँछ । कुल सेवा नपुगेको घरधुरी ३०% रहेकोमा सेवाविहीन दलित घरधुरीको संख्या ३२% रहेको देखिन्छ ।

चित्र ५: खानेपानी सेवा नपुगेका सिमान्तकृत वर्ग विश्लेषण

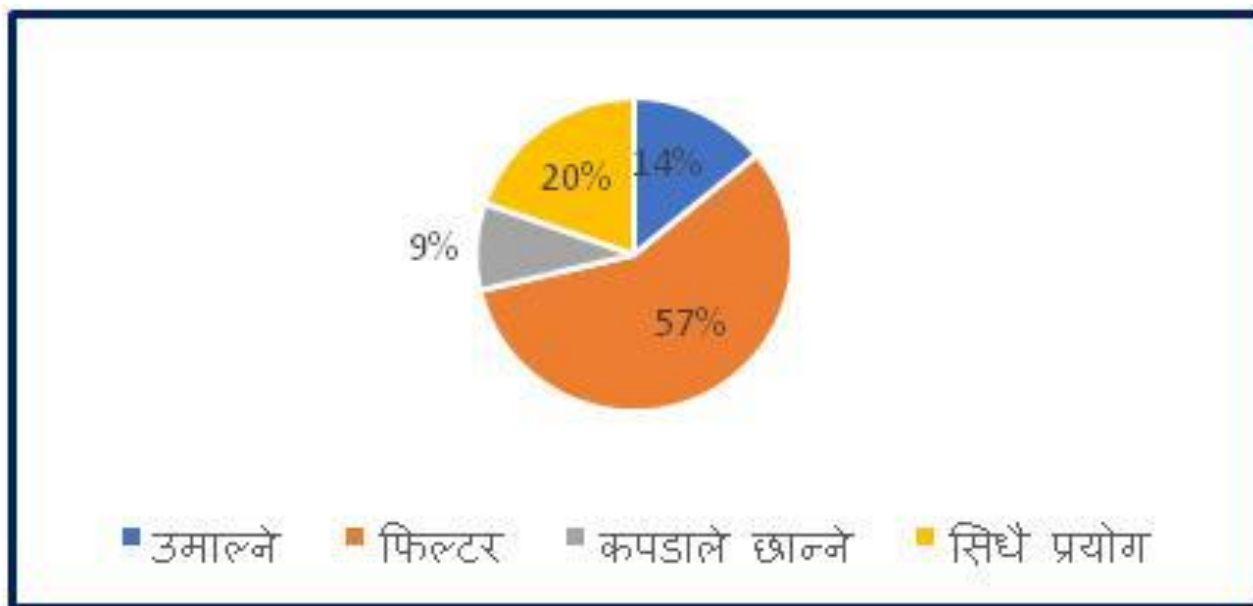
३.३ .सरसफाइ र स्वच्छता:

३.३.१. घरायसी स्तरमा पहुँच र सेवा स्तर

डुङ्गेश्वर गाउँपालिकामा कुल ९२ % प्रतिशत घरधुरीमा सुरक्षित शौचालय (निजी शौचालय, हात धुने सुविधा, हात धुने ठाउँ नजिकै साबुन उपलब्ध छ र शौचालय र हात धुने स्टेशनहरूमा पानीको उपलब्धता) छ । यस गाउँपालिकामा दिसाजन्य लेदोको व्यवस्थापन सामान्यतया दुइटा खाल्डो बिधिबाट गर्ने अभ्यास रहेको छ भने धेरैजसो शौचालयको खाडल हालसम्म भरिएको छैन । त्यस्तै, ६ % घरधुरीमा आधारभूत सरसफाइको अवस्था रहेको छ भने बाँकी २% घरधुरीको सरसफाइ अवस्था न्यून रहेको छ ।

३.३.२. घरधुरी स्तरमा खानेपानी शुद्धीकरण अभ्यास

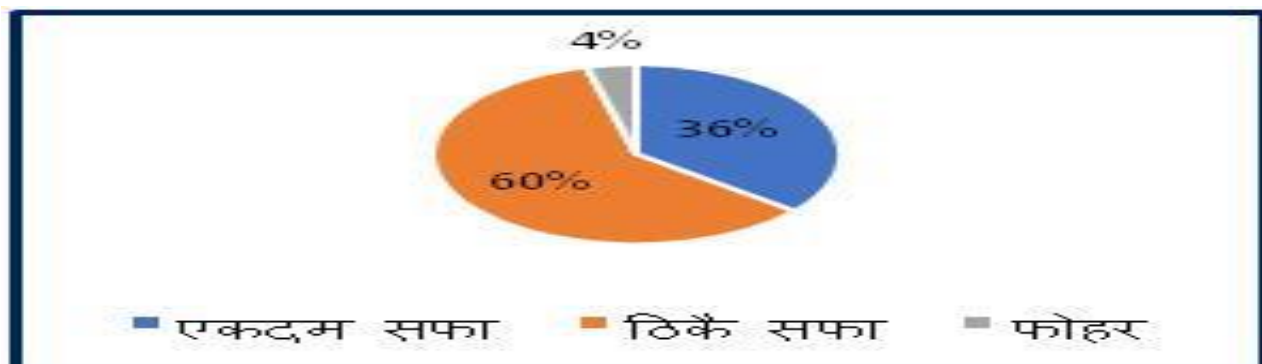
घरधुरीस्तरमा पानी शुद्धीकरणका अभ्यासहरूको सन्दर्भमा, ५७ प्रतिशत घरपरिवारले फिल्टरको प्रयोग गर्ने गरेका छन् । १४ प्रतिशत घरधुरीले उमालेको पानी प्रयोग गर्छन्, भने करिब २० प्रतिशतले पानी शुद्धीकरण नगर्ने गरेको देखिन्छ ।

चित्र 6 : घरधुरी स्तरमा खानेपानी शुद्धीकरण अभ्यास

३.३.३ घरधुरी सरसफाइको अवस्था:

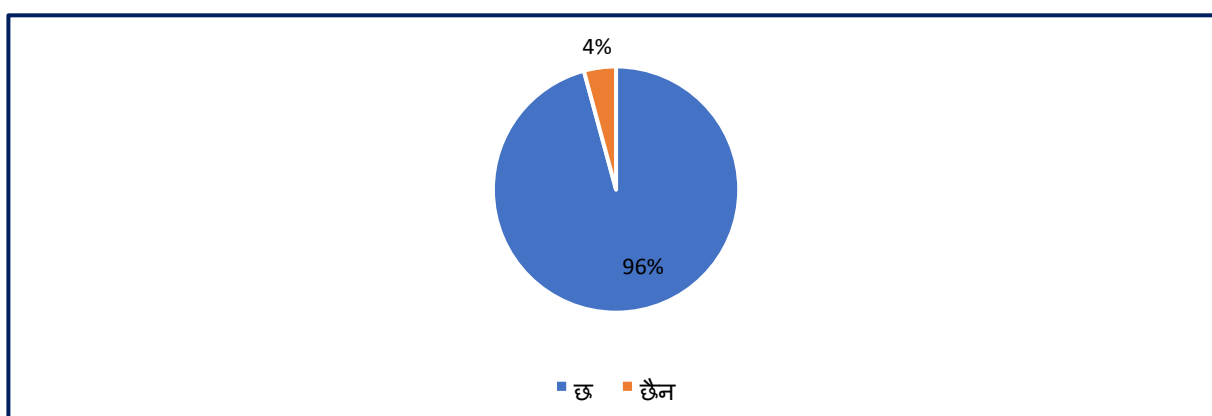
NWASH-MIS, को तथ्यांक अनुसार ३६ प्रतिशत घरधुरीको सरसफाइको अवस्था राम्रो देखिन्छ । बाँकी ६० प्रतिशत घरधुरीको अवस्था ठिकै छ भने ४ प्रतिशत घरधुरीको अवस्था कमजोर देखिन्छ । यसै सन्दर्भमा गाउँपालिकाले बानी व्यवहार परिवर्तनको अभ्यास सञ्चालन गर्ने र नियमित अनुगमन गर्ने नीति अवलम्बन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

चित्र 7: घरधुरीमा सरसफाइको अवस्था

३.३.४. महिनावारी भएको बेलामा शौचालय प्रयोग गर्ने घरपरिवारको संख्या :

चित्रमा प्रस्तुत गरेको तथ्यांक NWASH-MIS को घरधुरी सर्बेक्षणको विश्लेषण हो, जुन नमूना बिधिबाट घरधुरी छान्नी गरिएको थियो । यसरी हेर्दा डुङ्गेश्वर गाउँपालिकामा ४ प्रतिशत घरधुरीहरूमा अझै पनि महिलाले महिनावारी भएको समयमा शौचालय प्रयोग गर्दैनन् वा गर्न पाउँदैनन् । जसले महिलाहरूको स्वास्थ्य तथा बातावरणमा प्रत्यक्ष प्रभाव पारिरहेको छ । यस तथ्यांक अनुसार ९६ प्रतिशत घरधुरीका महिलाहरूले महिनावारी भएको बेलामा चर्पीको प्रयोग गर्ने गरेका छन् । जस अनुसार गाउँपालिकाले महिनावारी सम्बन्धी अवधारणा तथा व्यवहार परिवर्तन रणनीति अवलम्बन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

चित्र 8 : महिनावारी भएको बेलामा चर्पी प्रयोगको अभ्यास

३.३.५. मानव मलमूत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन :

हालसम्म गाउँपालिकामा यो सेवा र सुबिधाको उपलब्धता नरहेको देखिन्छ। भने यस खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना अवधिमा यसको व्यवस्थापनका लागि दुईटा खाल्डोमा व्यवस्थापन गर्ने बिधि अपनाइनेछ।

३.३.६. ढल सहितको फोहोर पानी प्रशोधन केन्द्र:

ढल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्रको सञ्चाल सेवा पनि हालसम्म यो गाउँपालिका उपलब्ध रहेको छैन।

३.३.७. ठोस फोहोर व्यवस्थापन:

हालसम्म गाउँपालिकामा ठोस फोहोर व्यवस्थापन सेवा र सुबिधाको उपलब्धता नरहेको देखिन्छ।

तालिका ११ : सरसफाइ र स्वच्छताको सेवा स्तर

क्र. सं.	सेवा स्तर	घरधुरी	जनसङ्ख्या	निजी चर्पीको सङ्ख्या	हात धुने सुविधा भएका घरधुरीको सङ्ख्या	साबुन सहितको हात धुने सुविधा भएका घरधुरीको सङ्ख्या	अपाङ्ग-मैत्री चर्पीको सङ्ख्या	पानी सहितको चर्पी भएका घरधुरीको सङ्ख्या
१	सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको	३१६०	१५८२४	३१६०	२९३९	२९३९	११५	२९३९
२	आधारभूत	२००	९३२	२००	१६०	१५१	१८	१६०
३	सीमित	३९	१८६	०	३६	३६	०	३६
४	सुधार नभएको	०	०	०	०	०	०	०
५	चर्पी नभएको	०	०	०	०	०	०	०
६	जम्मा	३३९९	१६९४२	३३६०	३१३५	३१२६	१३३	३१३५

३.४. संस्थाहरूमा कभरेज र समुच्च सेवा स्तर

गाउँपालिका भित्रका संस्थाहरूमा खासस्व को अवस्था, JMP (Joint Monitoring Programme) को खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रगत परिभाषामा आधारित रही सङ्ख्याको हिसाबले प्रस्तुत गरिएको छ । सेवाकोस्तरहरू वर्गीकरण पनि JMP कै सूचकमा आधारित रही उन्नत, आधारभूत, सीमित र सेवा नभएको भनी गरिएको छ । यसको विस्तृत टिपोट (Name of the Note) <http://nWASH.gov.np/dashboard> मा हेर्न सकिन्छ ।

तालिका १२ : संस्थाहरूमा कभरेज र समुच्च सेवा स्तर

क्र. सं.	वास सेवा	विद्यालय					स्वास्थ्य संस्था					सार्वजनिक स्थल				
		उन्नत	आधारभूत	सीमित	नभएको	जम्मा	उन्नत	आधारभूत	सीमित	नभएको	जम्मा	उन्नत	आधारभूत	सीमित	नभएको	जम्मा
१	खानेपानी	०	३	२८	१	३२	०	२	४	१	७	०	०	०	०	०
२	सरसफाइ	०	१८	९	५	३२	०	१	६	०	७	०	०	०	०	०
३	स्वच्छता	०	०	२४	८	३२	०	१	६	०	७	०	०	०	०	०
४	वातावरणीय सफाइ	०	०	०	०	०	०	४	१	२	७	०	०	०	०	०

३.५. विद्यालयमा खानेपानी ,सरसफाइ तथा स्वच्छता) खासस्व (सुविधाहरू

डुङ्गेश्वर गाउँपालिका अन्तर्गत कुल ३२ वटा सामुदायिक तथा तथा निजी विद्यालयहरू संचालनमा छन् । त्यसमध्ये १ वटा अलग्गै बाल विकास केन्द्र, २६ वटा आधारभूत तहको विद्यालय र ५ वटा माध्यमिक तहको विद्यालय रहेका छन् । सबै शैक्षिक संस्थाहरू गरी कूल ४१३३ विद्यार्थीहरू अध्ययनरत छन् । यी सम्पूर्ण विद्यालयहरूमा खानेपानी तथा सरसफाइको सुविधाको सर्वेक्षण एनवास मोबाइल एप्सबाट गरिएको थियो । सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्कहरूको विस्तृत विवरण तलका तालिकाहरूमा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका १३ : शैक्षिक संस्थाको सेवा स्तर

क्र. सं.	सेवा स्तर	खानेपानी		सरसफाइ		स्वच्छता	
		विद्यालय सङ्ख्या	विद्यार्थी सङ्ख्या	विद्यालय सङ्ख्या	विद्यार्थी सङ्ख्या	विद्यालय सङ्ख्या	विद्यार्थी सङ्ख्या
१	सेवा नभएको	१	१९	५	१९५	८	७८४
२	आधारभूत	३	११२	१८	३०२६	०	०
३	सीमित	२८	४००२	९	९१२	२४	३३४९
४	उन्नत	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	३२	४१३३	३२	४१३३	३२	४१३३

३.६. स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता अवस्था

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र भएका ७ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरूमध्ये २ स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सीमित स्तरको खानेपानी सुविधा उपलब्ध देखिन्छ भने ४ स्वास्थ्य संस्थामा आधारभूत तहको सुविधा उपलब्ध छ ।

डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या र जनसङ्ख्या (बिरामी र कर्मचारी) को लागि खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता र ठोस फोहोर व्यवस्थापनको सुविधाहरू विभिन्न सेवा स्तरको बारेमा यहाँ व्याख्या गरिएको छ । NWASH-MIS बाट प्राप्त तथ्यांक अनुसार यस गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छतामा हाल सम्म उन्नत सेवास्तरमा पुहुच पुगेका स्वास्थ्य संस्थाहरू छैनन् भने ७ वाट मध्ये ४ वटामा आधारभूत स्तर, २ वटामा सीमित तथा एउटामा खानेपानीको सुविधा छैन । ६ वटामा आधारभूत तथा एउटामा सीमित सरसफाइ सेवा रहेकोछ । त्यसै गरी ५ वटा स्वास्थ्य संस्थामा सीमित स्वच्छता सुविधा छ । बाँकी दुई वटामा स्वच्छता सुविधा नभएको देखिन्छ । ठोस फोहोर व्यवस्थापनमा पनि ५ वटाको सीमित सुविधा रहेको छ भने बाँकी दुई वटामा सुविधा नभएको देखिन्छ ।

तालिका १४ : स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता अवस्था

क्र. सं.	सेवा स्तर	खानेपानी		सरसफाइ		स्वच्छता		ठोस फोहोर व्यवस्थापन	
		स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या	जन सङ्ख्या	स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या	जन सङ्ख्या	स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या	जन सङ्ख्या	स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या	जन सङ्ख्या
१	सेवा नभएको	१	७	०	०	०	०	२	२२
२	आधारभूत	४	१०४	६	१२०	६	१२०	०	०
३	सीमित	२	३६	१	२७	१	२७	५	१२५
४	उन्नत	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	७	१४७	७	१४७	७	१४७	७	१४७

यस गाउँपालिकामा भएका ७ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा रहेका शौचालयहरूको तथ्याङ्क तालिका १५ मा देखाइएको छ । सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा महिला र पुरुषहरूको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालयको व्यवस्था रहेको र कूल ३ वटा शौचालयहरू महिलाको लागि महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन-योग्य रहेको देखिन्छ । त्यसैगरी ४ वटा शौचालयहरू अपाङ्ग मैत्री रहेको पाइयो ।

३.६.१. स्वास्थ्य संस्थामा ठोस फोहोर व्यवस्थापन

७ वटा स्वास्थ्य संस्थामध्ये ६ स्वास्थ्य संस्थामा ठोस फोहोरको सुरक्षित संकलन गर्न बकेटहरूको लेबलिङसहित व्यवस्था गरिएको छ भने ५ वटा स्वास्थ्य संस्थामा धारिलो र सङ्क्रामक फोहोर छुट्टयाई विसर्जन गर्ने गरिएको छ । ४ वटा स्वास्थ्य संस्थामा महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनक लागि इन्सिनेरेटर सहितको उपलब्धता रहेको छ भने ६ वटा स्वास्थ्य संस्थामा सालनाल (प्लेसेन्टा) विसर्जन गर्ने (फाल्ने) खाल्डोको समेत उपलब्धता देखिन्छ । स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वातावरणीय सरसफाइ सम्बन्धी अध्ययन गर्दा ५ स्वास्थ्य संस्थाको वातावरणीय सरसफाइको लागि प्रोटोकल भएको र त्यसका निम्ति कर्मचारी परिचालन गरिएको पाइयो । विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका १५ : स्वास्थ्य संस्थाको अवस्था

क्र. सं.	सेवा स्तर	सङ्ख्या
स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी सेवा		
१	पर्याप्त खानेपानी भएका स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या	४
२	सुरक्षित पानी भएका स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या	६
स्वास्थ्य संस्थामा सरसफाइ		
१	पुरुषको लागि प्रयोगयोग्य शौचालय	८
२	महिलाको लागि प्रयोगयोग्य शौचालय	८
३	महिलाको लागि महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन-योग्य शौचालय	३
४	अपाङ्ग-मैत्री शौचालय	४
स्वास्थ्य संस्थामा स्वच्छता		
१	साबुन सहितको हात धुने सुविधा भएका स्वास्थ्य संस्था	७
२	अल्कोहलमा आधारित हात सफा गर्ने सुविधा भएका स्वास्थ्य संस्था	५
३	प्रयोग-योग्य हात धुने सुविधा भएका स्वास्थ्य संस्था	७
स्वास्थ्य संस्थामा ठोस फोहोर व्यवस्थापन		
१	फोहोर फल्ने भाँडो	६
२	धारिलो र सङ्क्रामक फोहोर छुटाइएको र विसर्जन गरेको	५
३	महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनको लागि इन्सिनेरेटर सहितको उपलब्धता	४
४	खतरनाक फोहोरको लागि इन्सिनेरेटर सहितको उपलब्धता	४
५	प्लेसेन्टा फाल्ने खाल्डोको उपलब्धता	६
स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वातावरणीय सरसफाइ		
१	वातावरणीय सरसफाइको लागि प्रोटोकल भएको	५
२	वातावरणीय सरसफाइको लागि कर्मचारी भएको	५

३.७. सार्वजनिक स्थलमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू

यस गाउँपालिका भित्र जम्मा ३ सार्वजनिक शौचालयहरू छन् तर ती सार्वजनिक शौचालयहरूको सञ्चालन, मर्मत सम्भार र व्यवस्थापन एउटा चुनौतीको रूपमा रहेको छ । १ वटा शौचालयहरूमा हात धुने र पर्याप्त पानीको उपलब्धता रहेको छ । सञ्चालनमा रहेका सार्वजनिक शौचालयहरूमा महिला शौचालयहरू ३ वटा छन् । गाउँपालिका भित्रका सार्वजनिक शौचालयहरूको सरसफाइ सुविधाहरूको अवस्था सम्बन्धी विवरण तलका तालिकाहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका 16 : सार्वजनिक स्थलमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व)को अवस्था

क्र. सं.	सेवा स्तर	सङ्ख्या
सार्वजनिक स्थानहरूमा खानेपानी		
१	हात धुने र शौचालयका सुविधाहरूमा पर्याप्त पानीको उपलब्धता	०
सार्वजनिक स्थानहरूमा सरसफाइ		
१	महिला शौचालय भएको	३
२	कम्तीमा एउटा शौचालय अपाङ्ग-मैत्री भएको	०
३	कम्तीमा एउटा शौचालय बाल-मैत्री भएको	०
सार्वजनिक स्थानहरूमा पहुँच		
१	सबैको पहुँच	०
२	बालबालिकाको लागि पहुँच नभएको	०
३	अपाङ्गमैत्री नभएको	०
४	बालमैत्री र अपाङ्गमैत्री नभएको	३
सार्वजनिक स्थानहरूमा स्वच्छता		
१	हात धुने सुविधाहरू भएको	२
२	साबुन सहितको हात धुने सुविधाहरू भएको	१

३.८. खानेपानी तथा सरसफाइको मौजुदा प्रणाली तथा प्रविधि :

डुङ्गेश्वर गाउँपालिकामा हाल सञ्चालनमा रहेका खानेपानी प्रणालीको संख्या ८० रहेको छ । हाल संचालनमा रहेका ती खानेपानी आयोजनाहरूमध्ये सतप्रतिशत नै ग्राभिटी फ्लो प्रणालीका छन् ।

यस गाउँपालिकामा बितरण गरिएका खानेपानीका धाराहरू मध्ये ६५.२७% धारा निजी रहेका छन् । कुनै पनि खानेपानी प्रणालीहरू प्रशोधन केन्द्र निर्माण भएका छैनन् ।

तालिका 17 : गाउँपालिकामा वितरित खानेपानीको अवस्था

क्र. सं.	प्राविधिक विकल्प	प्रणाली को सङ्ख्या	घर आँगनमा निजी धारा जडान भएको जनसङ्ख्या		सार्वजनिक धाराद्वारा लाभान्वित जनसङ्ख्या		प्रशोधन केन्द्रको उपलब्धता
			सुचारु धारा	सीमित सुचारु धारा	सुचारु धारा	सीमित सुचारु धारा	

			जनसङ्ख्या	जनसङ्ख्या	जनसङ्ख्या	जनसङ्ख्या	प्रणालीको सङ्ख्या
१	ग्राभिटी	८०	८७१८	२८९२	५५१०	६६९	०
२	पम्पिङ	०	०	०	०	०	०
३	वर्षातको पानी	०	०	०	०	०	०
४	इम्पोन्डिङ पोखरी	०	०	०	०	०	०
५	सोलार पम्पिङ	०	०	०	०	०	०
६	मिश्रित	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	८०	८७१८	२८९२	५५१०	६६९	०
	%		४९.०१%	१६.२६%	३०.९७%	३.७६%	

डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको ३३९९ घरधुरीमध्ये खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तयारीको क्रममा भएको सर्वेक्षण अनुसार घरायसी शौचालयको अवस्थामा ३१६० घरधुरीहरूमा पोअर फ्लस शौचालयहरू छन् ।

यस गाउँपालिका रहेका घरायसी शौचालयहरूबाट निस्कने मानव मलमूत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन गर्ने सन्दर्भमा २९३० घरधुरीले व्यवस्थित मानव मलमूत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन (Fecal Sludge Management-FSM) तरिका अपनाएको पाइयो र दुई खाल्डे शौचालय भएको ८० घरधुरी पाइयो ।

तालिका १८ : मानव मलमूत्र जन्य फोहोर व्यवस्थापन विकल्पहरू

क्र. सं.	चर्पीको प्रकार	घरधुरी	जनसङ्ख्या
१	छैन	३६	१८६
२	एक खाल्डे	०	०
३	दुई खाल्डे	८०	४७१
४	सेप्टिक ट्याङ्क	०	०

५	एफएसएम (खाडल नभ्रिएको)	२९३०	१५६४७
६	ढल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र	०	०
७	खुल्ला ठाउँ	११५	६३९
८	जम्मा	३१६१	१६९४३

३.९. मौजुदा प्रणालीको सुचारूपना र दिगोपनाको अवस्था

गाउँपालिका र प्रणालीहरूको विस्तृत सुचारूपना र दिगोपना प्रतिवेदनको लागि र स्कोरिड प्रणालीलाई राम्रोसँग बुझ्नको लागि कृपया तलका दुई प्रतिवेदनहरू <http://nWASH.gov.np/documents> वेब पेजमा हेर्नुहोस् ।

खानेपानी प्रणाली सुचारूपना र दिगोपनाको लागि M&E खाका

डुङ्गेश्वर गाउँपालिकामा वास सेवाहरूको सुचारूपना र दिगोपनाको अवस्था

३.९.१. खानेपानीको मर्मत अवस्था

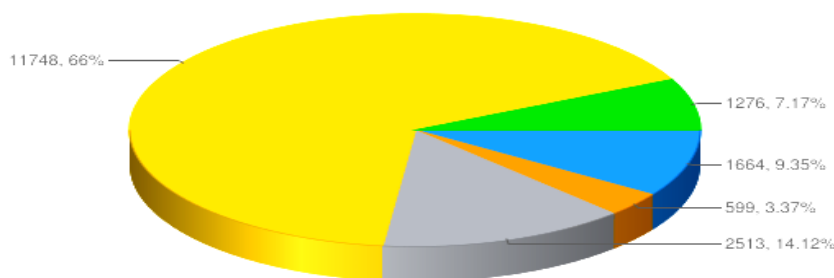
मौजुदा खानेपानी प्रणालीहरूको अध्ययन गर्दा अपनाइएको NWASH MIS प्रविधि अनुसार गाउँपालिकामा रहेका खानेपानी प्रणालीहरूको वर्तमान अवस्था कस्तो छ र ती प्रणालीहरूलाई कुन स्तरको मर्मत आवश्यक छ सो को परिभाषा सहित बिस्तृत जानकारी <http://nWASH.gov.np/documents> बाट प्राप्त गर्न सकिन्छ ।

३.९.२. सरसफाइको मर्मत अवस्था

सरसफाइ सेवा सुबिधाको मर्मतको चर्चा गर्दा विशेष गरी गाउँपालिका अन्तर्गत मानव मलमूत्रजन्य फोहोर, ठोस फोहोर तथा फोहोर पानी व्यवस्थापन अवस्था के कस्तो छ भन्ने बुझिन्छ । नेपाल सरकारले अहिलेसम्म यस्ता सरसफाइ सेवा सुबिधाको सुचारूपन तथा मर्मत अवस्थाको परिभाषा र लेखाजोखा गर्ने विधिको विकास गरेको छैन । यो वास योजना औजारले यस्ता सेवा सुबिधाहरूको योजना तर्जुमा र लागतको लागि लेखाजोखा गर्ने विधि आफ्नै किसिमले विकास गरेको छ ।

३.९.३. धाराको अवस्था

डुङ्गेश्वर गाउँपालिकामा मौजुदा खानेपानी आयोजनाहरूबाट निर्मित र संचालित ८० खानेपानी धाराहरू मध्ये झण्डै ६५.२७% निजी धाराहरू रहेका छन् । ती मध्ये धेरैजसो , ८०.६९% हाल भौतिक रूपमा सुचारु रहेका छन् ।

चित्र ९: धाराको प्रकार आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या

■ पानी आउँदै नआउने ■ पानी आउने तर पिउन, पकाउन र चर्पीमा प्रयोगको लागि पर्याप्त नभएको ■ पिउन, पकाउन, र चर्पीमा प्रयोगको लागि पर्याप्त भएको ■ पिउन, पकाउन भाँडा सफा गर्न, चर्पीमा प्रयोग र नुहाउनको लागि पर्याप्त भएको ■ सबै दैनिक आवश्यकता पुरा गरेको

तलको तालिकाले गाउँपालिकाभित्रका पाइप खानेपानी प्रणालीको धाराको अवस्था देखाउँछ । यसले गाउँपालिकाभित्रको सबै धाराहरूको अवस्थाको सारांश देखाउँछ । ७.१७% धाराले पर्याप्त दैनिक आवश्यकता पुरा गरेको देखाउँछ । त्यसै प्रकारले ७.३७% धारामा मिटर जडान भएको देखिन्छ ।

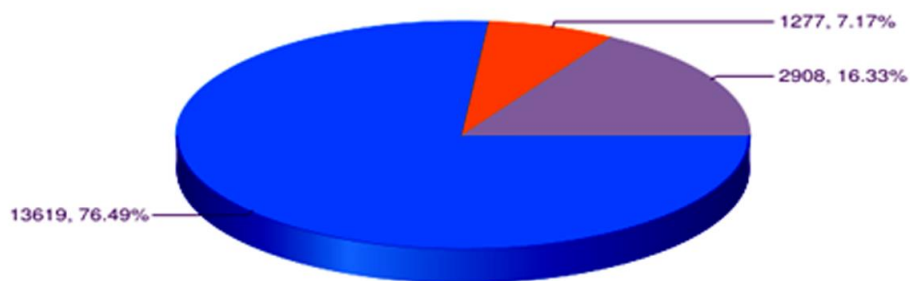
तालिका १९ : धाराको अवस्था

क्र.सं.	पारामिति			अवलोकन (सङ्ख्या)					
				धारा	%	घरधुरी	%	जनसङ्ख्या	%
१	जम्मा			२२०१		२६५४		१७८०४	
२	धाराको प्रकार	समुदाय		४७१	२१.४	९२५	३४.८५	५९२७	३३.२९
		आँगन		१७०४	७७.४२	१७०३	६४.१७	११६२५	६५.२९
		संस्थागत		२६	१.१८	२६	०.९८	२५२	१.४२
३	जडान	मिटर जडान भएको		२३४	१०.६३	२३४	८.८२	१३१२	७.३७
		मिटर जडान नभएको		१९६७	८९.३७	२४२०	९१.१८	१६४९२	९२.६३
४	आपूर्ति घण्टा	> २ घण्टा		१७९३	८१.४६	२१८६	८२.३७	१५०८८	८४.७५
		< २ घण्टा		४०७	१८.४९	४६८	१७.६३	२७१६	१५.२५
५	यो वर्ष दर्ता भएको गुनासोहरू दर्ता			३०४५ १३	०	०	०	०	०

6	धारामा पानीको गुणस्तर	धमिलो नभएको		१८०१	८१.८३	२०९२	७८.८२	१४५१७	८१.५४
		धमिलो		१५१	६.८६	२६९	१०.१४	१६२७	९.१४
७	धाराको अवस्था	भौतिक रूपमा अक्षुण्ण		१८३८	८३.५१	२०५६	७७.४७	१४३६६	८०.६९
		सानो मर्मत		१८४	८.३६	२५५	९.६१	१४९४	८.३९
		ठूलो मर्मत		१७	०.७७	३२	१.२१	१५६	०.८८
		पुनः निर्माण		१६२	७.३६	३११	११.७२	१७८८	१०.०४
८	धारामा फलोको अवस्था	सुचारु नभएको	पानी आउँदै नआउने	२५४	११.५४	३०२	११.३८	१६६४	९.३५
			पानी आउने तर पिउन, पकाउन र चर्पीमा प्रयोगको लागि पर्याप्त नभएको	६५	२.९५	६५	२.४५	५९९	३.३६
		सुचारु	पिउन, पकाउन, र चर्पीमा प्रयोगको लागि पर्याप्त भएको	३६२	१६.४५	४३१	१६.२४	२५१३	१४.११
			पिउन, पकाउन भाँडा सफा गर्न, चर्पीमा प्रयोग र नुहाउनको लागि पर्याप्त भएको	१२९१	५८.६६	१६२५	६१.२३	११७४८	६५.९९
			सबै दैनिक आवश्यकताहरूको लागि पर्याप्त भएको	२२८	१०.३६	२३०	८.६७	१२७६	७.१७

३.९.४. सुचारूपना र दिगोपना लेखाजोखा

डुङ्गेश्वर गाउँपालिकामा संचालनमा रहेका मौजुदा खानेपानी प्रणालीहरू मध्ये ६३.७५ प्रतिशत खानेपानी प्रणालीहरूमा सुचारूपनाको जोखिम देखिन्न वा कम जोखिम देखिन्छ । त्यसैगरी ८५.७१ प्रतिशत प्रणालीहरूमा दिगोपनाको जोखिम देखिन्न वा कम जोखिम देखिन्छ ।

चित्र 10: सुचारूपनाको आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या

■ छैन वा सुचारूपनाको लागि कम जोखिम ■ सुचारूपनाको लागि केही जोखिम ■ सुचारूपनाको लागि उच्च जोखिम

चित्र 11: दिगोपनाको आधारमा सेवा प्राप्त जनसङ्ख्या

■ छैन वा दिगोपनाको लागि कम जोखिम ■ दिगोपनाको लागि केही जोखिम ■ दिगोपनाको लागि उच्च जोखिम

तालिका 20 : सुचारूपना र दिगोपना लेखाजोखा

सुचारूपना स्कोर				
क्र.सं.	अवस्था	परामिति	सङ्ख्या	%
१	जम्मा	प्रणालीको सङ्ख्या	८०	१००
		धाराको सङ्ख्या	२२०१	१००
		घरधुरी	२६५४	१००
		जनसङ्ख्या	१७८०४	१००
२	स्कोर > ७०	प्रणालीको सङ्ख्या	५१	६३.७५
		धाराको सङ्ख्या	१५९४	७२.४२
		घरधुरी	१९१९	७२.३१
		जनसङ्ख्या	१३६१९	७६.४९
३	स्कोर ६०-७० को बीचमा	प्रणालीको सङ्ख्या	७	८.७५
		धाराको सङ्ख्या	१७९	८.१३
		घरधुरी	२३९	९.०१
		जनसङ्ख्या	१२७७	७.१७

४	स्कोर < ६०	प्रणालीको सङ्ख्या	२२	२७.५
		धाराको सङ्ख्या	४२८	१९.४५
		घरधुरी	४९६	१८.६९
		जनसङ्ख्या	२९०८	१६.३३

दिगोपना स्कोर				
क्र.सं.	अवस्था	परामिति	सङ्ख्या	%
१	जम्मा	प्रणालीको सङ्ख्या	७	१००
		धाराको सङ्ख्या	२२१	१००
		घरधुरी	२१९	१००
		जनसङ्ख्या	१२२२	१००
२	स्कोर > ७०	प्रणालीको सङ्ख्या	६	८५.७१
		धाराको सङ्ख्या	१९२	८६.८८
		घरधुरी	१९०	८६.७६
		जनसङ्ख्या	११२८	९२.३१
३	स्कोर ६० - ७० को बीचमा	प्रणालीको सङ्ख्या	०	०
		धाराको सङ्ख्या	०	०
		घरधुरी	०	०
		जनसङ्ख्या	०	०
४	स्कोर < ६०	प्रणालीको सङ्ख्या	१	१४.२९
		धाराको सङ्ख्या	२९	१३.१२
		घरधुरी	२९	१३.२४
		जनसङ्ख्या	९४	७.६९

प्रस्तुत लेखाजोखा पाइप खानेपानी प्रणालीको मात्र सुचारुपन र दीगोपनको (Functionality and Sustainability-F&S) लेखाजोखा हो । यसले खानेपानी योजनाको सन्चालन तथा व्यवस्थापकीय अवस्थाको बारेमा जानकारी दिन्छ । यसका साथै योजनाको खानेपानी सुबिधास्तर हेर्दा धेरै जस्तो योजनाहरूको न्यून सुबिधास्तर रहेको छ ।

३.१०. उपभोक्ता समितिको संस्थागत व्यवस्थापन र दीगोपनाको अवस्था

गाउँपालिका भित्रका सबै खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा र आयोजनाहरूको सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने पूर्ण जिम्मेवारी सम्बन्धित सेवा प्रदायक संस्था वा उपभोक्ता समिति वा संस्थाको हो भन्ने मान्यता अनुसार यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तयार गरिएको हो । उपभोक्ता संस्थाको मुख्य जिम्मेवारीमा प्रणालीहरूको नियमित संचालन, कार्यालय सञ्चालन, मर्मत सम्भार, खानेपानीको महसुल निर्धारण र सङ्कलन, स्रोतहरूको खोजी र परिचालन, सेवाको गुणस्तर नियमन तथा खानेपानीको गुणस्तर नियमन समावेश गरिएको छ ।

३.११. सम्पत्तिको स्वामित्व

तलको तालिकाले गाउँपालिकाभित्र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) अवयवहरूको कूल मूल्य देखाउँछ । ती अवयवहरूको मूल्य वर्तमान लागतमा आधारित भई गणना गरिएको छ । मर्मत आवश्यकताका सबै शर्तहरू सम्बोधन गरिएको छ र वास्तविक सम्पत्ति मूल्यबाट सोही अनुसार घटाइएको छ । यसले सन् २०२३ को खुद सम्पत्ति मान प्रतिनिधित्व गर्दछ ।

तालिका २१ : खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) अवयवहरूको कूल मूल्य

क्र.सं.	अवयवहरू	सम्पत्तिको मूल्य (ने. रु)
१	खानेपानी प्रणालीहरू	११०४४५५३०
२	टयुबवेलहरू	०
३	घरायसी चर्पीहरू	१२००१३२००
४	सरसफाइ सुविधाहरू	०
५	विद्यालयमा वास	४०८०३७००
६	स्वास्थ्य संस्थामा वास	१६९८२५००
७	सार्वजनिक स्थलमा वास	२४८५०००
	जम्मा सम्पत्ति मूल्य	२९०७२९९३०

३.१.२. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) मा लगानी (Financing)

डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको वास क्षेत्रमा हालको लगानीको अवस्था हेर्दा कुल पुँजीगत खर्चमध्ये लगभग ३% मात्र देखिन्छ ।

तालिका २२ : खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) मा लगानीको आवश्यकता

क्र.सं.	अवयवहरू	पहिलो वर्षमा आवश्यक जम्मा लगानी
१	खानेपानी प्रणालीहरू	१७७८७३२९
२	सरसफाइ र स्वच्छता	२१२२२४४८
३	संस्थाहरूमा बास (विद्यालय)	७७६५७६८
४	संस्थाहरूमा बास (स्वास्थ्य संस्था)	२५०८८२३
५	सार्वजनिक स्थानहरूमा बास (सार्वजनिक शौचालय)	२२०४८८३
६	अन्य क्रियाकलापहरू	४०२००००
७	जम्मा	५५५०९२५१

३.१३. सामुदायिक सरसफाइ

डुङ्गेश्वर गाउँपालिकामा अहिलेसम्म कुनै पनि सामुदायिक सरसफाइका संरचनाहरू संचालनमा रहेको देखिदैन र उक्त योजनाहरू तत्काल आगामी योजनाहरूमा समावेश नभए पनि गाउँपालिकाले ठोस फोहर व्यवस्थापनका लागि कम प्रयोग, पुनः प्रयोग, र पुनः चक्रका लागि समुदायमा चेतनामूलक क्रियाकलाप संचालन गर्ने नीति अवलम्बन गर्नेछ। त्यसै गरि दिशाजन्य लेदो व्यवस्थापनका लागि केही समय दुई खाल्डे नीति लिए पनि भविष्य आउने चुनौतीलाई मध्यनजर राखी दिसाजन्य लेदो व्यवस्थापनका लागि उचित प्रविधि र ठाउँको अध्ययन गर्ने नीति लिएको छ।

३.१४. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रका चुनौतीहरू र अन्तर (Gap)

३.१४.१. खानेपानी

गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रको समग्र वर्तमान अवस्था र राष्ट्रले सन् २०३० सम्म खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रमा प्राप्त गर्न राखेको लक्ष्यका आधारमा डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको चुनौती र अन्तर (Gap) निम्नअनुसार रहेको पाइयो।

खानेपानी सेवाहरूको पहुँच ६१% रहेको जुन राष्ट्रिय कभरेज भन्दा कम रहेको छ।

सुचारूपना र दिगोपनाको समस्या रहेको देखिन्छ। पाइप प्रणालीको खानेपानी सेवामा ८७.२७% धाराबाट सुचारु रूपमा पानी प्राप्त गरिरहेका छन्। धेरै जसो योजनाहरूले न्यून स्तरको सेवा उपलब्ध गराई राखेका छन्।

धेरैजसो प्रणालीहरूमा खानेपानी गुणस्तरको समस्या छ र केवल ८१.५४% ले धमिलोपना नभएको पानी प्राप्त गरेका छन्।

व्यवस्थापन कार्यहरू पूरा गर्नका निम्ति ती खानेपानी प्रणालीहरूको व्यवस्थापन क्षमतामा सुधार गर्न आवश्यक छ ।

खानेपानी योजनाहरूमा व्यवस्थापन मोडेल स्पष्ट नभएको र सबै खानेपानी योजनाहरूमा उपभोक्ता समितिहरू नरहेको ।

छरिएको बस्ती, र बाह्य सामानहरूमा पहुँचको कमीको कारण प्रति व्यक्ति लागत मूल्य बढी भएको ।

३.१४.२. सरसफाइ

सरसफाइको समग्र अवस्था, राष्ट्रिय लक्ष्य र सोका निम्ति चुनौतीहरू निम्न अनुसार छन् ।

ग्रामीण क्षेत्रका धेरै चर्पीहरूको निर्माण अवस्था राम्रो छैन । चर्पीहरूको निर्माणमा आधारभूत सरसफाइ सेवाहरूको मापदण्ड पूरा गरिएको छैन, र ती चर्पीहरू सफा गर्न सकिने तवरले निर्माण भएका छैनन् । यसले फोहोरको सुरक्षित विसर्जन गर्ने अवस्थालाई पूरा गर्न कठिन हुन्छ ।

गाउँपालिकामा प्रभावकारी सरसफाइका निम्ति विभिन्न भौगोलिक क्षेत्रहरूको लागि उपयुक्त हुने किसिमको सरसफाइ चरणहरू पार गर्न आवश्यक सेवा तथा सुविधाहरूको स्तर सुधार गर्न प्रविधिको विकल्पहरूमा चेतनाको अभाव छ ।

सरसफाइ सेवा चक्रका विभिन्न चरणहरूमा सहयोग गर्ने भूमिकामा निजी क्षेत्रको सीमित क्षमता रहेको; उपयुक्त पूर्वाधार निर्माण, खाडल सफा तथा खाली गर्ने र यातायात सेवा लगायतमा क्षमताको कमी ।

मानव मल-मूत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापनको लागि प्राविधिक तथा संस्थागत व्यवस्था गर्ने क्षमता पनि कमजोर देखिन्छ ।

३.१४.३. संस्थागत खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व)

गाउँपालिका भित्रका संस्थागत खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) को वर्तमान अवस्था र चुनौती तथा ग्यापको स्थिती निम्नानुसार रहेको छ ।

केही विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आधारभूत स्तरको खानेपानी सेवाको पहुँचमा कमी छ ।

धेरै जसो विद्यालयहरूमा छात्रको लागि छुट्टै वास कोठा र महिनावारी व्यवस्थापनको प्याडलाई सुरक्षित विसर्जन गर्नको लागि सुविधाहरूको कमी छ ।

प्रायः विद्यालयहरूमा सुचारु हात धुने सुविधाहरूको कमी छ ।

३.१५. जलवायु परिवर्तनका असरहरू, विपद जोखिम व्यवस्थापन र चुनौतीहरू

जलवायु परिवर्तनका साथै अब्यवस्थित विकास निर्माणले विपदहरू बढ्दो क्रममा छन् र चुनौतीहरू थपिदै छन् । त्यसैले यससँग जुध्न समयमै अनुकूलनका उपायहरू अपनाउनुपर्ने हुन्छ ।

डुङ्गेश्वर गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना निर्माण क्रममा गरिएको अध्ययन तथा वडा स्तरमा गरिएको सहभागितात्मक छलफलबाट यस नगर क्षेत्रको प्रमुख विपद जोखिमको रूपमा बाढीपहिरो, हावाहुरी, आगलागी, असीना, चट्याङ, खडेरी, रोगको महामारी, जंगली जनावरको आतंक आदि पहिचान भएका थिए । खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताका क्षेत्रमा त्यस्ता विपदहरूले गम्भीर असर गर्ने गरेका छन् । यस सम्बन्धी विवरणलाई विश्लेषण गर्दा मानव सृजित विकास निर्माण, जनसंख्या वृद्धि, बस्ती विस्तार आदिका कारण बाढी, पहिरो र आगलागीका घटनाहरू वर्षेनी बढ्ने गरेको र यसबाट ठूलो मात्रामा धनजनको क्षति पुग्ने गरेको देखिन्छ । यसैगरी महामारी सम्बन्धी घटनाहरू विगतका वर्षहरूमा धेरैथोर भइरहने गरे पनि गाउँपालिका र सिङ्गो देश नै खुला दिसामुक्त भइसकेको र यहाँका वासिन्दाहरूको सफा र सुरक्षित खानेपानीमा पहुँच वृद्धि भइरहेको कारणबाट हाल त्यस्ता पानीजन्य महामारीमा कमी आएको छ । गाउँपालिकाले विपद् सम्बन्धी पूर्वतयारी र विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा ध्यान केन्द्रित गरी सोका लागि विपद जोखिम व्यवस्थापन योजना तयार गरेको छ ।

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा विपदहरू जस्तै भूकम्प, बाढीपहिरो आउँदा मानव वस्तीमा उद्धार कार्य गर्न र मानिसहरूलाई सुरक्षित स्थानमा सार्नका लागि खुल्ला क्षेत्र पर्याप्त रहेको पाइएको छ । समग्र जिल्लामा जस्तै यस गाउँपालिकामा पनि जलवायु परिवर्तनका असरहरू देखिन थालेका छन् । प्रमुख रूपमा खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा रहेको सतही तथा भूमिगत स्रोतको पानीको सतह र मात्रा घटेको, अतिवृष्टी र अनावृष्टी आदि कारणले बाढीका साथै खडेरी जस्ता समस्याहरू क्रमशः बढेका छन् । जलवायु अनुकूलनका लागि योजनाबद्ध तवरबाट गाउँपालिकामा वन, वातावरण तथा विपद् कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न अल्पकालीन र दीर्घकालीन कार्यक्रमको सुरुवात भएको छ ।

३.१६. हालका सुविधाहरूको सूची

गाउँपालिका भित्र रहेका मौजुदा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू छुट्टाछुट्टै सूची अनुसूची ३ उल्लेख गरिएका छन् । अनुसूचीमा उल्लेख गरिएका सूचिहरूमा खानेपानीका मौजुदा आयोजनाहरूको नाम, स्थान, ती आयोजनाहरूले सेवा पुर्याएको जनसंख्या र ती आयोजनाहरूको वर्तमान अवस्था, निर्माण मिति आदी तथ्याङ्क हरू उपलब्ध छन् । त्यसै गरि सरसफाइ सम्बन्धि गतिविधि, कृयाकलाप र आयोजनाहरू, सार्वजनिक शौचालयहरू, तिनीहरूको वर्तमान अवस्था आदि सरसफाइ अनुसूचीमा उपलब्ध छन् । संस्थागत सरसफाइको अनुसूचिमा बिध्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूको शौचालय तथा अन्य सरसफाइ सेवा सुविधाहरूको वर्तमान अवस्थार मर्मत संभारको स्थिति बारेमा तथ्यांकहरू उपलब्ध छन् ।

सुविधाहरू	अनुसूची ३
खानेपानी आयोजनाहरू	अनुसूची ३ A
शैक्षिक संस्था (विद्यालय आदि) का शौचालय तथा सरसफाइ सेवा	अनुसूची ३ B
स्वास्थ्य संस्थाहरूका शौचालय तथा सरसफाइ सेवा	अनुसूची ३ C
सरसफाइ संरचना, सेवा र सुविधाहरू (सार्वजनिक शौचालयहरू)	अनुसूची ३ D

४. योजना, प्रक्षेपण र लागत

यस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनाको प्रमुख लक्ष्य सन् २०३० भित्र गाउँपालिकाका सबै क्षेत्र र वासिन्दाहरूमा खानेपानी र सरसफाइको सुरक्षित र सहज उपलब्धताका निम्ति योजनाबद्ध मार्गदर्शन प्रदान गर्नु हो । यस डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाले तयार पारेको यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजनाको सोच र परिलक्ष्य पनि सोही अनुरूप तय गरिएको छ । यस योजनाको दूरदृष्टी सोच (Vision) गाउँपालिकामा बसोबास गर्ने हरेक नागरिकका लागि सुरक्षित, पर्याप्त, सर्वसुलभ, स्वीकार्य र किफायती खानेपानी तथा सरसफाइका सेवाहरू मार्फत जनस्वास्थ्य र जीवनस्तरमा सुधार ल्याउनु रहेको छ । यस योजनाले गाउँपालिकामा पारदर्शी, प्रविधिमैत्री र उपभोक्तामैत्री खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताका कार्यक्रमहरू संचालन गरी सन् २०३० सम्ममा मध्यम तथा उच्च स्तरको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा प्रदान गर्न सहयोग गर्नेछ ।

४.१. योजनाहरूको पहिचान

गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनाको लागि मोबाइल एप्समा आधारित योजना तर्जुमा औजार NWASH MIS को प्रयोग गरी तथ्यांक तथा सूचनाहरू संकलन गरिएको थियो । यो कम्प्युटरमा आधारित 'इनबिल्ट योजना तर्जुमा औजारले गाउँपालिकाभरी सर्वेक्षण अवधिमा सर्वेक्षक वा गणकहरूले तथ्यांक संकलन गरी प्रविष्ट गरे अनुसार मौजुदा योजनाहरूको यथास्थिति र आउँदा वर्षहरूका लागि योजना तयार गरियो ।

४.२. प्राथमिकीकरण

समुदाय स्तरबाट माग भएका, लक्षित स्तरको खानेपानी सेवा पुर्याउन आवश्यक देखिएका र पहिचान भएका नयाँ खानेपानी आयोजनाहरूको दीर्घ सूची (long-list) तयार गरी वडा र गाउँपालिका स्तरमा प्रस्तुत गरी प्राथमिकता निर्धारणको निर्धारित मापदण्डलाई पालन गरी सहभागितामूलक छलफलका आधारमा ती कार्वान्वयनमुखी आयोजनाहरूको प्राथमिकता कायम गरियो ।

प्राथमिकता निर्धारण सहित ती प्रस्तावित आयोजनाहरूलाई अति उच्च, उच्च, मध्यम र न्यून प्राथमिकता क्रम छुट्ट्याउन का लागि एक निश्चित सूचक र मापदण्ड सहितको मार्गदर्शन यही खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तयारीको सिलसिलामा नै तयार गरिएको थियो । सोही मार्गदर्शनको आधारमा यी सबै खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा, सुबिधा तथा संरचनाहरूको प्राथमिकता निर्धारण गरिएको थियो । प्राथमिकताका सूचकहरूमा विशेषगरी त्यसमा लाग्ने लागत, सेवा प्राप्त गर्ने जनसंख्याको विशेषता र गरिवी स्तर, जलवायु जोखिमहरूको आधार आदि रहेका छन् । यसरी कायम भएको आयोजनाहरूको प्राथमिकताको सारांश तल दिइएको छ । प्रत्येक आयोजनाको प्राथमिकताको विस्तृत सूची

अनुसूची ३ मा हेर्न सकिने छ । अनुसूचीमा भएका हरेक आयोजनाहरूको प्राथमिक विवरणहरू जस्तै ती आयोजनाहरूको प्रस्तावित नाम, प्रस्तावित स्थल, सेवाको किसिम, सम्भावित लाभान्वित जनसंख्या र मोटामोटी लागत पनि त्यसमा हेर्न सकिन्छ ।

तालिका 23 : आयोजनाहरूको प्राथमिकता

क्र.सं.	क्षेत्र	एकाइ	अति उच्च	उच्च	मध्यम	न्यून	जम्मा
अ.	खानेपानी प्रणाली						
अ.१	हालका खानेपानी आयोजना	सङ्ख्या	१५	२०	१४	३२	८१
अ.२	नयाँ खानेपानी आयोजना	सङ्ख्या	१७	१७	१३	२१	६८
अ.३	निर्माणाधिन खानेपानी आयोजना	सङ्ख्या	३	०	०	०	३
अ.४	हालका ट्युबवेलहरू (उच्च प्राथमिकता)	%	०				०
आ.	सरसफाइ प्रणाली						
आ.१	हालका मौजुदा सरसफाइ कार्यक्रम	सङ्ख्या	०	०	०	०	०
आ.२	नयाँ सरसफाइ कार्यक्रम	सङ्ख्या	०	०	०	०	०
आ.३	सञ्चालन हुन गइरहेको सरसफाइ कार्यक्रम	सङ्ख्या	०	०	०	०	०
आ.४	घरायसी सरसफाइ- सुरक्षित चर्पी व्यवस्थापनको लागि योजना गरिएको वर्ष	वर्ष	३				
इ.	वर्गीकरण						
इ.१	उन्नत स्तरको वास सेवा सहितको विद्यालय	सङ्ख्या	०	०	०	०	०
इ.२	आधारभूत स्तरको वास सेवा सहितको विद्यालय	सङ्ख्या	८	९	९	६	३२
इ.३	जम्मा	सङ्ख्या	८	९	९	६	३२
ई.	वर्गीकरण						
ई.१	स्वास्थ्य संस्थाको सङ्ख्या	सङ्ख्या	३	०	४	०	७
उ.	वर्गीकरण						
उ.१	सार्वजनिक स्थानहरूमा उन्नत	सङ्ख्या	०	०	०	०	०

	स्तरको वास सुबिधा						
उ.२	सार्वजनिक स्थानहरूमा आधारभूत स्तरको वास सुबिधा	सङ्ख्या	१	१	१	०	३
उ.३	जम्मा	सङ्ख्या	१	१	१	०	३

४.२.१. खानेपानी आयोजनाहरूको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण

माथि दिइएको तालिकामा गाउँपालिका भरीका खानेपानी आयोजनाहरू, सरसफाइ आयोजनाहरू, विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवा, स्वास्थ्य संस्था खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवा र सार्वजनिक स्थानहरूमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुबिधाहरूको प्राथमिकता निर्धारण चार तहमा गरिएको छ, जसमा अति उच्च, उच्च, मध्यम र न्यून छन् । त्यसै गरी खानेपानी सेवा, सुबिधा र संरचनालाई पनि चार तहमा छुट्याइएको छ; जसमा हालका खानेपानी आयोजना, नयाँ खानेपानी आयोजना, निर्माणाधीन खानेपानी आयोजना । खानेपानी योजनाको प्राथमिकरण गर्दा योजनाको खानेपानी सुबिधास्तर, संरचनाहरूको अवस्था र योजनामा विपदको प्रभावलाई मध्यनजर राखी गरिएको छ । सन् २०३० सम्ममा लक्षित उपलब्धी हासिल गर्नका निम्ति गाउँपालिकामा हाल मौजुदा संचालनमा भइरहेका ८० वटा खानेपानी आयोजनाहरू मध्ये १५ वटाको धेरै उच्च प्राथमिकता सहित मर्मत, पुनरुत्थान वा पुनर्निर्माण गर्नु जरुरी छ । त्यसै गरी लक्षित उपलब्धी हासिल गर्नका निम्ति सेवा नपुगेका क्षेत्रमा खानेपानी सेवा पुर्याउन थप नयाँ ६८ वटा खानेपानी आयोजनाहरू निर्माण गरिनुपर्छ जसमा १७ वटा उच्च प्राथमिकतामा परेका छन् । हाल गाउँपालिका क्षेत्रभित्र निर्माणाधीन ३ वटा खानेपानी आयोजनाहरू मध्ये ३ लाई उच्च प्राथमिकता सहित पुरा गरिने छ भने अन्य योजनाहरूलाई क्रमश बार्षिक योजनामा समावेश गरि कार्यन्वयन गरिने छ ।

४.२.२. सरसफाइ आयोजनाहरूको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण

सन् २०३० सम्मको सरसफाइ क्षेत्रको लक्ष्य पूरा गर्न सरसफाइ सम्बन्धी कार्यक्रमहरू उच्च प्राथमिकताका साथ संचालन गरिनेछ । घरायसी सरसफाइ तर्फ, सुरक्षित चर्पी व्यवस्थापन लागि ३ वर्षको अवधि निर्धारण गरिएको छ । जस अनुसार उच्च प्राथमिकता सहित पहिलो ३ वर्षभित्र गाउँपालिका भरी सबै घरायसी शौचालयहरू तोकिएको स्तरको निर्माण गरिने वा भइरहेका शौचालयहरूको स्तरोन्नति गरी सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको सरसफाइ स्तरमा पुर्याउने योजना गरिएको छ ।

विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवाको लागि प्राथमिकता र सेवा स्तर तलको तालिकामा- २४ मा देखाइएको छ । गाउँपालिकाभित्र रहेका ३२ विद्यालय शौचालयहरू मध्ये ९ लाई अति उच्च प्राथमिकता सहित उन्नत स्तरको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवा लक्षित योजना बनाइएको छ ।

ती विद्यालयको बिस्तृत विवरण विद्यालयको नाम, ठेगाना सहित अनुसूची ४ उल्लेख गरिएको छ ।
त्यसै गरी स्वास्थ्य संस्थामा समुचित खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधाको लागि ३ वटालाई धेरै उच्च प्राथमिकता, र ४ वटालाई मध्यम प्राथमिकता क्रममा राखी योजना बनाइएको छ ।
सार्वजनिक स्थानहरूमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको सुविधा विशेष गरी सार्वजनिक शौचालयको निर्माण, मर्मत सम्भार, स्तरोन्नति र व्यवस्थापनका लागि प्राथमिकता क्रम माथि दिइएको तालिकामा निर्धारण गरिएको छ ।

४.२.३ प्राथमिकता अनुरूप आयोजना र क्रियाकलापहरूको वितरण योजना

लगानीको प्रक्षेपण गर्दा हरेक आयोजनाहरूको निर्माण अथवा मर्मत सम्भारको मात्र लगानी नभैकन आयोजनाहरूको पूरा जीवनचक्र (Life-Cycle) भरिँकै लागि लगानीको आवश्यकता यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनाले गरेको छ । यसमा आयोजना अथवा संरचनाहरू निर्माणका लागि आवश्यक लगानी, निर्माण सम्पन्न भएपश्चात त्यसको संचालन खर्च, मर्मत तथा सम्भार खर्च र अन्य व्यवस्थापन खर्चको समेत यसले लेखाजोखा गरेको छ ।

निम्न तालिकाले 'खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना औजार NWASH-MIS मा प्रयोग गरिएको सो प्रक्षेपण देखाउँदछन् ;

तालिका २४ : खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना औजार NWASH-MIS को प्रक्षेपण

प्राथमिकता	० वर्ष	१ वर्ष	२ वर्ष	३ वर्ष	४ वर्ष	५ वर्ष	६ वर्ष	७ वर्ष	८ वर्ष	९ वर्ष	१० वर्ष
पूँजीगत खर्च वितरण											
धेरै उच्च	०.१	०.४	०.४	०.१							
उच्च			०.१	०.४	०.४	०.१					
मध्यम					०.१	०.४	०.४	०.१			
निम्न								०.१	०.४	०.४	०.१
एक पटक मर्मतको खर्च वितरण											
धेरै उच्च	०.५	०.५									
उच्च											
मध्यम											
निम्न											
पूँजीगत मर्मत खर्च वितरण											
धेरै उच्च	०.५	०.५									
उच्च											
मध्यम											
निम्न											
सञ्चालन खर्च वितरण											
धेरै उच्च	०.५	०.५									
उच्च											
मध्यम											
निम्न											
डिजाइन सुपरभिजन खर्च वितरण											
धेरै उच्च	०.५	०.५									
उच्च											
मध्यम											

निम्न											
-------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

क. पूँजीगत खर्च वितरण

माथि तालिकामा देखाइएको पूँजीगत खर्च वितरणको प्रक्षेपण अनुसार धेरै उच्च प्राथमिकतामा परेका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवा तथा पूर्वाधारका लागि निश्चित गरिएको पूँजीमध्य पहिलो वर्ष ०.१, दोश्रो वर्ष ०.४, तेश्रो वर्ष ०.४ र चौथो वर्ष ०.१ का दरले लगानी गर्नु उपयुक्त देखिन्छ । यी प्रस्तावित आयोजनाहरू अति उच्च प्राथमिकतामा परेको हुनाले तुरुन्तै यसको सुरुवात गर्नुपर्ने तालिकाले देखाउँछ । अति उच्च प्राथमिकताका पूर्वाधारमा लगानीको निश्चिततापछि तेश्रो वर्षबाट उच्च प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाहरूमा पूँजीको व्यवस्था गर्न सकिन्छ । त्यसैगरी मध्यम प्राथमिकतामा परेका आयोजनाहरू पाँचौ वर्षमा र निम्न प्राथमिकताका आयोजनाहरू आठौँ वर्षमा सुरु गर्न सकिन्छ ।

ख. एक पटक मर्मतको खर्च वितरण

गाउँपालिका भरिका मौजुदा खानेपानी तथा भर्खरै बनेका नयाँ खानेपानी प्रणालीहरूमा आवश्यक मर्मत सुधार र सेवा स्तरोन्नति गर्ने काम पहिलो र दोश्रो वर्षभित्रै गरिसक्नुपर्ने माथिको तालिकाले देखाउँछ । यसका लागि छुट्ट्याइएको बजेट पहिलो र दोश्रो वर्षमा आधा आधा गरी खर्च गर्ने गरी यो योजना तयार गरिएको छ । यस्तो मर्मत तथा सेवा स्तरोन्नति एक पटक मात्र गरिने भएकोले अरु बाँकी वर्षमा यसको लागि लगानी व्यवस्था गर्नु पर्दैन ।

ग. पूँजीगत मर्मत खर्च वितरण

माथि देखाइएको तालिकाले मौजुदा संचालित र नयाँ खानेपानी प्रणालीहरूको आवश्यक मर्मत सुधार तथा स्तरोन्नतिका लागि प्राथमिकता अनुसार आवश्यक पर्ने खर्च पहिलो र दोश्रो वर्षभित्रै गरिसक्ने गरी योजना गरिएको छ ।

घ. सञ्चालन खर्च वितरण

हाल संचालनमा रहेका मौजुदा खानेपानी र नयाँ खानेपानी प्रणालीहरूको दैनिक सेवा संचालनका लागि र आवश्यक सेवा स्तर सुधारको लागि लागू योजना गरिएको तालिका हो ।

ड. डिजाइन सुपरभिजन खर्च वितरण

हाल सञ्चालनमा रहेका र नयाँ खानेपानी प्रणालीहरूको डिजाइन, सुपरिवेक्षण तथा अन्य जरुरी सेवाका लागि आवश्यक पर्ने खर्चको वितरण तालिका हो ।

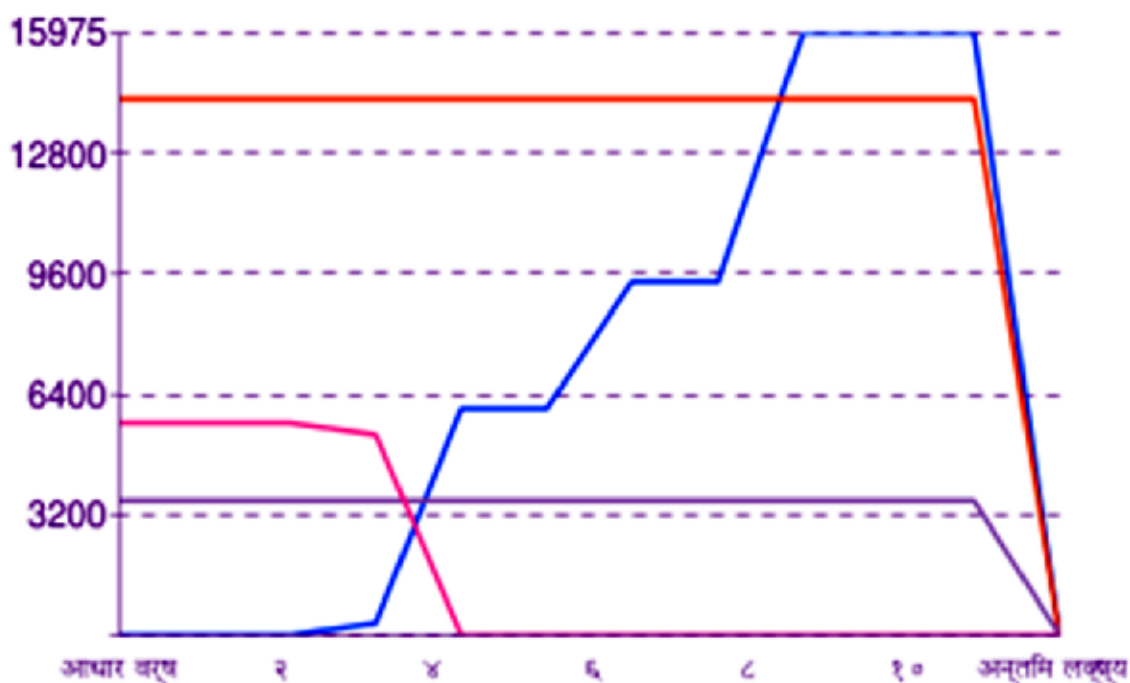
४.२.४. उपलब्ध स्रोतहरूको लेखाजोखा

रणनीतिक योजना तर्जुमा कार्यशालाले (१.५.२) विस्तृत छलफलपछि गाउँपालिकाको आवश्यकता प्राथमिकीकरण गरेको थियो र खासस्व योजना कार्यान्वयनको लागि वित्तीय आवश्यकताको निर्धारण गरेको

थियो । त्यो प्रक्रियामा लागि लगानी क्षमताको लेखाजोखा भयो र गाउँपालिकासँग उपलब्ध स्रोतहरू पहिचान गरियो । उपलब्ध स्रोतहरू जुन महसुल र शूलक, कर, स्वलगानी तथा हस्तान्तरण आदि सम्भावित स्रोतहरूको लेखाजोखा पनि यस कार्यशालामा सँगसँगै गरियो । यस योजनामा सामान्यतया गाउँपालिका तथा जनसहभागितामा बाहेकको लागत प्रदेश, संघ तथा विभिन्न संघसंस्थाबाट अपेक्षा गरिएको छ ।

४.३. अनुमान सारांश (कभरेज)

संलग्न रेखाचित्रमा गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवाहरूको कभरेज र सेवास्तर सुधारको सारांश देखाइएको छ । कभरेजको प्रगतिशील वृद्धि र सेवा स्तरको Ladder सुधार JMP को परिभाषामा आधारित छ । गाउँपालिका भित्रका सबै जनसङ्ख्यामा सन् २०३० सम्ममा सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित खानेपानी सेवा र सुविधा उपलब्ध हुनेछ । सरसफाइ तर्फ अन्तिम लक्ष्य प्राप्त गर्न सन् २०३० पर्यन्त नै छैन, सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित खानेपानी सेवा र सुविधा ३ वर्षपछि नै सबैको लागि उपलब्ध हुनेछ । तल प्रस्तुत गरिएको तालिका 'कभरेजको सारांशमा डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको हरेक खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता गतिविधिहरूले कहिलेसम्म कति जनसंख्यालाई कभरेज प्रदान गर्छन् भन्ने स्पष्ट देखिन्छ ।

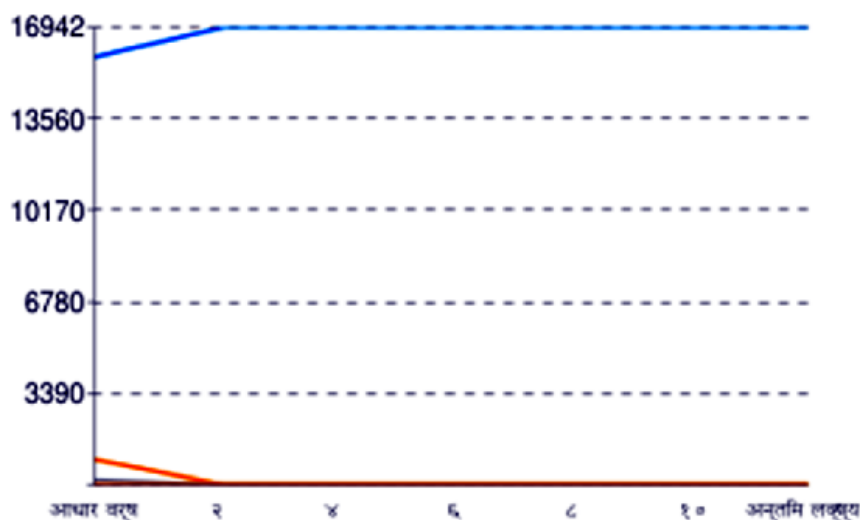

चित्र १२ : खानेपानी सेवाको कभरेज र सेवा स्तर सुधार

सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित आधारभूत सीमित सेवा नपुगेको

त्यसै प्रकारले यो चित्रमा सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित सरसफाइको पहुँचमा वृद्धि र असुरक्षित रूपमा सरसफाइको

अभ्यास गर्ने जनसङ्ख्या घट्दै गएको देखाएको छ । त्यसकारण, सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित सरसफाइको कभरेज प्राप्त गर्न सकिन्छ भन्ने निश्चितता पनि यसले प्रदान गर्दछ । सुचारूपना नभएका स्किमहरूको सुचारूपना पुनर्स्थापित गर्ने प्रावधानहरू पनि यसमा राखिएका छन् । सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित सेवाको लागि यो अपेक्षित कभरेज पूर्ण रूपमा सुचारूपना (Full- Functional) भएका स्किमहरूद्वारा हुनेछ ।

चित्र 13: घरायसी सरसफाइको कभरेज र सेवा स्तर सुधार

सुरक्षित रूपमा व्यवस्थित आधारभूत सीमित सुधार नभएको सेवा नपुगेको

यसरी योजना अवधिमा योजना गरिएको जनसंख्याको कभरेजहरूमा आधारित भै खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना औजारले कूल योजना लागत पनि गणना गरेको छ ।

४.४. लागत

यो खण्डले योजना गरे अनुरूपको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्रियाकलाप र संरचनामा लगानीको लागि निम्न क्षेत्रको लागत अनुमानको व्याख्या गरेको छ ।

- सम्पूर्ण घरधुरीमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) कभरेज
- सेवा स्तर सुधार
- विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधाहरू, स्वास्थ्य संस्थाहरूमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधाहरू, सार्वजनिक स्थानहरूमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधाहरू, ठोस फोहोर व्यवस्थापन, ढल सञ्जाल सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र आदि ।

राष्ट्रिय स्तरमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रलाई राम्रोसँग बुझ्ने वित्तीय नीति विकास र

कार्यान्वयनका लागी महत्वपूर्ण छ भन्ने साझा सहमति छ । हालको कोषको अझ राम्रो र न्यायसङ्गत उपयोगलाई प्रोत्साहित गर्न र थप वित्तलाई आकर्षित गर्न यो अति महत्वपूर्ण छ । यसमा प्रस्तुत गरिएको डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रमा लगानी गर्नुपर्ने लागत अनुमान यसै अनुरूप तयार गरिएको हो । माथि ४.२ मा व्याख्या गरिएको जनसंख्याको कभरेज सारांशको आधारमा लागत अनुमानको बिस्तृत विवरण ४.३.२ को तालिकामा हेर्न सकिन्छ ।

४.४.१. लागत अनुमानको पद्धति

सन् २०३० सम्ममा गाउँपालिका भरी खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रमा सुरक्षित रूपले व्यवस्थित गरिएको सेवा प्रदान गर्ने लक्ष्य सहित आवश्यक सूचना र तथ्यांकहरू योजना औजारमा प्रविष्ट गरेपछि स्वचालित रूपमा त्यो लक्ष्य प्राप्त गर्न हरेक क्षेत्रमा कहिले के कति लगानी आवश्यक पर्छ सो को लागत अनुमान यो पद्धतिले प्रदान गरेको छ । यसले गाउँपालिकालाई मुख्य दुई प्रश्नहरूको उत्तर दिन सक्षम बनाउँछ ।

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) क्षेत्रमा जम्मा कति खर्च कहिले कहिले आवश्यक छ ?

कसरी विभिन्न खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा क्रियाकलाप र पूर्वाधारहरूमा खर्च तथा लगानी वितरण गरिएका छन् ?

लागत अनुमान विधिले हालको तथा हरेक वर्षको प्रक्षेपित जनसङ्ख्या, वास सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक प्रविधिहरू र दिगो वास सेवासँग सम्बन्धित प्रविधिहरूमा आधारित रही लागतको अनुमान प्रस्तुत गरेको छ । यसबाट गाउँपालिकालाई दिगो वास सेवा र पूर्वाधारमा योजना अनुरूप बजेट वितरण गर्न सहयोग मिल्नेछ । लागत अनुमानको गणना गर्दा 'जीवन-चक्र लागत विधि' को आधारमा गरिएको छ; जसले गाउँपालिकालाई दिगो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवा प्रवाहको लागि हरेक खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) अवयवहरूको पूँजीगत खर्च, सञ्चालन खर्च, पूँजीगत मर्मत खर्च, र सोझै सहयोग खर्चको छुट्टा छुट्टै लागत अनुमान प्रदान गर्दछ । ती लागत अवयवहरू यस प्रकार रहेका छन् ।

पूँजीगत खर्च – नयाँ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) प्रणालीहरूको लागि पूर्ण संरचना निर्माण र हालको प्रणालीहरूको लागि सेवा सुधार लागत पूँजीगत खर्च भित्र गर्दछ ।

पूँजीगत मर्मत खर्च – मौजुदा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) प्रणाली तथा सम्पत्तिहरूको प्रतिस्थापन वा पुनर्स्थापनाको लागत यसभित्र पर्दछ । यसले मुख्य मर्मत क्रियाकलापहरूलाई समेट्छ ।

सञ्चालन तथा मर्मत खर्च – संचालित आयोजनाहरूको दैनिक सञ्चालन र सानो मर्मत खर्चको लागतलाई समेट्छ ।

सोझै सहयोग खर्च – यस भित्र सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक सहयोग; जसमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन,

प्राविधिक सहयोग, व्याकस्टोपिड, क्षमता अभिवृद्धि, औजार तथा जगेडा सामग्रीहरूको सहयोग लागत पर्छन् ।

उक्त लागत बिबरण तथा विभाजन वास योजना तयारी सम्बन्धी बिभिन्न निर्देशिका तथा मापदण्डमा आधारित रही गरिएको छ

खानेपानी सेवाको लागत

गाउँपालिकाले २०३० भित्र सुधारिएको खानेपानी सेवामा सबैको पहुँच प्राप्त गर्ने लक्ष्य राखको भए पनि योजनाको दिगोपना र व्यवस्थापन पक्षमा गर्नुपर्ने कामहरूलाई ध्यानमा राखी र योजना तयारी संरचना अनुसार यस योजनामा सन् २०३३ सम्मको लागतहरू अनुमान समावेश गरिएको छ । सो लागत अनुमान गर्दा वर्तमान सेवा कभरेज, लक्षित कभरेज र लक्ष्य प्राप्त गर्नका लागि प्रयोग गरिने प्रविधिहरूको एकाइ लागतलाई ध्यानमा राखिएको छ ।

सरसफाइ सेवाको लागत

सरसफाइ सेवाहरूको लागि एउटै लागत खाकाको प्रयोग गरिएको छ । लागतको आधार विभिन्न प्रविधिहरूको मिश्रित विकल्पको माध्यमबाट आधारभूत वा सुरक्षित रूपले व्यवस्थित गरिएको सरसफाइ सेवाहरू सबैको पहुँचमा पुऱ्याउने किसिमले प्रक्षेपण गरिएको छ । सरसफाइ प्रविधिहरूको विकल्पहरूमा Water Closet र सेप्टिक ट्याङ्क सहितको पोअर फ्लस र सुधारिएको खाल्डे चर्पीहरू समावेश गरिएको छ ।

पूर्ण कभरेज प्राप्त गर्न जम्मा लागत

तालिकाले सन् २०३० सम्म सबैका लागि आधारभूत खानेपानी र सरसफाइ सेवाहरूको लागि पहुँचको सुनिश्चितता देखाउँछ । यसमा लगानी (पूँजीगत), पूँजीगत मर्मत र सोझै सहयोग लागत समावेश गरिएको छ । सरसफाइको लागि लगानी लागत मुख्य गरेर उपभोक्ताहरूको यात सरसफाइ सेवाहरूको पहुँच वा सेवाको स्तर सुधार गरी सरसफाइ शृङ्खलामा वृद्धि गर्नको लागि हुनेछ ।

यो प्रक्षेपण मुख्य गरेर खानेपानी र सरसफाइमा केन्द्रित रहेको छ । यसले खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा सबैको पहुँचमा पुऱ्याउनको लागि संरचनागत विकास, पुँजीगत मर्मत र सोझै सहयोग लागतलाई समेट्दछ । संस्थागत खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व)को लागि पनि यसै आधारमा यहाँ लागत विक्षेपण प्रक्षेपण गरिएको छ ।

४.४.२. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना लागतको सारांश

तलको विस्तृत तालिकामा निम्न क्षेत्रको सारांश लागत अनुमान दिइएको छ ।

क) खानेपानी योजना

ख) सरसफाइ र स्वच्छता (घरायसी सरसफाइ, ठोस फोहोर व्यवस्थापन, मानव मलमूत्रजन्य फोहोर व्यवस्थापन, ढल सञ्चालन सहितको फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र समेत)

ग) विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू

घ) स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू

ड) सार्वजनिक स्थानहरूमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू

खर्चतर्फ यसले निम्न अनुमानित लागत खर्च प्रदान गर्छ ।

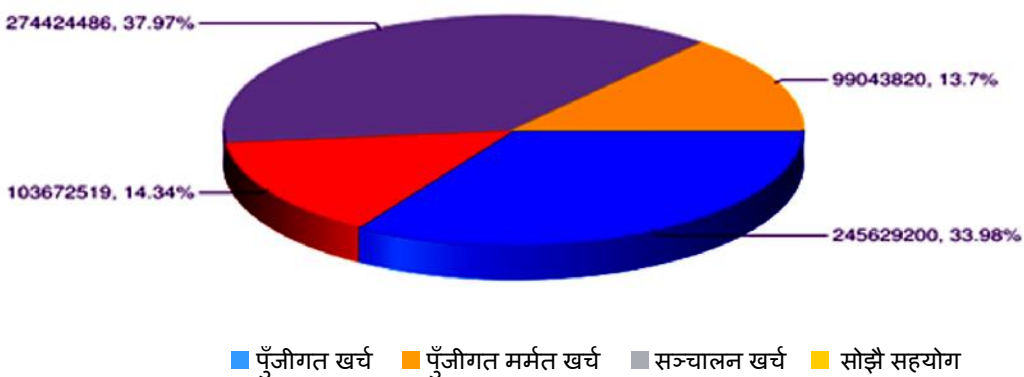
क) पूँजीगत खर्च

ख) पूँजीगत मर्मत खर्च

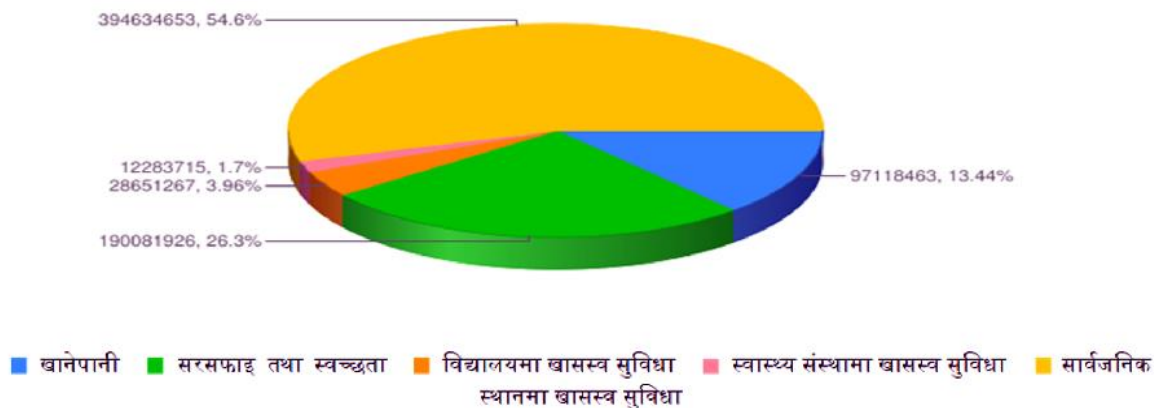
ग) सञ्चालन खर्च

घ) सोझै खर्च ।

यहाँ % ले १० वर्षमा जम्मा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) लागतको अंश बताउँछ ।

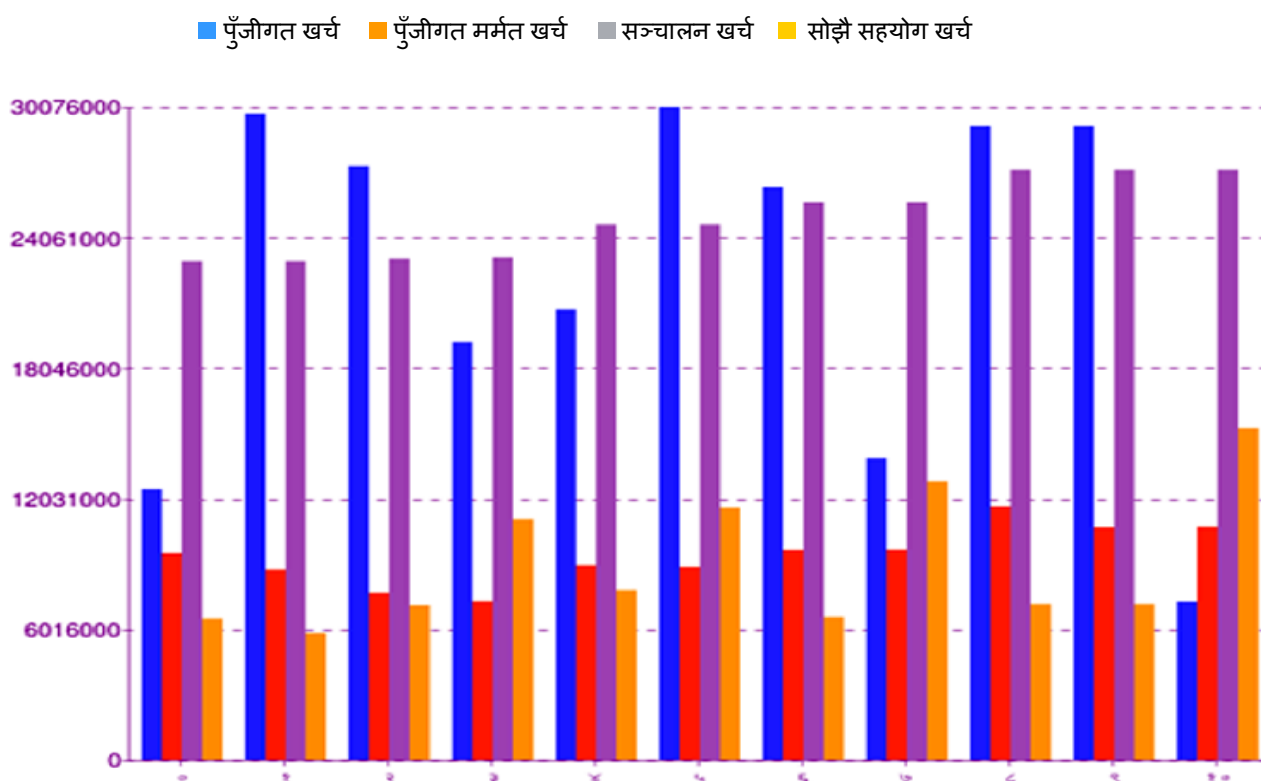

चित्र 14 : खर्चको प्रकारको अनुसार खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व)को लागत

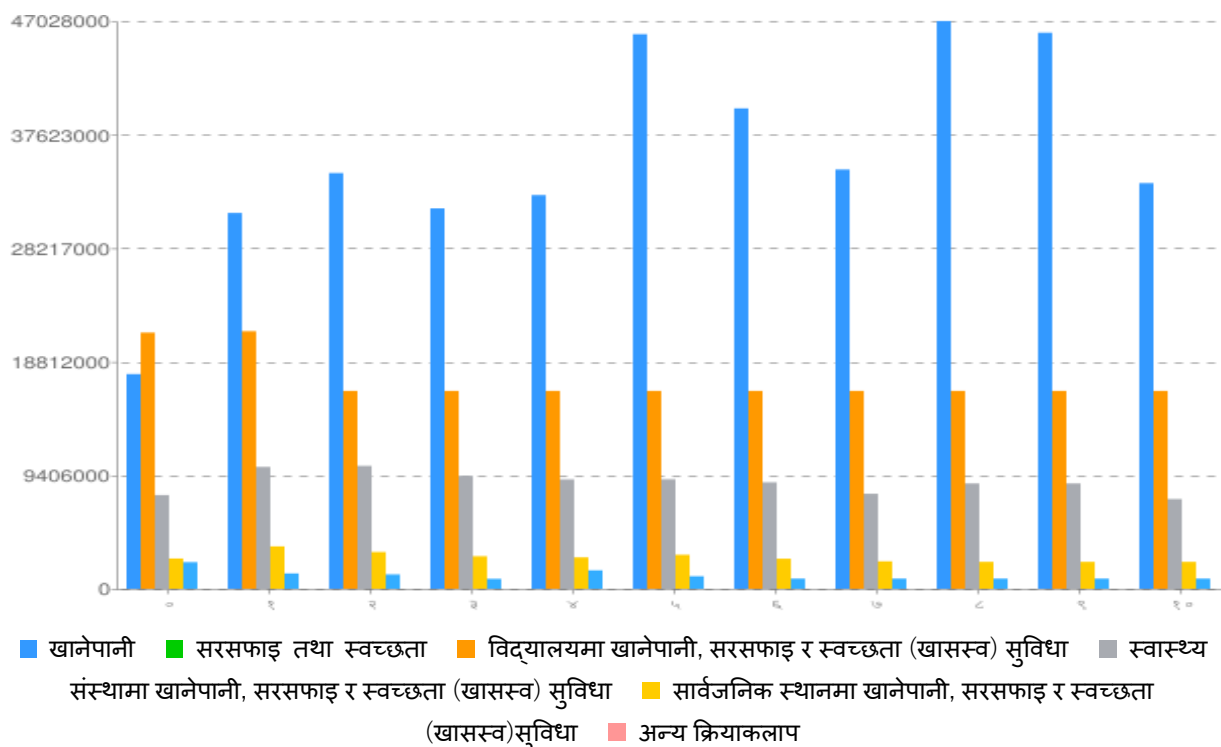

चित्र 15 : क्षेत्रगत खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) को लागत

यो पाइ चार्टमा सन् २०२३—२०३३ सम्मको समयावधिको लागि पूर्ण कभरेज र सेवा स्तर सुधारको लागि आवश्यक लागत दिइएको छ । पहिलो चार्टमा क्षेत्रगत खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताको लागत दिइएको छ भने दोस्रो चार्टमा खर्चको प्रकारको लागत दिइएको (जस्तै: पूँजीगत, पूँजीगत मर्मत खर्च आदि) छ । तलको बार चार्टमा सन् २०२३—२०३३ सम्मको आवश्यक वार्षिक लागत दिइएको छ ।

चित्र 16: १० बर्षे खर्चको प्रकारको अनुसार खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व)को लागत

चित्र १७: १० वर्षे क्षेत्रगत खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताको लागत

लागतको वार्षिक विवरण अनुसूची -५ मा समेटिएको छ ।

गाउँपालिका भित्रका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रणालीहरू जलवायु परिवर्तन र यसबाट पर्ने स्थानीय असरहरूका कारण जोखिममा छन् । विद्यमान र भविष्यमा निर्माण हुने यी प्रणालीहरूलाई जलवायु उत्थानशील बनाउनको लागि यसको विकास गर्दा डिजाइन इष्टिमेटदेखि नै जलवायु उत्थानशीललाई समाहित गर्नुका साथै उपयुक्त बजेट पनि विनियोजन गरिनेछ । तसर्थ यस वास योजना कार्यन्वयन गर्दा प्रत्येक वासका योजनाको छुट्टै विस्तृत डिजाइन इष्टिमेट तयार पार्नुका साथै बजेट विनियोजन गर्नु पर्दछ । वासका योजना बनाउदा खानेपानीको श्रोतहरूको संरक्षण, त्यस्तै इन्टेकको, रिजर्भार ट्यांकीको, पाइपलाइनहरूको संरक्षण गर्नुका साथै, जलाधारको संरक्षण, बायो इन्जिनियरिङ्ग, सुरक्षित र बलियो संरचनाका साथै पानी र फोहोर पानीको उचित व्यवस्थापनमा ध्यान दिनेछ ।

खासगरी रिजर्भार ट्यांकी बनाउदा अलि बलियो, पहिरो नजाने ठाउँमा बनाइएको, जमिनबाट अलि उचा बनाइएको हुनुपर्ने हुन्छ । पाइपलाइनहरू पनि अलि बलियो गुणस्तरीय र जमिनमुनि राम्ररी गाडिएको (कमिमा ३ फिट) हुनुपर्छ । त्यसैले यस्ता कुराहरूको लागि योजना बनाउँदै बजेटको विशेष व्यवस्था गरिनेछ । यसको साथ साथै उपभोक्ता समितिको संस्थागत विकासका साथै जलवायु उत्थानशीलता सम्बन्धि क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।

स्थानीय अवस्था, भू बनोट र WASH परियोजनालाई मध्यनजर गरी जलवायु उत्थानशीलताको लागि लाग्ने अतिरिक्त बजेटको निर्धारण गर्न जरूरी हुन्छ । यस्तो विनियोजन पुराना WASH प्रणालीहरूलाई upgrade

गर्न र सम्पूर्ण रुपमा नया परियोजनामा प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

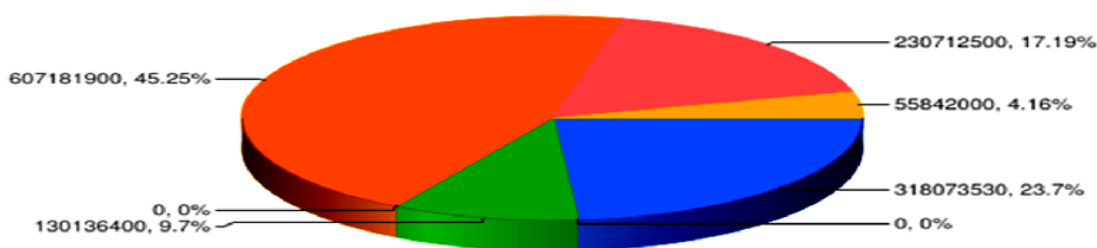
४.४.३. लगानी र ग्याप

लगानीको भिन्नता पूर्ति गर्न डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाले अहिले सम्म कुनै पनि नीति अवलम्बल नगरेको कारण पालिकाले नधात्रे लागतलाइ ट्रान्सफर (हस्तान्तरण) शीर्षकबाट अपेक्षा गरिएको छ । साथै डुङ्गेश्वर गाउँपालिका बैकल्पिक श्रोत पहिचानका लागि सधै प्रतिबद्ध छ ।

४.४.४. सम्पत्तिको मूल्य

खानेपानी क्षेत्रमा सम्पत्ति भन्नाले खानेपानी प्रणालीको भौतिक अवयवहरू (जस्तै: पाइप, पम्प, मिटर, जेनरेटर, सङ्कलन पोखरी, भल्भ, भवन तथा अन्य संरचनाहरू) जनाउँछ । सम्पत्तिको मूल्याङ्कन दुई भिन्न तरिकाबाट निर्धारण गर्न सकिन्छ । पहिलो विधिमा, आयु (उमेर) मा आधारित मूल्यहास, जहाँ प्रत्येक प्रणालीको सम्पत्तिलाई निर्माण मूल्य वा खरिद मूल्य र अनुमानित जीवनकालको (Lifespan) आधारमा गरिन्छ । प्रत्येक सम्पत्तिको मूल्यमा प्रत्येक वर्ष निश्चित प्रतिशतको आधारमा हासकट्टा गरिन्छ । हासकट्टालाई सञ्चालन खर्चको रूपमा लिइन्छ जसले गर्दा सम्पत्तिलाई पुनर्स्थापना वा प्रतिस्थापन गर्दा पर्याप्त स्रोतहरू उपलब्ध हुन्छन् । दोस्रो विधि भनेको शर्तमा आधारित, जहाँ सम्पत्तिको मूल्याङ्कन सम्पत्तिको आयु (उमेर) आधारमा होइन कि सम्पत्तिको अवस्था र कार्यसम्पादनको आधारमा निर्धारण गरिन्छ । यहाँ पहिलो विधिको आधारमा गरिएको छ ।

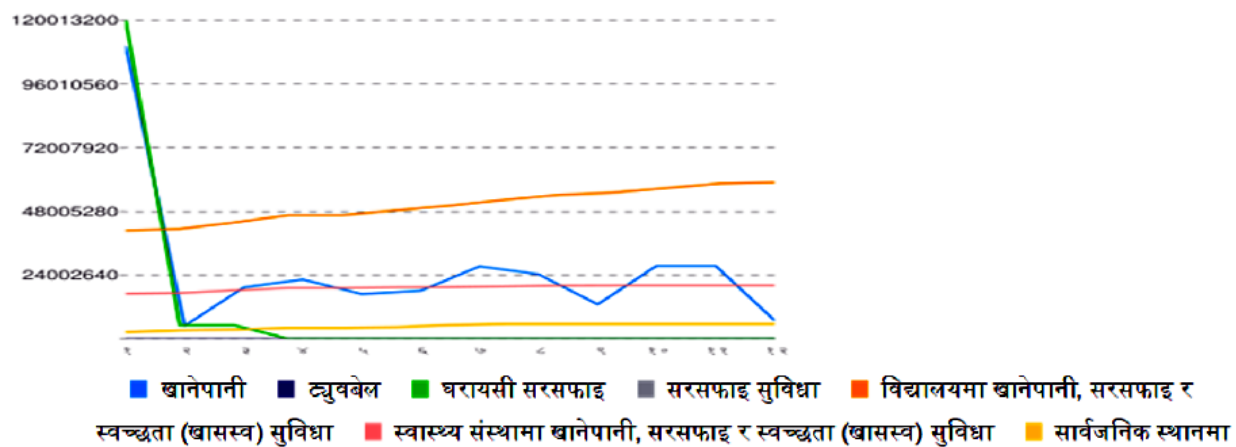
तलको चित्रले डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सम्पत्ति समयको अन्तरालमा कसरी वृद्धि भएको छ भनी देखाउँछ ।

चित्र 47 : खानेपानी, सरसफाइ र सम्पत्ति

■ खानेपानी ■ सुरक्षित शौचालय ■ घरायसी सरसफाइ ■ सरसफाइ सुविधा ■ विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) सुविधा ■ स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) सुविधा ■ सार्वजनिक स्थानमा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) सुविधा

चित्र 18: खानेपानी, सरसफाइ र सम्पत्ति

चित्र 19 : खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सम्पत्ति

५. खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना कार्यान्वयन तथा अनुगमन

५.१. योजना कार्यान्वयन अवधारणा

गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी क्रियाकलाप संचालन गर्दा सबै सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्था र सरोकारवालाहरूले गाउँपालिका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनाका रणनीति र मान्यताहरूलाई अवलम्बन गर्नुपर्नेछ । योजनाको समग्र निरीक्षण र कार्यान्वयनको लागि गाउँ कार्यपालिका गाउँपालिकाको शीर्ष राजनीतिक अङ्ग हुनेछ । जसले गाउँपालिकामा संचालित कुनै पनि खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताका कार्यक्रम नेपाल सरकारको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सम्बन्धी नीति, नियम, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४, खानेपानी तथा सरसफाइ ऐन, २०७९ र डुङ्गेश्वर गाउँपालिका खानेपानी योजना संचालन तथा प्रमाणिक कार्यविधि, २०७६ अनुरूप संचालन गर्ने सुनिश्चितता एवम् सहजीकरण गर्नेछ ।

उपभोक्ता समितिहरू तथा सेवा प्रदायक संस्थाहरू योजना कार्यान्वयन, अनुगमन र सिकाइ अनुकूलन गर्न र प्रत्यक्ष रूपमा सहयोग गर्नको लागि तथा बाह्य बजेट स्रोत परिचालन गर्न जिम्मेवार हुनेछन् । उनीहरूले गाउँपालिकाको वास क्षेत्रका साझेदारहरूलाई आकर्षित गर्न सम्बन्धित संयन्त्र मार्फत जिल्ला भित्र र बाहिर योजनाको प्रवर्धन र प्रसारमा सहयोग पुऱ्याउने छन् । गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र यो खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको समुचित कार्यान्वयन र अनुगमन सहयोग र समन्वयका लागि आवश्यकता अनुसार गाउँपालिका स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति पनि गठन गर्नेछ । यसै कुरालाई मध्यनजर राखी गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता संग सम्बन्धित रही पालिकाको बलियो पक्ष, अवसर, कमजोरी तथा चुनौतीहरूको विश्लेषण गरिएको थियो । जस अनुसार पालिकामा खानेपानी संचालन संग सम्बन्धित प्रमाणिक कार्य विधि, वास शाखा रहेका छन् भने प्राकृति प्रकोपहरू चुनौतीको रूपमा रहेका छन् । उक्त विश्लेषणको विस्तृत विवरण अनुसूची ९ मा रहेको छ । यस खानेपानी योजना उक्त अवसर तथा चुनौतीहरूलाई मध्यनजर राखी तयार पारिएको छ ।

५.२. क्षेत्रगत निकायहरूको भूमिका र जिम्मेवारीहरू

खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको समुचित कार्यान्वयन, परिमार्जन र अनुगमन तथा व्यवस्थापनका लागि डिजाइन गरिएको अनुसूची ८ को तालिकामा प्रस्तुत म्याट्रिक्सले गाउँपालिकालाई वास योजनाको उपयोगको सम्बन्धमा र योजनाको तोकिएको जिम्मेवारीका सम्बन्धमा मार्गदर्शन प्रदान गर्दछ । यस म्याट्रिक्सको उद्देश्य सम्बन्धित विभाग वा व्यक्तिलाई उल्लेखित क्रियाकलापहरूमा जिम्मेवारी सहित नियुक्ति गर्नु भूमिका र जिम्मेवारीहरू परिभाषित गर्नु र समूहहरू बीचको अन्तरसम्बन्ध परिभाषित गर्नु हो ।

●●●	सबल भूमिका र जिम्मेवारी: कार्य सम्पन्नता र कार्यान्वयनका लागि नेतृत्वदायी भूमिकामा उत्तरदायी तथा प्रभावकारी रूपमा कार्यहरू गर्नका लागि जिम्मेवार र कार्यको नेतृत्व लिन तथा प्राप्त गर्न दृढ प्रतिबद्धता र क्षमता प्रदर्शन गर्ने
●●	मध्यम भूमिका र जिम्मेवारी: कार्य सम्पन्नता र कार्यान्वयनका लागि जिम्मेवारी तथा प्रतिबद्धता; वित्तीय स्रोत परिचालन र व्यवस्थापन क्षमताका केही कमजोरीहरूको बाबजुद यी क्षेत्रगत निकायहरूले सक्रिय रूपमा कार्य गर्नेछन् र तोकिएको कार्यको सफल परिणाम निकाल्ने अपेक्षा गरिएको छ ।
●	साधारण भूमिका र जिम्मेवारी: काममा सहयोग गर्ने सहयोगी भूमिकामा यी क्षेत्रगत निकायहरू हुनेछन् र यसबाट विस्तृत वा पर्याप्त परिणामहरू अपेक्षा गर्न सकिँदैन ।

५.३. संस्थागत संरचना र क्षमता अभिवृद्धिका योजनाहरू

५.३.१. गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) संरचना

गाउँपालिकाले यस योजना कार्यान्वयन गर्नका लागि गाउँपालिका र वडाको निर्णय गर्ने र अनुगमन तथा समिक्षा गर्ने संरचनाहरूमा सुधार तथा समितिहरूलाई थप सक्रिय बनाई देहाय बमोजिमका कार्यहरू गर्नेछ ।

- गाउँ कार्यपालिकाले यस खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना कार्यान्वयनको लागि संस्थागत संरचनाहरूको विस्तार गर्ने तथा खानेपानी समन्वय गाउँपालिका स्तरीय खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति गठन गरी समन्वयकारी भूमिकाको जिम्मेवारी दिइनेछ र समितिहरूलाई थप सक्रिय बनाउने कार्य गर्नेछ ।
- गाउँ कार्यपालिकाले गाउँकार्यपालिका अन्तर्गतका समिति र उपसमितिहरूलाई योजना कार्यान्वयनका विभिन्न बिषयहरू जस्तै: खानेपानी पूर्वाधार, समावेशी, सुशासन, जलवायु उत्थानशीलता/वातावरण/विपद ब्यबस्थापन, आदिमा अनुगमन गरी सुझाबको लागि जिम्मेवारी दिनेछ ।
- खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता कार्यक्रमका लागि गाउँपालिका छुट्टै शाखा वा छुट्टै एकाइ बनाएर त्यसलाई साधन स्रोत सम्पन्न गरेर अगाडि बढाइनेछ । सोही अनुरूप गाउँपालिकाले यथासक्य चाँडो खासस्वको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) वा वास शाखाको स्थापना तथा जिम्मेवार कर्मचारीको व्यवस्थापन गरी त्यसलाई साधन स्रोत सम्पन्न गरेर अगाडि वढ्ने नीति लिएको छ ।
- स्थापित खानेपानी सरसफाइ शाखा वा इकाईका कर्मचारी, समन्वय समितिको प्राबिधिक तथा

व्यवस्थापन सम्बन्धित क्षमता बिकासका क्रियाकलापहरु संचालन गरिनेछ ।

- गाउँ कार्यपालिकाले गाउँपालिका स्तरमा यस खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना अनुगमन, समीक्षा र निर्णय गर्नेछ ।
- वडा स्तरीय खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिले यस खानेपानी रणनीति तथा रणनीतिक कार्ययोजना कार्यान्वयनको अवस्था प्रत्येक महिनामा अनुगमन गरी सुझाव दिनेछ ।
- टोल सरसफाइ समितिलाई सक्रिय बनाई यस खानेपानी रणनीति तथा रणनीतिक कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्दा समावेशी र कोही पनि नछुट्ने परिकल्पना गरे अनुसारको भएको अनुगमन गरी समावेशता गर्ने सुझाव दिनेछ ।
- पालिका र वडा स्तरका समिति र उपसमितिहरुको संरचनाहरुलाई थप समावेशी बनाइने छ ।

५.३.२. गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) कोष

गाउँपालिकामा खासस्व कोषको स्थापना गरिने छ । उक्त कोषमा खासस्व क्षेत्रमा कार्यक्रम संचालन गर्न चाहने अन्य संघ संस्थाहरुको सहयोग लगायत अन्य पहिचान भएका श्रोत तथा सहयोगको अपेक्षा गरिएको छ । सो कोषको रकम केवल खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता प्रबर्द्धनमा मात्र खर्च गरिने छ । गाउँ कार्यपालिकाले सो कोष संचालन निर्देशिका तयार गरी कोषको परिचालन तथा व्यवस्थापन गर्नेछ ।

५.३.३. संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि

गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता प्रबर्द्धनका लागि गाउँपालिका र गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) शाखा लगायत उपभोक्ता समिति र सेवा प्रदायक संस्था र अन्य सम्बन्धित संस्थाहरुको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका लागि नियमित रूपमा क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरु गरिनेछ । यसका लागि गाउँपालिकाको संरचनागत क्षमता अभिवृद्धिका आवश्यकताहरुको पहिचान गरिनेछ । सीप हस्तान्तरण, प्रविधि मैत्री ज्ञान र प्रवृत्ति उन्मुख तालिम लगायत विभिन्न किसिमका सचेतनामूलक क्रियाकलापहरु क्षमता अभिवृद्धिका लागि अबलम्बन गरिनेछन् ।

सामान्यतया गाउँपालिकाको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका लागि निम्न कार्यक्रमहरुको नियमित र आवधिक रूपमा योजना गर्न, संचालन र व्यवस्थापन गर्न आवश्यक छ ।

तालिम, कार्यशाला र सेमिनार

- खानेपानी इन्जिनियर, सव-इन्जिनियर, प्लम्बर, खानेपानी तथा सरसफाइ टेक्निसियन (खापासटे), ग्रामीण मर्मत कार्यकर्ता (भिएमडब्लु) तथा अन्य प्राविधिकहरुका लागि समकालीन खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना प्रविधि सम्बन्धी तालिम
- वास निरीक्षक, सरसफाइ कार्यकर्ता, महिला स्वास्थ्य कार्यकर्ता तथा गाउँपालिकाको वाससँग

सम्बन्धित कर्मचारीहरूका लागि सचेतनामूलक तालिम

- खानेपानी सेवा प्रदायक संस्था /उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी, कर्मचारी तथा अन्य सेवासँग सम्बन्धितहरूका लागि व्यवस्थापन, नेतृत्व विकास, सीप तथा क्षमता अभिवृद्धिका तालिम
- लेखापालन र लेखा व्यवस्थापन तालिमहरू
- महिला पदाधिकारीहरूका लागि नेतृत्व विकास तथा आयोजना व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम
- लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी तालिमहरू
- जलवायु परिवर्तन/वातावरण/विपद व्यवस्थापन र आपतकालिन अवस्थामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता आयोजनाहरूको संचालन व्यवस्थापनका उपाय, सीप तथा तयारी सम्बन्धि तालिमहरू
- NWASH MIS को प्रयोग, प्रभावकारि उपयोग, संचालन र अध्यावधिक गर्नका लागि पोख्त बनाउन सम्बन्धित प्राविधिक, सर्वेक्षक वा गणकहरूका लागि तालिम
- WASH Plan समीक्षा/परिमार्जनका लागि खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) शाखाका कर्मचारी, प्राविधिक र वास वास निरीक्षकका लागि तालिम
- गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरूका लागि आवधिक अध्यावधिक र प्रगति समीक्षा सम्बन्धी कार्यशाला, गोष्ठी र सेमिनारहरू
- खानेपानी सेवा प्रदायक संस्था /उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी लागि खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना अध्यावधिक र सर्वेक्षणबाट प्राप्त सूचना र तथ्यांकहरूको प्रस्तुति सहित कार्यशाला, गोष्ठी र सेमिनारहरू
- खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) कर्मचारी तथा प्राविधिकहरूको लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम

समुदाय र संस्थागत सचेतनामूलक कार्यक्रम

- समुदायस्तरमा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छतासम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू, खानेपानी मूल संरक्षण, खानेपानीलाई शुद्ध वनाउने उपायहरू, फोहोर व्यवस्थापनका अभ्यास तथा उपायहरू, पूर्ण सरसफाइका सूचकहरू सम्बन्धी समुदायमा जानकारी र सचेतना आदि
- विभिन्न दिवसहरू मनाउने र त्यो अवसरलाई समुदायस्तरमा चेतनामूलक सन्देशहरू प्रवाह गर्न उपयोग गर्ने ।
- वडा स्तरमा जनप्रतिनिधिहरूसँग खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना र यसका तथ्यांक तथा सूचनाहरू प्रस्तुतीकरण र सो योजनाको समुचित उपयोग सम्बन्धी सचेतनामूलक

कार्यक्रमहरू

- पानी परीक्षण कार्यक्रमहरू र पानी पिउन योग्य छु छैन भन्ने सम्बन्धी तालिमहरू
- आयोजना सम्पन्न भएपछि र कार्यान्वयन चरणमै पनि गरिने सार्वजनिक सुनुवाइ, सार्वजनिक सामाजिक अडिट (Public Social Audit)

सरसफाई प्रदर्शनी, महोत्सव

- विभिन्न दिवस, उत्सव तथा महोत्सवहरूमा गरिने प्रदर्शनी, सरसफाई रेली (Rally), अवलोकन भ्रमण आदि
- खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा उदाहरणीय भएका स्थल तथा आयोजनाहरूको अवलोकन भ्रमण (खानेपानी सेवा प्रदायक संस्था / उपभोक्ता समिति पदाधिकारी तथा गाउँपालिका पदाधिकारीहरूका लागि)
- स्व-लेखाजोखा अभ्यास
- समुदायसँगको सम्बन्ध र समुदायमा तथ्यांक तथा सूचनाहरू संकलन गर्न आवश्यक पर्ने विभिन्न किसिमका तालिमहरू; जस्तै- सहभागितामूलक ग्रामीण लेखाजोखा, प्रभावकारी संचार र वार्ता तथा सम्झौता सीप, नेतृत्व विकास आदि

५.४. अनुगमन संयन्त्रको स्थापना र नियमित अनुगमन योजना

गाउँपालिका र वडा तहमा यो खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता (खासस्व) योजना कार्यान्वयन र अनुगमनका निम्ति एक अनुगमन प्रणाली स्थापना गरिनेछ ।

गाउँपालिका तहका खासस्व क्रियाकलापहरूका आवधिक अनुगमन गर्ने जिम्मेवारीका लागि गाउँ कार्यपालिकाले वा गाउँपालिका स्तरीय खासस्व समन्वय समितिले एक अनुगमन कार्यदल गठन गर्न सक्नेछ । सोही अनुरूप वडा र समुदायस्तरमा पनि कार्यदल गठन गर्न सकिनेछ । कार्यदलमा वडाका जनप्रतिनिधि सहित राजनीतिक दलका सदस्य, नागरिक समाज, शिक्षा, स्वास्थ्य एवम् संचार क्षेत्रबाट आवश्यक प्रतिनिधि समावेश हुन सक्नेछन् ।

अनुगमनका लागि गठित समन्वय समिति वा कार्यदलले खासस्व योजनामा समावेश क्रियाकलापहरूको लेखाजोखा तथा अवलोकन गर्नेछ । गाउँपालिका, स्थानीय उपभोक्ता समिति, उपभोक्ता तथा अन्य निकायहरूद्वारा संचालित खासस्व क्रियाकलापहरूको अनुगमन नागरिक समाज लगायतको उपस्थितिमा गरिनेछ ।

अनुगमन सूचकहरू खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी नीति, प्रामाणिक कार्यविधि, नियम, मार्गदर्शन, खासस्व संरचना र सम्बन्धित योजनाको उद्देश्य र कार्यपद्धतिका आधारमा तयार पारिने छन् ।

अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका विधिहरूमा स्वःअनुगमन, सहभागितात्मक अनुगमन र संयुक्त अनुगमन आदि अवलम्बन गरिनेछ । मूलतः सरसफाइ तथा स्वच्छता व्यवहार सम्बन्धी अनुगमनका लागि नतिजामुखी अनुगमन विधि अपनाइने छ । कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने अन्य निकाय, विकास साझेदार वा बाह्य संस्थाहरूबाट सेवा लिई संचालन गरिएको कार्यक्रमले पारेको प्रभावको मूल्याङ्कन पनि समय समयमा गरिनेछ । मूल्याङ्कनको सन्दर्भमा आयोजनाको उद्देश्य र समयावधिको आधारमा मध्यावधि तथा अन्तिम मुल्यांकन क्रियाकलापहरू पनि अनुगमनकै विधि तथा पद्धति अनुरूप गरिनेछ ।

खासस्व योजना कार्यान्वयन अनुगमन मुख्यतः तीन तहको हुनेछ ।

समुदाय स्तरः समुदाय आँफै, संघ संस्थाहरू जस्तै विद्यालय, सार्वजनिक शौचालय संचालन वा व्यवस्थापन समिति, स्वास्थ्य संस्थाहरू

वडास्तरः वडा जनप्रतिनिधि वा वडास्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति

गाउँपालिकास्तरः उप-प्रमुखको संयोजकत्वमा रहेको अनुगमन समितिले पनि खासस्वमा प्रस्ताव गरिएका क्रियाकलापहरू संचालन, प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा सूचकहरू समयमै हासिल गरे नगरेको सम्बन्धमा नियमित अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । सो कार्यमा पालिकास्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिले आवश्यकताका आधारमा सवै सहयोग प्रदान गर्ने वातावरण मिलाउने छ ।

५.५. खानेपानी सेवास्तर उन्नति, संचालन तथा व्यवस्थापन रणनीति

- घरधुरी, स्वास्थ्य संस्था र विद्यालयको लागि आधारभूत, मध्यम र उच्च स्तरको खानेपानी सेवा वृद्धि गर्नको लागि साना निर्माणदेखि प्रशोधन केन्द्र सहितको ठूला नयाँ खानेपानी आयोजना निर्माण तथा पुनर्निर्माण गरिनेछ । साथै खानेपानीको आधारभूत, मध्यम र उच्च सेवास्तर वृद्धि तथा उक्त सेवास्तर निरन्तर कायम गर्नको लागि खानेपानी संचालन ब्यबस्थापन मोडेल लागू गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा स्थापित खानेपानी परिक्षण प्रयोगशालाको स्तरोन्नति गरिनेछ र आयोजनाहरूमा खानेपानीको गुणस्तर अनुगमन नियमित रुपमा गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्था र विद्यालयहरूमा खानेपानीको पानी संकलन टंकी निर्माण र आन्तरिक प्लम्बिंग तथा आवश्यक स्थानहरूमा आवश्यक संख्यमा धाराहरू निर्माण गरी खानेपानी सेवा स्तर वृद्धि गरिनेछ ।
- सार्वजनिक स्थानहरूमा चौबिसै घण्टा खानेपानीको सुबिधा हुनेगरी खानेपानीको धारा निर्माण गरिनेछ ।
- "सबैको लागि खानेपानी नीति" लिइनेछ । अर्थात् खानेपानी सेवा स्तर वृद्धि गर्दा कोही पनि नछुट्ने कुरा सुनिश्चित गरिने छ ।

- खानेपानीको सेवास्तर वृद्धि गर्दा समावेशी, लैंगिक समानता, अपांगता भएका व्यक्तिहरूको आवश्यकता र जलवायु परिवर्तन उत्थानशीलतालाई खानेपानीको सेवास्तर वृद्धि कार्यक्रममा एकीकृत गरिनेछ ।
- खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवामा जलवायु परिवर्तन तथा विपद जोखिम न्यूनीकरण विषयलाई समाहित गरी सेवा उत्थानशीलता कायम गर्दै क्षेत्रगत क्षमताको सबलीकरण गरिनेछ ।
- पानीका स्रोतको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्दै पूर्वाधारको विकासबाट वातावरणमा पर्न सक्ने जोखिमको न्यूनीकरण र वातावरण संरक्षण गरिनेछ ।
- खानेपानी सेवा स्तर वृद्धि क्रियाकलाप कार्यान्वयन गर्दा सम्भावित जोखिममा रहेका व्यक्तिहरूको आवश्यकतालाई सम्बोधन गरिनेछ ।
- खानेपानी संचालन ब्यबस्थापनको लागि सेवा प्रदायकको क्षमता र अन्य उपलब्ध स्रोतको आधारमा खानेपानी संचालन ब्यबस्थापन मोडेल लागू गरिनेछ । खानेपानी संचालन ब्यबस्थापन मोडेल अन्तर्गत खानेपानी संचालनका प्रामाणिक संचालन विधिहरूको प्रयोग गरी आयोजनाहरूको संचालन, मर्मत सम्भार तथा ब्यबस्थापन गरिनेछ जस अन्तर्गत जीवन चक्र खर्चको आधारमा खानेपानी महशुल निर्धारण, जलवायु परिवर्तन उत्थानशीलता सहितको पानी सुरक्षा योजना, पानीको गुणस्तर अनुगमन, निरोधात्मक सम्भार, गुनासो ब्यबस्थापन, चुहावट नियन्त्रण, लेखा ब्यबस्थापन, स्वमूल्यांकन, आदि समावेश रहनेछ ।
- खानेपानी संचालन कार्य बिधि अनुसार हरेक खानेपानी योजनामा क्रमश पानी सुरक्षा योजना तयार गरि कार्यान्वयन गरिने छ ।
- गाउँपालिका स्तरीय खानेपानी संचालन तथा नियमन प्रमाणिक कार्य बिधि अनुसार खानेपानी योजनाको अनुगमन गरि सुधार योजना तयारी गरिनुका साथै संचालन तथा व्यवस्थापनमा उत्कृष्ट खानेपानीका लागि योजना अनुसारको प्रोत्साहन बजेट उपलब्ध गराइने छ ।

५.६. खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको नियमित र समयबद्ध परिमार्जन व्यवस्था

डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाद्वारा तयार पारिएको यो खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता योजना आवश्यकता कम्तिमा पाँच वर्षको एक पटक पुनरावलोकन र परिमार्जन गरिनेछ । खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा ५ वर्षको अवधिमा भएका परिवर्तनलाई अध्यावधिक गरी सो खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता योजनाले तोकेको लक्ष्य र कार्यक्रमहरू पूरा गर्न के कति भौतिक, वित्तीय र मानव स्रोतको आवश्यकता पर्दछ सोको पनि पुनरावलोकन गरी दस्तवेजीकरण गरिनेछ । सो खासस्व योजना परिमार्जन गाउँ कार्यपालिकाले निर्णय

गरे अनुसार गाउँस्तरीय अनुगमन कार्यदल वा खासस्व समन्वय समितिको सिफारिसमा गरिनेछ र गाउँकार्यपालिकाको बैठकबाट पारित गरिनेछ ।

गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता योजनाको नियमित तथा आवधिक परिमार्जन गर्नका लागि खासस्व समन्वय समिति एवम् गाउँपालिकाको योजना निर्माण समितिको सिफारिसमा आवश्यक देखिए बमोजिम अद्यावधिक वा परिमार्जन गरेर गाउँ कार्यपालिका बैठकबाट पारित गरिनेछ ।

यस खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता योजनाको रणनीतिक कार्यहरू हालको गाउँपालिकाको योजनासँग एकीकृत गरी कार्यान्वयन गरिने छ । हरेक वर्ष योजना परिमार्जन गरी आवधिक रूपमा एकमुष्ट वार्षिक लागत निकाले छ र सोही अनुरूप कार्यान्वयन गरिने छ । सोका लागि यस खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता योजनामा समावेश भएका क्रियाकलापहरूलाई आधार मानी वार्षिक कार्य योजनाहरूसँग आबद्ध गरिने छ । गाउँपालिका खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता योजनाको पुनरावलोकन, परिमार्जन र अध्यावधिक गर्नका लागि गाउँपालिकाको खासस्व एकाइ वा शाखा जिम्मेवार हुनेछन् र त्यसका लागि Focal Person, WASH Officer वा IT Officer ले NWASH MIS को प्रयोग तथा संचालन, डाटा संकलन र विश्लेषणका साथै जलवायु परिवर्तनको जोखिम र असरको विश्लेषण गर्ने दक्षता हासिल गरेको हुनुपर्नेछ ।

५.७. पूरक विषय तथा सवालहरू र त्यसको सम्बोधनका लागि व्यवस्था

डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताका सम्बन्धमा तल उल्लेखित पूरक विषय वा सवालहरूलाई पनि सम्बोधन गर्नेगरी खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता योजनामा समावेश गरिएको छ ।

५.७.१. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

यस खासस्व योजनामा गाउँपालिका भित्रका सबै जनतालाई खानेपानी तथा सरसफाइ सेवाको न्यायोचित वितरण तथा उपभोग गर्ने सवालमा समेत विचार पुर्याएर योजना छनौट तथा कार्यान्वयन र मर्मत संचालन प्रकृया साथै नीति निर्माण तहमा महिला र पछाडी पारिएका समुदायहरूको संलग्नतालाई प्रत्याभूती गरिने व्यवस्था गरिएको छ । योजनाको प्राथमिकीकरणको पहिलो शर्त नै पछाडी पारीएका र हाल सम्म उपभोगको अधिकारबाट वन्चित समुदायलाई प्राथमिकतामा राख्ने उल्लेख गरेर जाती/जनजातीय, भौगोलिक र अति गरिवीको कारणले वन्चित भएका समुदायहरूलाई पहिलो चरणमा नै कार्यक्रमहरू प्रस्ताव गरि कार्यान्वयनमा जाने परिकल्पना गरिएको छ ।

नेपालको संविधानमा नै व्यवस्था भए बमोजिम महिलालाई नीति निर्माण तहमा आवद्ध गराउनका लागि सेवा प्रदायक संस्था /उपभोक्ता समिति तथा अन्य विभिन्न समितिहरूको पदाधिकारी (निर्णायक पदमा समेत जस्तै अध्यक्ष र उपाध्यक्ष मध्ये एक महिला अनिवार्य, सचिव र कोषाध्यक्ष मध्ये एक महिला अनिवार्य) मा महिलाहरूको अनिवार्य संलग्नता र निर्णय प्रक्रियामा महिलाको अर्थपूर्ण सहभागिताको नीतिका अलावा

महिला मैत्री खासस्व सेवा र संरचना निर्माणमा पनि विशेष ध्यान दिइने छ । यसका साथै खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनालाई थप समावेशी बनाउन निम्नानुसार नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

- निर्धारित लक्ष्य हासिल गर्नको लागि क्रियाकलाप कार्यान्वयन गर्दा सम्भावित जोखिममा रहेका ब्यक्तिहरुको आवश्यकतालाई सम्बोधन गरिने छ । यसरी कार्य गर्दा त्यस्ता व्यक्ति र वर्गलाई "कुनै नोक्सान नगर" (Do No Harm) भन्ने सिद्धान्तलाई अवलम्बन गरिने छ ।
- महशुल निर्धारण गर्दा महशुल तिर्न नसक्ने अति बिपन्न घरहरुको पहिचान गरी उक्त घरहरुको लागि एक बर्ष सहुलियत दरमा महशुल लिने नीति लिइनेछ । साथै एक बर्षमा उक्त घरपरिवारको आय वृद्धि गरी महशुल तिर्न सक्ने बनाउनको लागि आय आर्जनमूलक क्रियाकलाप गर्न खानेपानी सेवा प्रदायक संस्था, गाउँपालिका वा अन्य साझेदार संस्थाहरुले उक्त घरपरिवारलाई सहयोग गर्नेछन् ।
- खानेपानीको सेवा स्तर वृद्धि गर्दा कोही पनि नछुट्ने गरि महिला, पुरुष, बालबालिका, अल्पसंख्यक, पिछडिएका र जोखिममा रहेका जातजाति सबैको लागि सेवा उपलब्ध हुने गरी कार्यक्रम लागू गरिनेछ । आयोजनामा सहभागी गराउनको लागि आयोजना निर्माण र सेवा शुल्कमा यस्ता सीमान्तकृत वर्गहरुलाई बिशेष क्षमता अनुसारको सहभागिता वा सरकार वा समुदायले विशेष सहुलियत दिने नीति लिइनेछ ।
- आयोजनामा खानेपानी रणनीति कार्यान्वयन एवम् खानेपानी संचालन ब्यबस्थापनका प्रत्येक तहका निर्णय प्रक्रियामा महिला, दलित, अल्पसंख्यक, अपांगता भएका व्यक्ति, आदिको सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण प्रतिको जवफदेहिताको स्व-आँकलनका लागि हरेक बर्ष संस्थागत क्षमता मापन गर्ने र लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणका वार्षिक प्राथमिकीकरण तय गरिनेछ । यसका आधारमा वार्षिक कार्यायोजना अध्यावधिक गर्ने लक्ष लिइएको छ । स्वमूल्याङ्कनको यो विधिले खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छतामा अपांगता भएका व्यक्तिहरुको पहुँचको अवस्था र अपांगता समावेशी वासमा पालिकाको संस्थागत क्षमतालाई पनि समेटेको छ ।

५.७.२ अपांगता भएका व्यक्तिहरुको लागि खानेपानी रणनीति:

- खानेपानी तथा सरसफाइ पहुँचको लागि अरुको सहयोग आवश्यक पर्ने अपांगता भएका व्यक्तिहरुको लागि अरुको सहयोग आवश्यक पर्ने स्तरीकरणको आधारमा प्राथमिकीकरण गरी पहुँच पुर्याउने रणनीति लिइनेछ ।
- अपांगता भएका घरपरिवारलाई खान र व्यक्तिगत स्वच्छता ब्यबहारको लागि खानेपानी तथा सरसफाइमा प्रत्येक सदस्यको बराबर पहुँच हुनुपर्ने कुराको महत्वबारे राम्रोसँग बुझाई सबै

सदस्यहरूलाई पानी तथा सरसफाइमा बराबर पहुँच पुराउनको लागि यस्ता परिवारहरूलाई सहयोग पुराउने रणनीति लिइनेछ ।

- खानेपानी, सरसफाइ र व्यक्तिगत स्वच्छतामा पानीको पहुँचको लागि अर्को व्यक्तिको धेरै सहयोग आवश्यक पर्ने खालका अपांगता भएका व्यक्तिहरूको हेरचाह गर्ने व्यक्तिको लागि विशेष सहयोग पुराउने रणनीति लिइनेछ ।
- बार्षिक योजना तर्जुमा गर्दा, खानेपानी आयोजनाको डीपीआर बनाउँदा, क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम बनाउँदा र कार्यान्वयन गर्दा अपांगता भएका व्यक्तिहरूको स्थानीय संस्थासँगको सहभागितामा गरिने छ ।
- अपांगता भएका व्यक्तिहरूको खान र स्वच्छता ब्यबहारमा पानीको पहुँच सुनिश्चित गर्नको लागि सरसफाइ तथा स्वच्छता ब्यबहार परिवर्तनका कार्यक्रमहरू स्थानीय सरकारको पहलमा अपांगता भएका व्यक्तिहरूको संस्था र स्थानीय सरकारको सहभागितामा गरिने छ ।
- सामाजिक ब्यबहार परिवर्तन संचारलाई समावेशी गराउनको लागि सचेतना र अन्य दृष्टिकोण परिवर्तन गर्ने रणनीतिहरूलाई प्राथमिकताका साथ लागु गरिनेछ ।
- अपांगता भएका व्यक्तिहरूको सरकारी प्रशासनिक सम्बन्धी कार्य र अन्य सहयोगको लागि सामाजिक संस्था र अन्य सहयोगी सेवाहरूको समेत सहयोग लिने रणनीति लिइनेछ ।

अपांगता भएका व्यक्तिहरू जो सबैभन्दा सीमान्तकृत हुन्छन् उनीहरूको अनुभव र सहभागिता सुनिश्चित गर्न उनीहरूलाई अनुगमन प्रक्रियामा समावेश गर्ने रणनीति लिइनेछ । अनुगमनमा अपांगता भएका महिला र पुरुष दुवैको सहभागिता सुनिश्चित गर्ने रणनीति लिइनेछ ।

५.७.३ विपद जोखिम व्यवस्थापन

यस गाउँपालिकामा विविध प्रकारका विपदहरूको संभावना विद्यमान देखिन्छ । खडेरी, आगलागी, भूकम्प, बाढी पहिरो आदि विपदहरू वारम्बार दोहोरिँरहने चरित्रका विपदहरू हुन् । बाढी पहिरो, भूकम्प जस्ता ठूला प्रकोपको बेलामा खानेपानी र सरसफाइको क्षेत्रमा ठूलो असर गर्ने गरेको र व्यवस्थित गर्न नसकेमा विपदले भन्दा पनि त्यस पछिको असरले जनताको ज्यान जोखिममा पर्ने र धनजनको क्षति हुने गरेको प्रशस्त उदाहरणहरू छन् । त्यसैले विपदको बेलामा पर्न आउने समस्यालाई ध्यानमा राखि पूर्व तयारी सहितको विपद व्यवस्थापन योजना बनाई लागू गरिनेछ । यसका लागि गाउँपालिकाको लागि एक भैपरी योजना (Contingency Plan) तयार पारिने छ । यस योजनामा विपद र आकस्मिक अवस्थामा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताको क्षेत्रमा गाउँपालिकाले कस्तो रणनीति अपनाउने, के के कुराको अग्रिम व्यवस्थापन गरेर राख्ने र आपद्को अवस्थामा कसरी सम्वोधन गर्ने भन्ने समग्र खाकाको दस्तावेजीकरण गरिएको छ ।

खानेपानी र सरसफाइको क्षेत्रमा गाउँपालिकाले विपद् व्यवस्थापन जोखिम न्यूनीकरणका लागि उल्लेखित कार्यक्रमहरू विभिन्न साझेदार तथा सरोकारवाला निकायहरूको समन्वयमा संचालन गरिने छन् । यसका लागि निम्न क्रियालापहरूको पहिचान गरि कार्यन्वयनका लागि गाउँपालिकाले तत्परता देखाउने छ ।

- गाउँपालिका तथा वडा स्तरीय समिति तथा उपसमितिहरूलाई आपतकालीन समयमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा पूर्व तयारी विषयमा तालीम उपलब्ध गराइ उपभोक्ता समिति र खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) समन्वय समितिहरूको क्षमता र सीप अभिवृद्धि गराइनेछ ।
- गाउँपालिकाको विकास कार्यमा संलग्न विभिन्न निकाय तथा क्लस्टरहरूसँग खासस्व क्लस्टरको समन्वय बृद्धि गराउने
- विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी तयार भएको रणनीतिक कार्य-योजनालाई अद्यावधिक गर्ने
- गाउँपालिका तथा वडास्तरमा जोखिमको नक्सांकन गर्ने र सम्भावनाको मूल्यांकन गर्ने
- पियूष चक्की, वाटरगार्ड जस्ता क्लोरिनेसन गर्ने औषधीका साथै विपद्को समयमा खानेपानी आपूर्तिको लागि आवश्यक सामग्रीहरू भण्डारण गरी राख्ने
- तुरुन्त तयार गर्न सकिने डिजाइनको चर्पी निर्माण गर्ने सामग्रीहरूको भण्डारण गरी राख्ने
- पानीको गुणस्तर परिक्षण प्रयोगशाला, विधि र औजार/उपकरणको व्यवस्था अद्यावधिक गरी राख्ने
- सहजकर्ता र स्वयंसेवकहरूलाई तालिम दिई विपद्को वेलामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको निमित्त परिचालन गर्न सकिने अवस्थामा तयार गराई राख्ने
- मानवीय सहयोगको लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने र भविष्यमा हुन सक्ने विपद्को लागि तालिम प्राप्त मानव संसाधन तयारी अवस्थामा राख्ने
- आपतकालीन अवस्थाको लागि तय गरीएका खुला स्थानहरूको पहिचान र जानकारी सम्पूर्ण समुदायमा गराउने
- गाउँपालिकामा विपद् जोखिम जगेडा कोष व्यवस्थापन गर्ने
- विपद् पूर्व-सुचना प्रणालीको स्थापना गर्न पहल गर्ने र स्थापित प्रणालीको समुचित व्यवस्थापन सुनिश्चित गर्ने ।
- विपद्को बेला साबुन पानीले हात धुने, सफा पानी, सुबिधाको उचित मर्मत सम्भार र ठोस तथा तरल फोहोरमैला व्यवस्थापनमा ध्यान दिने र आपतकालीन अवस्थामा सो सेवाको तत्काल व्यवस्था गर्न सकिने गरी पूर्वतयारी अवस्थामा रहने ।

५.७.४ जलवायु परिवर्तन अनुकुलन

राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय अध्ययन अनुसन्धानले नेपाल विश्वमा नै जलवायु परिवर्तनबाट हुने असरको उच्च जोखिममा रहेको देखिएको छ । विशेषगरी डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाका सन्दर्भमा मध्य पहाडी क्षेत्रको बन विनास, खोलानालाहरुबाट गिट्टी बालुवाको दोहन नै बिपद् तथा जलवायु परिवर्तनको उच्च जोखिमको कारक रहेको छ । गाउँपालिकाको एकल प्रयासले मात्र जलवायु परिवर्तनको असरलाई रोक्न नसकिने हुँदा जलवायु परिवर्तनलाई आत्मसात गर्दै यसको अनुकुलनको तयारी अवस्थामा रहनुको विकल्प छैन । तसर्थ निम्न उल्लेखित कार्यहरु संचालन गरी जलवायु परिवर्तनका असरहरुको अनुकुलन गरिने गरि यो वास योजनामा समावेश गरिएको छः

- जलाधार क्षेत्रहरुको संरक्षण र प्रवर्धन गर्दै उच्च क्षेत्रहरुमा पानी पुनर्भरण पोखरीहरु निर्माण गर्ने
- आफ्नो क्षेत्रमा रहेका र अहिले प्रयोगमा नरहेका पुराना र ऐतिहासिक पोखरीहरुलाई मर्मत गरी पुनर्भरणको लागि प्रयोग गर्ने
- गाउँपालिकाद्वारा खाली जग्गामा बृक्षारोपण गर्ने तथा बन क्षेत्रको संरक्षण गर्ने
- मानिसहरुलाई पानीको समुचित प्रयोगमा चेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रम संचालन गर्ने
- पानीको सदुपयोग तथा पुनः प्रयोग (save and reuse) लाई प्रवर्धन गर्ने
- पानीका परम्परागत मूलहरु एबम् बैकल्पिक श्रोतको संरक्षण गर्ने
- स्रोत वरिपरी हरियाली कायम गरिने र स्रोत परिसरलाई प्रदूषणमुक्त बनाउने
- जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी कार्यशाला गोष्ठी, अभिमुखीकरण तालिम संचालन गर्ने
- खोलानालाहरु नियन्त्रणका लागि जैविक बाँधहरु निर्माण गर्न प्रोत्साहन गर्ने तथा पहिरो जोखिम क्षेत्रहरु र भूस्खलन हुने ठाउँहरुमा मुहानलाई जोगाउन bio engineering गर्ने
- आकाश पानी संकलनमा जोड दिने
- प्लास्टिकजन्य बस्तुको अधिक प्रयोगमा नियन्त्रण गर्ने
- फोहरमैला तथा फोहोर पानीद्वारा हुने प्रदूषणको न्युनीकरण, रोकथाम र नियन्त्रणका लागि प्रभावकारी प्रणाली स्थापना गर्ने
- शहरी क्षेत्रहरुमा वर्षातको पानी सङ्कलन तथा पुनर्भरण गर्ने कार्यलाई भवन निर्माण संहितासँग आबद्ध गर्ने
- समुदायमा आधारित जलाधार व्यवस्थापनको अभ्यासलाई प्रोत्साहन गर्ने
- सामान्य प्राकृतिक प्रकोपहरुबाट जोगिन खानेपानी आयोजनाहरुको इन्टेक, रिजर्वियर टंकी,

पाइपलाइनहरु अलि बलियो र दिगो बनाउने, त्यसको लागि उचित मापदण्ड अपनाउने

- गाउँपालिकामा खानेपानी आयोजनाहरु उत्थान्सिल बनाउनको एउटा जलवायु परिवर्तन, विपद हेर्ने बिज्ञको व्यवस्था गर्ने ।

५.७.५. बैकल्पिक प्रविधि

डुङ्गेश्वर गाउँपालिकाको यो योजनामा खानेपानी र सरसफाइको क्षेत्रमा हाल प्रचलित प्रविधिहरुमा आधारित रहेर आगामी दस वर्षसम्मको लागि गाउँपालिकाको उन्नत खासस्व अवस्थाको लागि कार्यक्रमहरुको पहिचान र प्राथमिकीकरण सहित योजना गरिएको छ । तर दश वर्षको अवधिभित्र अन्य वैकल्पिक, नवीन तथा उन्नत प्रविधिका खासस्व संरचना तथा प्रणाली पनि अध्ययन गरिने छ । त्यस्तो अवस्थामा गाउँपालिकाले नियमित र आवधिक रुपमा गरिने खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता योजनाको पुनरावलोकन र परिमार्जनमा यस्ता वैकल्पिक प्रविधिका विषयहरुलाई समावेश गरिनेछ ।

६. विस्तृत खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) क्रियाकलापहरू र लागत

६.१. समावेश गरिएका प्रतिवेदनहरू

यस खण्डमा गाउँपालिकाको खासस्व योजनामा उल्लेख गरिएका क्रियाकलापहरूको कार्यान्वयनको विस्तृत योजना र लागत समावेश गरिएको छ । गाउँपालिकाको वास योजनाको समग्र सारांशगत विवरण प्रस्तुत गरिएको यो खण्डमा यहाँ र यस भन्दा तल खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता योजनाको संभागगत (component-wise) क्रियाकलापहरू, मौजुदा तथा प्रस्तावित आयोजनाहरू साथसाथै आगामी दश वर्षसम्मको लागि प्रति वर्ष गाउँपालिकाले लगानी गर्नुपर्ने लागत, गाउँपालिका सँग भएको र हुन सक्ने मौजुदा तथा नपुग स्रोत र साधनहरूको आपूर्ति विकल्पको विस्तृत खण्डीकृत (ब्रेकडाउन) विवरण दिइएको छ । गाउँपालिका र गाउँपालिका भित्र खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्न चाहने अन्य क्षेत्रगत निकायहरूको लागि पनि यो खण्ड उपयोगी हुनेछ । विशेष गरी यहाँ प्रस्तुत गरिएका विवरणहरूलाई संक्षेपमा निम्नानुसार अनुसूचीमा राखिएको छ, ।

- योजनाको लागत सारांश (अनुसूची ५)
- खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता योजनामा समावेश क्रियाकलापहरूको बजेट (अनुसूची ६)
- वार्षिक बजेट विवरण तथा बाडफाइ (अनुसूची ७)

७. अनुसूचिहरू

७.१. अनुसूची १. योजना तर्जुमाका सूचकहरूको विस्तृत विवरण

खानेपानी

सेवा स्तर	परिभाषा
सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको खानेपानी	सुधारिएको स्रोतबाट घर आँगनमै चाहिएको समयमा उपलब्ध; दिसाजन्य जीवाणु र रासायनिक प्रदूषण रहितको खानेपानीको सुविधाहरू
आधारभूत स्तरको खानेपानी	सुधारिएको स्रोतबाट उपलब्ध; घर आँगनदेखि धारासम्म जान आउन र पालो पर्खन समेत गरी ३० मिनेटको दूरीमा उपलब्ध खानेपानीको सुविधाहरू
सीमित स्तरको खानेपानी	सुधारिएको स्रोतबाट उपलब्ध; घर आँगनबाट धारासम्म जान आउन र पालो पर्खन समेत गरी ३० मिनेटभन्दा बढीको दूरीमा उपलब्ध खानेपानीको सुविधाहरू
सुधार नभएको खानेपानी	असुरक्षित इनार वा मूल (स्प्रिङ) बाट उपलब्ध खानेपानीको सुविधाहरू
खानेपानी सेवा नभएको	खोला, बाँध, ताल, पोखरी नदी, नहर वा सिँचाइ नहरबाट सिधा खानेपानी सङ्कलन गरिएको सुविधाहरू

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तर्जुमाको खानेपानी सुरक्षा योजना सूचकहरू (SDP based)

सूचक	खानेपानी गुणस्तर सेवास्तर			
	निम्न	आधारभूत	मध्यम	उच्च
गुणस्तर परिक्षण	राष्ट्रिय गुणस्तर मानक (ग्रामीण मापदण्ड) पुरा गर्दै न वा परिक्षण गरेको छैन	राष्ट्रिय गुणस्तर मानक (ग्रामीण मापदण्ड) पुरा गर्छ	राष्ट्रिय गुणस्तर मानक पुरा गर्छ	राष्ट्रिय गुणस्तर मानक पुरा गर्छ

परिमाणको आधारमा खानेपानी सेवास्तर बर्गिकरण

सूचक	खानेपानी परिमाण सेवास्तर
------	--------------------------

		निम्न	आधारभूत	मध्यम	उच्च
परिमाण	लि. प्र. व्य. प्र. दि.	२५-४५	४५-६५	६५-१००	१००-१५०
	वा				
	स्वच्छता	आधारभूत व्यक्तिगत र खाद्य स्वच्छता सम्भव नभएको (जब सम्म मुहानमै अभ्यास गरिंदैन)	सबै आधारभूत व्यक्तिगत र खाद्य स्वच्छता सम्भव हुने कपडा धुन र नुहाउन अपुग	सबै आधारभूत व्यक्तिगत र खाद्य स्वच्छता सुनिश्चित भएको; कपडा धुन र नुहाउन पनि सुनिश्चित हुने	सबै स्वच्छताका आवश्यकताहरू पुरा हुने

पहुँचको आधारमा खानेपानी सेवास्तर बर्गिकरण

सूचक	खानेपानी पहुँच सेवास्तर			
	निम्न	आधारभूत	मध्यम	उच्च
पहुँच (Accessibility)	२५% भन्दा कम उपभोक्ताले निजी धारा जडान गरेको	२५% भन्दा बढी उपभोक्ताले निजी धारा जडान गरेको	१००% उपभोक्ताले निजी धारा जडान गरेको	१००% उपभोक्ताले निजी धारा जडान गरेको

विश्वसनीयताको आधारमा खानेपानी सेवास्तर वर्गीकरण

सूचक		खानेपानी विश्वसनीयता सेवास्तर			
		निम्न	आधारभूत	मध्यम	उच्च
विश्वसनीयता (Reliability) (सबै उपसुचकहरू पुरा हुनु पर्ने)	वितरण अवधि (घण्टा प्रति दिन)	८ घण्टा भन्दा कम	८ घण्टा (अधिक माग समयमा)	१२ घण्टा (दिनको समयमा)	२४ घण्टा (चौबीसै घण्टा)
	निरन्तरता	एक महिनामा एक पटक भन्दा बढी रुकावट हुने	एक महिनामा एक पटक सम्म रुकावट हुने	तीन महिनामा एक पटक सम्म रुकावट हुने	१२ महिनामा एक पटक सम्म रुकावट हुने
	लचकता	अवरुद्ध सेवा २ दिनमा सुचारु नहुने	अवरुद्ध सेवा २ दिनमा सुचारु हुने	अवरुद्ध सेवा १ दिनमा सुचारु हुने	अवरुद्ध सेवा १ दिनमा सुचारु हुने

सरसफाई

सेवा स्तर	परिभाषा
सुरक्षित व्यवस्थापन सहितको सरसफाई	एक घर एक चर्पीको अवधारणामा आधारित; दिसाको स्थलगत वा अफ-साइट ढुवानी गरी सुरक्षित रूपमा व्यवस्थापन गरिएको सरसफाई सुविधाहरूको प्रयोग
आधारभूत सरसफाई	एक घर एक चर्पीको अवधारणामा दिसाको सुरक्षित रूपमा व्यवस्थापन गरिएको

	सरसफाइ सुविधाहरू
सीमित सरसफाइ	दुई वा दुईभन्दा बढी घरधुरीले प्रयोग गरी दिसाको सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको सरसफाइ सुविधाहरू
सुधार नभएको सरसफाइ	स्ल्याब, प्लेटफर्म नभएको खाल्डे चर्पी, तैरिएको, बाल्टिन चर्पीको सुविधाहरू
खुला दिसायुक्त	खेत, बारी/जमिन, जङ्गल, झाडी, पानीमा, समुद्री तटमा दिसा विसर्जन

स्वच्छता

सेवा स्तर	परिभाषा
आधारभूत स्वच्छता	परिसरमा साबुन पानी सहितको हात धुने सुविधा भएको
सीमित स्वच्छता	परिसरमा साबुन पानी बिनाको हात धुने सुविधा भएको
स्वच्छता सुविधा नभएको	परिसरमा हात धुने सुविधा नभएको

विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू

सेवा स्तर	खानेपानी	सरसफाइ	स्वच्छता
उन्नत	चाहेको अवस्थामा उपलब्ध, सबैको पहुँचमा रहेको, खानेपानी गुणस्तर परीक्षणको आधारमा दिसाजन्य जीवाणु रहित र रासायनिक प्रदूषण रहित खानेपानीको उपलब्धतालाई समावेश गर्न सकिने (राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने)	सबैको लागि पर्याप्त सरसफाइका सुविधाहरूको उपलब्धता, सफाइको निरीक्षण भएको, महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन उपयुक्त सुविधाहरूको उपलब्धता समावेश गर्न सकिने (राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने)	सबैका लागि अत्यावश्यक अवस्थामा हात धुने सुविधाहरूको उपलब्धता, महिनावारी स्वच्छताको शिक्षा र साधनहरू वितरण भएको (राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने)
आधारभूत	विद्यालयमा सुधारिएको स्रोतबाट खानेपानीको उपलब्ध भएको	विद्यालयमा लैङ्गिक-मैत्री र प्रयोग गर्न सकिने अवस्थाको सुधारिएको सुविधाहरू भएको	साबुन पानी सहितको हात धुने सुविधाहरू भएको

सीमित	सुधारिएको स्रोत (पाइपबाट खानेपानी, संरक्षित कुवा/मूल/ स्प्रिङ, वर्षात को पानी, बोतलको पानी); तर सर्वेक्षणको समयमा पानीको उपलब्धता नभएको	सुधारिएको सुविधाहरू (फलस/पोअर, स्ल्याब सहितको खाल्डे र कम्पोस्टिङ चर्पी); तर लैङ्गिक-मैत्री नभएको वा प्रयोग गर्ने अवस्थामा नरहेको	पानी भएको तर साबुन नभएको हात धुने सुविधाहरू भएको
सेवा नभएको	खानेपानी नभएको वा सुधार नभएको स्रोत (संरक्षण नगरिएको कुवा/मूल/ स्प्रिङ, सतहको पानी ट्याङ्करबाट ल्याएको)	शौचालय नभएको वा असुरक्षित सुविधाहरू (खाल्डे चर्पी, स्ल्याब वा प्लेटफर्म नभएको चर्पीहरू, तैरिएको चर्पी, बाल्टिन चर्पी)	हात धुने सुविधाहरू नभएको विद्यालय वा पानी सहितको हात धुने सुविधा नभएको

स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) सुविधाहरू

सेवास्तर	खानेपानी	सरसफाइ	स्वच्छता	स्वास्थ्य संस्थामा फोहोर व्यवस्थापन	वातावरणीय सफाइ
उन्नत	राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने	राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने	राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने	राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने	राष्ट्रिय स्तरमा परिभाषित गरिने
आधारभूत	सुधारिएको स्रोतबाट घर आँगनमा खानेपानीको उपलब्धता	प्रयोग गर्न योग्य सुधारिएको सरसफाइ सुविधाहरू र कम्तीमा एउटा चर्पी कर्मचारीलाई	प्रयोग गर्न योग्य हात धुने (पानी र साबुन/वा र अल्कोहलमा आधारित हात सफा गर्ने	कम्तीमा तीन गोटा फोहोर फाल्ने भाँडोमा फोहोर छुट्टाइएको र धारिलो र सङ्क्रामक	सरसफाइको आधारभूत प्रोटोकल भएको र सरसफाइ गर्ने जिम्मेवारी पाएका

		छुट्टाइएको; कम्तीमा एउटा लैङ्गिक-मैत्री महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनको लागि छुट्टाइएको र कम्तीमा एउटा चर्पी अपाङ्ग-मैत्री भएको	वस्तु) सुविधा संस्थामा भएको र ५ मिटरको दूरीभित्र चर्पीको सुविधा भएको	फोहोर प्रशोधित वा सुरक्षित व्यवस्थापन गरिएको	कर्मचारीले तालिम प्राप्त गरेको
सीमित	सुधारिएको स्रोतबाट घर आँगनदेखि ५०० मिटरको दूरीमा खानेपानीको उपलब्धता तर आधारभूत स्तरको आवश्यकताहरू पुरा नभएको	कम्तीमा एउटा सुधारिएको सरसफाइ सुविधा भएको, तर आधारभूत सेवाको सबै मापदण्ड पुरा नभएको	उपचार स्थानमा वा चर्पीमा प्रयोग गर्न सकिने अवस्थाको हात धुने सुविधाहरूको उपलब्ध भएको वा दुवै मध्ये एक भएको	सीमित छुट्टाउने र वा धारिलो र सङ्क्रामक फोहोरको विसर्जन वा प्रशोधन गर्ने, तर आधारभूत स्तरको सेवाको मापदण्ड पुरा नभएको	सफाइ प्रोटोकल भएको र वा कम्तीमा केही कर्मचारीले सरसफाइ सम्बन्धी तालिम प्राप्त गरेको
सेवा नभएको	खानेपानीको असुरक्षित स्रोत जस्तै इनार, कुवा वा खोला वा सतहको पानी; वा सुधारिएको स्रोत	चर्पीका सुविधाहरू असुरक्षित (स्ल्याब र प्लेटफर्म बिनाको खाल्डे	उपचार स्थानमा वा चर्पीमा प्रयोग गर्न हुने अवस्थामा हात धुने	छुट्टै फोहोर फाल्ने भाँडो र वा धारिलो र सङ्क्रामक फोहोरको सुरक्षित	सफाइ प्रोटोकल नभएको र कर्मचारीहरूले सफाइ तालिम प्राप्त नगरेको

	घर आँगनबाट ५०० मिटरको दूरीको धारा वा त्यो धारामा पानीको सुविधा नभएको	चर्पी, तैरिएको चर्पी, बाल्टिन चर्पीहरू) वा चर्पीको सुविधा नै नभएको	सुविधाहरू नभएको	विसर्जन/ प्रशोधन गर्ने सुविधा नभएको	
--	--	--	-----------------	-------------------------------------	--

७.२. अनुसूची २: पूर्ण सरसफाइका सूचकहरू, पूर्ण सरसफाइ कार्यविधि, २०६२

क्र. सं.	पूर्ण सरसफाइका सूचकहरू	विद्यमान अवस्था	कैफियत
१	योजना तर्जुमा तथा व्यवस्थापन - समन्वय समिति सकृय भएको - खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तयार भएको - क्षमता विकासका लागि तालिमहरू संचालन गरिएको	- गाउँपालिका स्तरिय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) समन्वय समिति गठन - खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) योजना तयार हुने क्रममा रहेको - क्षमता विकासका लागि खानेपानी र सरसफाइ तालिमहरू	
२	चर्पीको समुचित प्रयोगको अवस्था - प्रत्येक घरधुरी, संघसंस्था र आवश्यकता सार्वजनिक स्थानहरूमा चर्पी निर्माण भइ प्रयोग भएको - साबुन पानीको सुविधा सहितको सुरक्षित र सफा चर्पी रहेको - खुला ठाउँमा दिसा नभेटिएको - संघसंस्था र सार्वजनिक शौचालयहरू प्रयोगकर्ता मैत्री भएको	१०० प्रतिशत घरधुरीमा, ९३.७५ प्रतिशत विद्यालयहरूमा, १०० प्रतिशत स्वास्थ्य संस्थाहरूमा चर्पी प्रयोग भइरहेको; ३ वटा स्थानहरूमा सार्वजनिक शौचालय प्रयोगमा रहेको। ९९.१८ प्रतिशत घरधुरीमा, ९०.६२ प्रतिशत विद्यालयहरूमा, १२.५ प्रतिशत सार्वजनिक शौचालयहरूमा, १०० प्रतिशत स्वास्थ्य संस्थाहरूका शौचालयहरूमा हातधुने सुविधा उपलब्ध छ।	
३	व्यक्तिगत सरसफाइ - प्रत्येक घरले उपयुक्त स्थानमा साबुन पानी सहितको हात धुने स्थान बनाएको - घर, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, सार्वजनिक कार्यालयहरूमा साबुन पानीले	९८.८९ प्रतिशत घरधुरीमा साबुनपानी सहितको हात धुने सुविधा रहेको ९०.६२ प्रतिशत विद्यालय, १०० प्रतिशत स्वास्थ्य संस्था / १२.५ प्रतिशत सार्वजनिक शौचालयमा साबुन सहितको हात धुने सुविधा रहेको	

	हात धुने सुविधा भएको - घर, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, सार्वजनिक कार्यालयहरूमा सावुन पानीले हात धुने, महिनावारी व्यवस्थापन लगायतका व्यक्तिगत सरसफाइ सम्बन्धि ज्ञान र अभ्यास भएको - व्यक्तिगत सरसफाइमा ध्यान पुर्याएको		
४	सुरक्षित पानीमा पहुँच तथा प्रयोग - आधारभूत स्तरको पानीमा सबैको पहुँच भएको - खानेपानी प्रणालीबाट सुरक्षित खानेपानी नभएको अवस्थामा घरायसी, विद्यालय, संघसंस्थामा पानीको शुद्धिकरणका कुनै एक विधिको प्रयोग गरेर मात्र पानी पिउने गरेको - घरेलु पानी शुद्धिकरणका आवश्यक सामग्रीहरू स्थानिय बजारमा उपलब्ध भएका	- गाउँपालिकाको पछिल्लो अध्ययन अनुसार ९७.७५ प्रतिशत घरहरू पाइप प्रणालीको खानेपानीमा पहुँच पुगेको छ । - खानेपानीमाको शुद्धिकरण गर्ने सम्बन्धमा घरायसी तहमा ७०.२२ घरधुरीले सँधै शुद्धिकरण गर्ने गरेको, १२.९२ प्रतिशत घरधुरीले कहिलेकाहीँ गर्ने गरेका छन् । - खानेपानीमाको शुद्धिकरण गर्ने सम्बन्धमा विद्यालय तहमा ६८.७५ प्रतिशत विद्यालयहरूले शुद्धिकरण गर्ने गरेको, २५ प्रतिशत विद्यालयहरूले कहिलेकाहीँ गर्ने गरेको । - खानेपानीमाको शुद्धिकरणका सम्बन्धमा स्वास्थ्य संस्थाहरूको तहमा ८५.७१ प्रतिशत स्वास्थ्य संस्थाहरूले शुद्धिकरण गर्ने गरेको	
५	स्वच्छ र सुरक्षित खानाको प्रयोग - घरको भान्सा, होटल तथा रेष्टुरेन्टहरू सफा रहेको र वासी तथा सडेगलेको खाना नखाने / नबेच्ने - खाना पकाउने र खाने भाँडा सफा हुनुका साथै खानेकुरा / पिउने पानी छोपेर राखेको - फलफुल तथा खानेकुराहरू राम्रोसंग सफा गरेर एवं पकाएर,तताएर खाने खुवाउने गरेको - सुरक्षित खानाको लागि कार्यदल गठन गरि कम्तीमा चौमासिक रुपमा अनुगमन हुने गरेको	यी सुचकहरूमा खासस्व योजना प्रकृयाको क्रममा सूचना नलिइएको; छुट्टै अध्ययन गरि सूचना लिनु पर्ने ।	

६	घरायसी एवं संस्थागत सरसफाइ • घर, विध्यालय, संघसंस्था भित्र तथा बाहिर सफा रहेको • विध्यालय, संघसंस्था तथा सार्वजनिक शौचालयहरूमा महिनावारीमा प्रयोग गरिएका स्यानिटरि प्याड वा अन्य साधनहरूको सफाइ एवं विसर्जन गर्ने वैज्ञानिक व्यवस्था भएको • घर, आँगन एवं विध्यालय, संघसंस्थाबाट निस्कने फोहोरलाई कुहिने र नकुहिने बर्गिकरण गरी ती फोहोरको समुचीत व्यवस्थापन गरेको • घर, आँगन एवं विध्यालय, संघसंस्थाबाट निस्कने फोहोर पानीको सुरक्षित निस्कासन भएको • अस्पताल, उद्योग, कालकारखानाबाट निस्केको फोहोरको सुरक्षित संकलन, निस्कासन तथा विसर्जन सोही संस्थाले गर्ने गरेको • उपयुक्त तरिकाले पशुपंक्षीको गोठ तथा खोर / मलमूत्र व्यवस्थापन गर्ने गरेको • भान्सा कोठामा हावा ओहोरदोहोर हुने उचित व्यवस्था तथा धुवाँ रहित चुल्होको प्रयोग भएको	• घरायसी तहमा केहि प्रतिशत घरपरिवारले कुहिने र नकुहिने फोहोर छुट्ट्याउने गरेका छन् / फोहोर व्यवस्थापनका लागि वैज्ञानिक व्यवस्था छैन • घर, आँगन एवं विध्यालय, संघसंस्थाबाट निस्कने फोहोरपानीको सुरक्षित निस्कासनको व्यवस्थापन हुन सकेको छैन • अस्पताल, उद्योग, कलकारखानाबाट निस्केको फोहोरको सुरक्षित संकलन, निस्कासन तथा विसर्जन सोही संस्थाले गर्ने गरेका • गोठ सुधारका कार्यक्रम परम्परागत तवरले गर्ने गरेका छन्	
७	वातावरणिय सरसफाइ • गाउँ टोल, नगर एवं चौतारा आदी सार्वजनिक स्थानहरूको सरसफाइको लागि सरसफाइ समिति गठन भएको • घरायसी तथा संस्थागत तहमा ठोस तथा तरल फोहोर व्यवस्थापनको आवश्यकता अनुसार उपयुक्त प्रविधिको प्रयोग भएको • मानव मलमूत्रको व्यवस्थापनका हकमा व्यवस्थित सेप्टिक ट्याङ्कीमा जोडिएको,	• ठोस तथा तरल फोहोर व्यवस्थापनको लागि वैज्ञानिक तवरले ढल निकास तथा ल्यान्डफिल साइटको निर्माण गरिएको छैन	

	पक्की वाटरसिल चर्पी लगायत अन्य उपयुक्त प्रविधिको प्रयोग भएको नगर वा नगरोन्मुख क्षेत्रमा ठोस फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि स्यानिटरी ल्यान्डफिल साइटको पहिचान गरी निर्माणको योजना तर्जुमा भएको व्यवस्थित ढलप्रणाली (मानव मलमूत्र फोहोर व्यवस्थापन वा वैज्ञानिक फोहोर पानीको प्रशोधन प्रणाली योजना तर्जुमा भएको)	
--	---	--

७.३ अनुसूची ३. हालका सुविधाहरूको सूची तथा प्राथमिकिकरण विवरण

खानेपानी प्रणाली

पाइप खानेपानी प्रणाली (हाल सञ्चालित)

योजनाको कोड	योजनाको नाम	प्राथमिकता
६०६१०००१	Bashkharka DWS	निम्न
६०६१०००२	Badakhola DWS	अति उच्च
६०६१०००३	Khoriya Khola DWS	निम्न
६०६१०००४	Murkhola DWS	मध्यम
६०६१०००५	Koiralkhola DWS	निम्न
६०६१०००६	Chankheli DWS	उच्च
६०६१०००७	Tallo Rakchana DWS	निम्न
६०६१००१२	Lekharoti DWSS ward no 5	निम्न
६०६१००१३	Naulapani DWSS ward no 5	निम्न
६०६१००१४	Sim DWSS ward no 5	उच्च
६०६१००१५	Rakachana DWSS ward no 5	अति उच्च
६०६१००१६	Jugepani Ka DWSS ward no 5	उच्च
६०६१००१७	Dandure DWSS ward no 5	मध्यम
६०६१००१८	Jugepani DWSS ward no 5	अति उच्च
६०६१००२०	KoirelKhola DWSS ward no 5	उच्च
६०६१००२१	Chanaute DWSS ward no 5	उच्च
६०६१००२२	BhitriKhola DWSS ward no 5	उच्च

६०६१००२४	Bhitrikhola samudayak DWSS ward no 5	निम्न
६०६१००२६	Logena DWSS ward no 4	मध्यम
६०६१००२७	Shatinaula DWSS ward no 4	निम्न
६०६१००२८	Tindhara DWSS ward no 4	अति उच्च
६०६१००२९	Badadhara DWSS ward no 4	उच्च
६०६१००३२	Thapagaun DWSS ward no 4	निम्न
६०६१००३४	Kharitala DWSS ward no 4	मध्यम
६०६१००४२	Baisdhara Muhan Sangarchhen WSS ward no 6	अति उच्च
६०६१००४४	Jymire DWS	निम्न
६०६१००४६	Kalsedhunga DWS	अति उच्च
६०६१००४८	Jogideu (MUS) DWS	निम्न
६०६१००५०	Bhandarkhola Khanichaur (MUS) DWS	निम्न
६०६१००५४	Tallo Gothpada DWS ward no 6	अति उच्च
६०६१००५५	DharekholaTharpu Water Supply and sanitation project Ward no 6	निम्न
६०६१००५७	Bhandarkhola Khanepani woeri DWS ward no 6	उच्च
६०६१००६५	Mulpani DWS ward no 6	उच्च
६०६१००६८	Latali DWS ward no 6	निम्न
६०६१००७३	Chankhila DWS ward no 5	अति उच्च
६०६१००८६	Mathillo Sim Tol DWS Ward No. 5	उच्च
६०६१००९२	Kameri DWS Ward No. 5	मध्यम
६०६१००९३	Khetkhana Bisuna DWS Ward No. 5	निम्न
६०६१००९४	Khetakhana Lamadunga DWS Ward No. 5	उच्च
६०६१००९९	Padhera Khet DWS Ward No. 5	मध्यम
६०६१०१००	Kudakhali DWS Ward No. 5	मध्यम
६०६१०१०२	Kopchapani DWS Ward No. 5	निम्न
६०६१०१०३	Musurkoti DWS Ward No. 5	निम्न
६०६१०११६	Mukhariya Balena DWS Ward no 1	अति उच्च
६०६१०११७	Chhotadhara and Juge Muhan DWS Ward no 1	उच्च
६०६१०११८	Mukhariya Chupra DWS Ward no 1	मध्यम
६०६१०१३२	6 No Utisa Dhari Muhal DWS Ward no 1	निम्न
६०६१०१३४	Chisapani thulo Aap Tol DWS Ward no 1	अति उच्च
६०६१०१५६	Siladijogi Chhara muhan DWS Ward no 1	निम्न

६०६१०१५७	Khada Khadka Tol Dekhi Lamichhane Tol DWS Ward no 1	निम्न
६०६१०१६१	Bhaseni Mathillo basti muhan DWS Ward no 1	निम्न
६०६१०१६८	Ghattechaur DWS Ward no 2	उच्च
६०६१०१७०	Kueya Deuli DWS Ward no 2	मध्यम
६०६१०१७१	Guheli DWS Ward no 2	अति उच्च
६०६१०१७२	Lakuti DWS 1 Ward no 2	निम्न
६०६१०१७३	Tallo Lakuri DWS Ward no 2	उच्च
६०६१०१७४	Bhairab DWS Ward no 2	निम्न
६०६१०१७५	Kanak DWS Ward no 2	उच्च
६०६१०१७६	Bhadakhola Bhatta DWS Ward no 2	निम्न
६०६१०१७७	Bhid DWS Ward no 2	मध्यम
६०६१०१७९	Lakuri DWS Ward no 2	निम्न
६०६१०१८०	Ruwati DWS Ward no 2	उच्च
६०६१०१८१	Paiyachawor DWS Ward no 2	मध्यम
६०६१०१८९	Uma Pategiula Dalk Samma DWS Ward no 2	उच्च
६०६१०१९२	Aaturali DWS Ward no 2	मध्यम
६०६१०१९३	Lapka Sermakot Lakuri Chupra DWS Ward no 2	अति उच्च
६०६१०१९६	Bhusaldada Khanepani Yojana DWS Ward no 3	उच्च
६०६१०२०१	Chhana Rekcha (MUS) DWS Ward No.3	निम्न
६०६१०२०४	Simana Lamtinu DWS Ward No. 3	निम्न
६०६१०२०६	Chaukhoda DWS Ward No. 3	उच्च
६०६१०२०७	Bale Pipal Dada DWS Ward No. 3	निम्न
६०६१०२१२	Jhakri Than Muhan Dekhi Samala tol DWS Ward 1	निम्न
६०६१०२१३	Chaukhola jyamitakaurai DWS ward No.6	अति उच्च
६०६१०२१४	Mathillo Latali DWS Ward No.6	उच्च
६०६१०२२३	DharaKhola DWS Ward No. 4	मध्यम
६०६१०२२५	Bulbule Balena DWS Ward No. 1	मध्यम
६०६१०२२६	Keudapani DWS Ward No. 4	अति उच्च
६०६१०२२७	Bijayakot DWS Ward No. 2	अति उच्च
६०६१०२३०	Rawattol DWS Ward No. 4	निम्न
६०६१०२३५	Hutikhola Dungeshwor Water Supply and Sanitation Ward No.6	निम्न

नयाँ खानपानी प्रणाली

प्रणाली	समुदाय (वार्ड)	प्राथमिकता
Nimada khola khapa yojana	Aulo basti, Ward: 5	निम्न
Bardhara khapa yojana	Awalparajul, Ward: 4	निम्न
Bahunchaur khapa yojana	Bahunchaur, Ward: 4	मध्यम
Baskhola sanikot khapa yojana	Baskhola sanikot, Ward: 3	अति उच्च
Tarkhet Batasedanda DWSS	Batasedada Tole, Ward: 1	अति उच्च
Beelpata, Ward: 1	Beelpata, Ward: 1	निम्न
Limisiya khapa yojana	Belpata, Ward: 5	अति उच्च
Kaathdhara DWSS	Belpata, Ward: 1	निम्न
Laskhare khapa yojana Belpate	Belpate, Ward: 5	अति उच्च
Bhaskholi khapa yojana	Bhasakholi, Ward: 5	अति उच्च
Gaduli Khola Dakhi Parighar DWSS	Bijayakot, Ward: 2	निम्न
Haneta Birauta khapa yojana	Birauta tol, Ward: 3	उच्च
Bedupani khapa yojana	Budha gau tol, Ward: 4	मध्यम
Gogankhola DWSS	Chaukhoda, Ward: 3	अति उच्च
Chaukhola, Tinkhali DWSS	Chaukhola Dekhi Tinkhali, Ward: 6	मध्यम
Kothibalne khapa yojana	Dadaparajul, Ward: 5	निम्न
Khulanlaula khapa yojana	Dadaparajul, Ward: 5	उच्च
Lekhalgau khapa yojana	Dadaparajul, Ward: 5	अति उच्च
Deuti Garage Chakha WSS	Deuti, Garage, Chakha Tole, Ward: 2	अति उच्च
Dharapani khapa yojana	Dharakhola tol, Ward: 5	उच्च
Dhungedhara khola khapa yojana	Dhungedhara tol, Ward: 5	अति उच्च
Keraghari dumara khapa yojana	Dumara, Ward: 3	उच्च
Dungra khapa yojana	Dungra, Ward: 4	मध्यम
Gairatol DWSS	Gairatol, Ward: 2	अति उच्च
Dabalgera Garigauu DWSS	Garigauu, Ward: 2	मध्यम
Gharkhet, Alaichimuhan Mathillo Rajigaun DWSS	Gharkhet, Ward: 1	अति उच्च
Goganpani khapa yojana	Goganpani tol, Ward: 6	मध्यम
Mathillo gothpada khapa yojana	Gothpada tol, Ward: 6	उच्च
Kuwagaira Water Supply Scheme	Gurung Tole, Ward: 6	उच्च
Kasinimela DWSS	Haneta Khoriya, Ward: 3	निम्न
Jaisi tol khapa yojana	Jaisi tol khapa yojana, Ward: 5	मध्यम

Dharkhola jamire	jamire, Ward: 6	निम्न
Dharkhola jamire takura	jamiretakura, Ward: 6	निम्न
Tallojilnge Jamir Takura WSS	Jamirtakura, Ward: 6	उच्च
Basenikhola jhakritol jarekhola Dws	jhakri tol jarekhola, Ward: 1	अति उच्च
Jhakritol DWSS	Jhakri Tole, Ward: 1	मध्यम
Kapartola DWSS	Kapartala, Ward: 2	उच्च
Jugepani khanal tol khapa yojana	Khanal tol, Ward: 5	निम्न
Mathillo dugara khapa yojana	Kolkara, Ward: 4	निम्न
Dharekhola Dws	Lamaharuk, Ward: 1	उच्च
Lamakana khapa yojana	Lamakana tol, Ward: 4	उच्च
Okhaliya khapa yojana	Naulapani, Ward: 5	अति उच्च
Mathillo naulapani khapa yojana	Naulapani, Ward: 5	निम्न
Dhitaldhara khapa yojana	Naya gau tol, Ward: 5	मध्यम
Dhumridhara DWSS	Paiyachaur, Ward: 2	निम्न
Paharepani Pankot kapa yojana	Pankot school tol, Ward: 5	उच्च
Patechautara khapa yojana	Patechautara, Ward: 5	निम्न
Chankhela khapa yojana	Pokharipata, Ward: 5	उच्च
Pokharipata Sandhara	Pokharipata, Ward: 5	मध्यम
Pokaripata khapa yojana	Pokharipata bich tol, Ward: 5	अति उच्च
Tallo bayas dhara khapa yojana	Pulami tol, Ward: 6	उच्च
Ramri simkhet khapa yojana	Ramri simkhet, Ward: 3	निम्न
Ranaban khapa yojana	Rana ban, Ward: 4	अति उच्च
Haneta Ratamata DWSS	Ratamata, Ward: 3	उच्च
Tallosim DWSS	Rautar, Ward: 1	उच्च
Tindhara khapa yojana	Saini ban tol, Ward: 4	अति उच्च
Mulpani khapa yojana	Sano mathillo wairi, Ward: 6	मध्यम
Kami dhara khapa yojana	Sano wairi tallo tol, Ward: 6	अति उच्च
Dharapani Sapkota tol khapa yojana	Sapkota tol, Ward: 5	निम्न
Satmul khapa yojana	Satmul tol, Ward: 4	मध्यम
Mugadhara khanepani yojana	Sima, Ward: 5	निम्न
Tadepani khapa yojana	Tadepani, Ward: 5	निम्न
Tallo Jilinge DWSS	Tallo jilinge, Ward: 6	मध्यम
Simena khapa yojana	Thalikada, Ward: 3	निम्न

Tuldhara khapa yojana	Thulo Wairi, Ward: 6	उच्च
Bahiya thulosaina khapa yojana	Thulosaina, Ward: 5	उच्च
Timile khapa yojana	Timile, Ward: 3	निम्न
उचेदुङ्गा डाडाटोल खानेपानी योजना	डाडा टोल, उचेदुङ्गे, Ward: 5	निम्न
सिरिशपधेरा खानेपानी योजना	सिलाडी वार्ड नं १	अति उच्च
घारी खानेपानी योजना	घारी वार्ड नं ६	अति उच्च

निर्माणाधिन खानेपानी प्रणाली

प्रणाली	समुदाय (वार्ड)	प्राथमिकता
Murkhola oli Tole	Murkhola oli tol, Ward: 6	अति उच्च
dharkhola tallo agra	tallo agra, Ward: 6	अति उच्च
Kashimela Solar lift DWSS yojana	Thalikada, Ward: 3	अति उच्च

विद्यालय

विद्यालय	समुदाय (वार्ड)	समुदाय (वार्ड)	प्राथमिकता
SHREE BRIGHT STAR ENGLISH MEDIUM SCHOOL Dungeshwor Dailekh	Dungeshwor, Ward: 6	आधारभूत	निम्न
Shree Narayan Nepal Rastaya Primary school	Bijayakot, Ward: 2	आधारभूत	उच्च
जनहित बालविकास केन्द्र डुङ्गेश्वर गा पा ६ दैलेख	Wairi, Ward: 6	आधारभूत	निम्न
नेपाल राष्ट्रिय प्राथमिक बिद्यालय उमा	Uma, Ward: 2	आधारभूत	उच्च
लोहरे इङ्गलिस बोर्डिङ स्कुल	चुप्रा बजार, Ward: 1	आधारभूत	उच्च
श्री गिता आ बि मष्टाथान कल्सेदुङ्गगा	मष्टाथान कल्सेदुङ्गगा, Ward: 3	आधारभूत	अति उच्च
श्री जनहित प्रा बि सानोवईरी डुङ्गो श्वर 6 दैलेख	सानो वईरी, Ward: 6	आधारभूत	उच्च
श्री आनन्द नेपाल राष्ट्रिय आ बि खाडा दैलेख	खाडा, Ward: 1	आधारभूत	अति उच्च
श्री गणेश प्राथमिक बिद्यालय	Khanecharor, Ward: 6	आधारभूत	मध्यम
श्री जनक आधारभुत बिद्यालय कल्सेदुङ्गगा बाले	बाले, Ward: 3	आधारभूत	अति उच्च
श्री जनकल्याण माध्यमिक बिद्यालय सेर्माकोट दैलेख	deuli bajar, Ward: 2	आधारभूत	मध्यम
श्री जनचेतना प्रा बि थालिकाडा	थालिकाडा, Ward: 3	आधारभूत	मध्यम
श्री जनता प्राथमिक बिद्यालय तल्लो लाकुरी	तल्लो लाकुरी , Ward: 2	आधारभूत	अति उच्च
श्री जयजनता आधारभूत बिद्यालय	Mauwa, Ward: 4	आधारभूत	निम्न

श्री जीवनज्योति आधारभूत बिद्यालय	आग्रा , Ward: 6	आधारभूत	उच्च
श्री त्रिवेणी संगम मा बि चुप्रा बजार दैलेख	चुप्रा बजार, Ward: 1	आधारभूत	उच्च
श्री देवीस्थान आधारभूत बिद्यालय	Seneter, Ward: 6	आधारभूत	निम्न
श्री नारायण आधारभूत बिद्यालय पोखरिपाटा	Pokharipata, Ward: 5	आधारभूत	मध्यम
श्री नेपाल राष्ट्रिय आधारभूत बिद्यालय	Tallopankot, Ward: 5	आधारभूत	उच्च
श्री नेपाल राष्ट्रिय प्रा बि चौखोडा	चौखोडा, Ward: 3	आधारभूत	निम्न
श्री नेपाल राष्ट्रिय प्रा बि बेलपाटा	बेलपाटा, Ward: 1	आधारभूत	उच्च
श्री नेपाल राष्ट्रिय माध्यमिक बिद्यालय	Hanat, Ward: 3	आधारभूत	अति उच्च
श्री पिपलचौतारी माध्यमिक बिद्यालय	Bajthala, Ward: 5	आधारभूत	अति उच्च
श्री पृथ्वी प्राथमिक बिद्यालय	Thapagau, Ward: 4	आधारभूत	निम्न
श्री भैरब आधारभूत बिद्यालय	Lankuri, Ward: 2	आधारभूत	उच्च
श्री भैरब देवी प्राथमिक बिद्यालय डुंगेश्वोर २ पैयाचौर दैलेख	पैयाचौर , Ward: 2	आधारभूत	मध्यम
श्री शिवालय प्राथमिक बिद्यालय त्रिकुले लाकुरी दैलेख	Trikole, Ward: 2	आधारभूत	मध्यम
श्री सरस्वती प्रा बि रेक्चा डुङ्गेश्वर ३ दैलेख	रेक्चा, Ward: 3	आधारभूत	अति उच्च
श्री सरस्वती प्राथमिक बिद्यालय	Bhirtikhola, Ward: 5	आधारभूत	मध्यम
श्री सरस्वती माध्यमिक बिद्यालय ओइरि	ओइरि , Ward: 6	आधारभूत	अति उच्च
श्री सिता माध्यमिक बिद्यालय	अवलपराजुल , Ward: 4	आधारभूत	मध्यम
श्री सिद्ध मालीका प्रा बि रातामाटा	रातामाटा अवलपराजुल, Ward: 3	आधारभूत	मध्यम

स्वास्थ्य सेवा सुविधा

स्वास्थ्य सेवाको नाम	योजनाको नाम	प्राथमिकता
Dungeshwor Health Post	Dungeshwor H H, Ward: 6	मध्यम
अवलपराजुल स्वास्थ्य चौकी	चौखोडा, Ward: 3	मध्यम
डाँडा पराजुल स्वास्थ्यचौकी	Bajthala, Ward: 5	मध्यम
बाले सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई केन्द्र	बाले, Ward: 3	अति उच्च
बाहुन्नेचोर सामुदायिक इकाई केन्द्र	Awolparajul, Ward: 4	मध्यम
स्वास्थ्य चाैकि बेलपाटा	स्वास्थ्य चाैकि बेलपाटा, Ward: 1	अति उच्च
स्वास्थ्य चाैकि लाँकुरी	देउलि बजार, Ward: 2	अति उच्च

सार्वजनिक शौचालय

सार्वजनिक शौचालय	समुदाय (वार्ड)	लक्षित सेवा स्तर	प्राथमिकता
Chupra Bazar Public Toilet	चुप्रा बजार बि, Ward: 1	आधारभूत	अति उच्च
Dadaparajul Public Toilet	Dadaparajul, Ward: 5	आधारभूत	उच्च
Dungeshwor Bazar Public Toilet	डुङ्गेश्वर बजार, Ward: 6	आधारभूत	मध्यम

७.४ अनुसूची ४ : खानेपानी खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता (खासस्व) सेवाद्वारा जनसंख्या कभरेजको सारांश

क्र. सं.	अवयव	आधाररेखा	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	अन्तिम लक्ष्य
क	खानेपानी	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
क१	सुरक्षित तरिकाले व्यवस्थित खानेपानी सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	०	०	०	३१५	६००२	६००२	९३६९	९३६९	१५९७५	१५९७५	१५९७५	२३४१४
क२	आधारभूत खानेपानी सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	१४२२८	१४२२८	१४२२८	१४२२८	१४२२८	१४२२८	१४२२८	१४२२८	१४२२८	१४२२८	१४२२८	८२७८
क३	सीमित खानेपानी सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	३५६१	३५६१	३५६१	३५६१	३५६१	३५६१	३५६१	३५६१	३५६१	३५६१	३५६१	२०७२
क४	सेवा नपुगेको जनसङ्ख्या	५६२५	५६२५	५६२५	५३१०	०	०	०	०	०	०	०	०
ख	सरसफाइ												
ख१	घरायसी सरसफाइ												
ख१. १	हालको सुरक्षित तरिकाले व्यवस्थित गरिएको सरसफाइ सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	१५८२४	१६३८३	१६९४२	१६९४२	१६९४२	१६९४२	१६९४२	१६९४२	१६९४२	१६९४२	१६९४२	१६९४२
ख१. २	आधारभूत सरसफाइ सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	९३२	४६६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ख१. ३	सीमित सरसफाइ सेवाहरूबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	१८६	९३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ग१	उन्नत खानेपानी सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ग२	उन्नत सरसफाइ सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ग३	उन्नत स्वच्छता सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ग४	आधारभूत खानेपानी सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	३	३	३	३	११	११	१९	१९	२६	२६	२६	३२

ग५	आधारभूत सरसफाई सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	१८	१८	१८	१८	२४	२४	२६	२६	२९	२९	२९	३२
ग६	आधारभूत स्वच्छता सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	०	०	०	०	८	८	१७	१७	२६	२६	२६	३२
ग७	सीमित खानेपानी सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	२८	२८	२८	२८	२१	२१	१३	१३	६	६	६	०
ग८	सीमित सरसफाई सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	९	९	९	९	४	४	२	२	०	०	०	०
ग९	सीमित स्वच्छता सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	२४	२४	२४	२४	१९	१९	११	११	४	४	४	०
ग१०	खानेपानी सेवाहरू नभएका विद्यालयहरू	१	१	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०
ग११	सरसफाई सेवाहरू नभएका विद्यालयहरू	५	५	५	५	४	४	४	४	३	३	३	०
ग१२	स्वच्छता सेवाहरू भएका विद्यालयहरू	८	८	८	८	५	५	४	४	२	२	२	०
घ	स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वास सुविधाहरू												
घ१	आधारभूत खानेपानी सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	२	२	२	२	५	५	५	५	७	७	७	७
घ२	आधारभूत सरसफाई सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	१	१	१	१	४	४	४	४	७	७	७	७
घ३	आधारभूत स्वच्छता सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	१	१	१	१	४	४	४	४	७	७	७	७
घ४	आधारभूत वातावरणीय सफाई सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	४	४	४	४	५	५	५	५	७	७	७	७
घ५	सीमित खानेपानी सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	४	४	४	४	२	२	२	२	०	०	०	०
घ६	सीमित सरसफाई सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	६	६	६	६	३	३	३	३	०	०	०	०
घ७	सीमित स्वच्छता सेवाहरू भएका	६	६	६	६	३	३	३	३	०	०	०	०

	स्वास्थ्य संस्थाहरू												
घ८	सीमित वातावरणीय सफाइ सेवाहरू भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	१	१	१	१	१	१	१	१	०	०	०	०
घ९	खानेपानी सेवाहरू नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	१	१	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०
घ१०	सरसफाइ सेवाहरू नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ११	स्वच्छता सेवाहरू नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ१२	वातावरणीय सफाइ सेवाहरू नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	२	२	२	२	१	१	१	१	०	०	०	०
ङ	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास सुविधाहरू												
ङ१	उन्नत वास सुविधाहरू भएका सार्वजनिक शौचालयहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ङ२	आधारभूत वास सुविधाहरू भएका सार्वजनिक शौचालयहरू	०	०	१	१	२	२	३	३	३	३	३	३
ङ३	सीमित वास सुविधाहरू भएका सार्वजनिक शौचालयहरू वास	३	३	२	२	१	१	०	०	०	०	०	०
ङ४	वास सुविधाहरू नभएका सार्वजनिक शौचालयहरू	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	०

७.५. अनुसूची ५ : लागत सारांश

क्र. सं.	विवरण	वर्ष ०		वर्ष १		वर्ष २		वर्ष ३		वर्ष ४		वर्ष ५	
		ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा
क	खानेपानी												
१	पूँजीगत खर्च	५९२८६००	०.८२	२१०६४४००	२.९१	२३०१०८००	३.१८	१६८२८२००	२.३३	१८०५९६००	२.५	२७२५६४००	३.७७
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	३३५०३३८	०.४६	३१०१७४०	०.४३	२८५७८८९	०.४	२४६८२३५	०.३४	३७९८९२८.८	०.५३	३७३०२८०.८	०.५२
३	सञ्चालन खर्च	३३६३७९९	०.४७	३३६३७९९	०.४७	३३६३७९९	०.४७	३४२७५५३.५८	०.४७	४६४८६९४.३१	०.६४	४६४८६९४.३१	०.६४
४	सोझै सहयोग	५१४४६००	०.७१	३६०००००	०.५	५२०४७६०	०.७२	८७९००००	१.२२	६१०२८८०	०.८४	१०३०५०००	१.४३
५	जम्मा	१७७८७३३७	२.४६	३११२९९३९	४.३१	३४४३७२४८	४.७६	३१५१३९८८.५८	४.३६	३२६१०१०३.११	४.५१	४५९४०३७५.११	६.३६
ख	सरसफाई तथा स्वच्छता												
१	पूँजीगत खर्च	५०६१६००	०.७	५०६१६००	०.७	०	०	०	०	०	०	०	०
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	२७१७०९९	०.३८	२८३१६९३.६२	०.३९	२९४६२८८.२५	०.४१	२९४६२८८.२५	०.४१	२९४६२८८.२५	०.४१	२९४६२८८.२५	०.४१
३	सञ्चालन खर्च	१३३५६३८९	१.८५	१३३५६३८९	१.८५	१३३५६३८९	१.८५	१३३५६३८९	१.८५	१३३५६३८९	१.८५	१३३५६३८९	१.८५
४	सोझै सहयोग	८७३६०	०.०१	८७३६०	०.०१	८७३६०	०.०१	८७३६०	०.०१	८७३६०	०.०१	८७३६०	०.०१
५	जम्मा	२१२२२४४८	२.९४	२१३३७०४२.६२	२.९४	१६३९००३७.२५	२.९४	१६३९००३७.२५	२.९४	१६३९००३७.२५	२.९४	१६३९००३७.२५	२.९४

ग१	विद्यालयमा वास सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा लागत)												
१	पूँजीगत खर्च	६००५००	०.०८	२४०२०००	०.३३	२७२७०००	०.३८	१९००५००	०.२६	१७६०५००	०.२४	२१६७०००	०.३
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	१७३९९२२	०.२४	१७३९९२२	०.२४	१४३६९२२	०.२	१४३६९२२	०.२	१३५६८७५.२	०.१९	१३५६८७५.२	०.१९
३	सञ्चालन खर्च	४४०४५४५.६	०.६१	४४०४५४५.६	०.६१	४४०४५४५.६	०.६१	४४०४५४५.६	०.६१	४५२८६६५.६	०.६३	४५२८६६५.६	०.६३
४	सोझै सहयोग	१०२०८००	०.१४	१५४८८००	०.२१	१६१४८००	०.२२	१६१४८००	०.२२	१४१६८००	०.२	१०२०८००	०.१४
५	जम्मा	७७६५७६७.६	१.०७	१००९५२६७.६	१.४	१०१८३२६७.६	१.४१	९३५६७६७.६	१.२९	९०६२८४०.८	१.२५	९०७३३४०.८	१.२६
गर	विद्यालयमा वास सुविधाहरू (क्षेत्रगत स्तरमा)												
१	खानेपानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	सरसफाइ	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	स्वच्छता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	ठोस फोहोर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ१	स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वास सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा)												
१	पूँजीगत खर्च	२४२०००	०.०३	९६८०००	०.१३	९६८०००	०.१३	२४२०००	०.०३	७१५००	०.०१	२८६०००	०.०४
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	५६९९८५	०.०८	५६९९८५	०.०८	३८४४८५	०.०५	३८४४८५	०.०५	७६८२७३.८	०.११	७६८२७३.८	०.११
३	सञ्चालन खर्च	१५६५९३८	०.२२	१५६५९३८	०.२२	१५६५९३८	०.२२	१५६५९३८	०.२२	१६३४६९८	०.२३	१६३४६९८	०.२३
४	सोझै सहयोग	१३०९००	०.०२	४११४००	०.०६	१३०९००	०.०२	५०४९००	०.०७	१३०९००	०.०२	१३०९००	०.०२
५	जम्मा	२५०८८२३	०.३५	३५१५३२३	०.४९	३०४९३२३	०.४२	२६९७३२३	०.३७	२६०५३७१.८	०.३६	२८१९८७१.८	०.३९
घ२	स्वास्थ्य संस्थामा वास सुविधाहरू (क्षेत्रगत स्तरमा)												
१	खानेपानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	सरसफाइ	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	स्वच्छता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	ठोस फोहोर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ङ	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा लागत)												
१	पूँजीगत खर्च	६४४०००	०.०९	२७६०००	०.०४	६४४०००	०.०९	२७६०००	०.०४	८५४०००	०.१२	३६६०००	०.०५

२	पूँजीगत मर्मत खर्च	११४१४३५.४	०.१६	५२१३३५.४	०.०७	७७०८९.२	०.०१	७७०८९.२	०.०१	९७९१८	०.०१	९७९१८	०.०१
३	सञ्चालन खर्च	२८३४४८	०.०४	२८३४४८	०.०४	३८९७४१	०.०५	३८९७४१	०.०५	४९६०३४	०.०७	४९६०३४	०.०७
४	सोझै सहयोग	१३६०००	०.०२	१९१०००	०.०३	८१०००	०.०१	८१०००	०.०१	८१०००	०.०१	८१०००	०.०१
५	जम्मा	२२०४८८३.४	०.३१	१२७१७८३.४	०.१८	११९१८३०.२	०.१६	८२३८३०.२	०.११	१५२८९५२	०.२१	१०४०९५२	०.१४
च	अन्य क्रियाकलापहरू												
१	पूँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	सञ्चालन खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	सोझै सहयोग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
छ१	गाउँपालिकामा जम्मा वास लागत (कम्पोजेन्ट स्तरमा)												
१	पूँजीगत खर्च	१२४७६७००	१.७३	२९७७२०००	४.१२	२७३४९८००	३.७८	१९२४६७००	२.६६	२०७४५६००	२.८७	३००७५४००	४.१६
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	९५१८७७९.४	१.३२	८७६४६७६.०	१.२१	७७०२६७३.४	१.०७	७३१३०९९.४	१.०१	८९६८२८४.०	१.२४	८८९९६३६.०	१.२३
३	सञ्चालन खर्च	२२९७४११९.६	३.१८	२२९७४११९.६	३.१८	२३०८०४१२.६	३.१९	२३१४४१६७.१८	३.२	२४६६४४८०.९१	३.४१	२४६६४४८०.९१	३.४१
४	सोझै सहयोग	६५१९६६०	०.९	५८३८५६०	०.८१	७११८८२०	०.९८	११०७८०६०	१.५३	७८१८९४०	१.०८	११६२५०६०	१.६१
५	जम्मा	५१४८९२५९	७.१२	६७३४९३५५.६२	९.३२	६५२५१७०६.०५	९.०३	६०७८१९४६.६३	८.४१	६२१९७३०४.९६	८.६१	७५२६४५७६.९६	१०.४१
छ२	गाउँपालिकामा जम्मा वास लागत (क्षेत्रगत)												
१	खानेपानी	१७७८७३३७	२.४६	३११२९९३९	४.३१	३४४३७२४८	४.७६	३१५१३९८८.५८	४.३६	३२६१०१०३.११	४.५१	४५९४०३७५.११	६.३६
२	सरसफाई तथा स्वच्छता	२१२२२४४८	२.९४	२१३३७०४२.६२	२.९५	१६३९००३७.२५	२.२७	१६३९००३७.२५	२.२७	१६३९००३७.२५	२.२७	१६३९००३७.२५	२.२७
३	विद्यालयमा	७७६५७६७.६	१.०७	१००९५२६७.१	१.४	१०१८३२६७.१	१.४१	९३५६७६७.६	१.२९	९०६२८४०.८	१.२५	९०७३३४०.८	१.२६

	वास			६		६							
४	स्वास्थ्य संस्थामा वास	२५०८८२३	०.३५	३५१५३२३	०.४९	३०४९३२३	०.४२	२६९७३२३	०.३७	२६०५३७१.८	०.३६	२८१९८७१.८	०.३९
५	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास	२२०४८८३.४	०.३१	१२७१७८३.४	०.१८	११९१८३०.२	०.१६	८२३८३०.२	०.११	१५२८९५२	०.२१	१०४०९५२	०.१४
६	अन्य क्रियाकलापहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	जम्मा	५१४८९२५९	%	६७३४९३५५. ६२	%	६५२५१७०६. ०	%	६०७८१९४६. ६३	%	६२१९७३०४	%	७५२६४५७६. ९६	%

क्र. सं.	विवरण	वर्ष ६		वर्ष ७		वर्ष ८		वर्ष ९		वर्ष १०		जम्मा १० वर्षको लागि	
		ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा	ने. रु.	% जम्मा
क	खानेपानी												
१	पूँजीगत खर्च	२४२५७६००	३.३६	१२९३१०००	१.७९	२७४६६४००	३.८	२७४६६४००	३.८	६८६६६००	०.९५	२१११३६०००	२९.२१
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	४८२४३२४.८	०.६७	४८४०५४८.८	०.६७	६९१७१८७.८	०.९६	५९५०५८७.८	०.८२	५९७५३६७.८	०.८३	४७८१५४२८.६	६.६२
३	सञ्चालन खर्च	५४४६६०२.२८	०.७५	५४४६६०२.२८	०.७५	६७९४३९२.२६	०.९४	६७९४३९२.२६	०.९४	६७९४३९२.२६	०.९४	५४०९२७२०.५२	७.४८
४	सोझै सहयोग	५२६५०००	०.७३	११५१३३२०	१.५९	५८५००००	०.८१	५८५००००	०.८१	१३९६५०००	१.९३	८१५९०५६०	११.२९
५	जम्मा	३९७९३५२७.०८	५.५१	३४७३१४७१.०८	४.८१	४७०२७९८०.०६	६.५१	४६०६१३८०.०६	६.३७	३३६०१३६०.०६	४.६५	३९४६३४७०९.१२	५४.६
ख	सरसफाई तथा स्वच्छता												
१	पूँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१०१२३२००	१.४
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	२९४६२८८.२५	०.४१	२९४६२८८.२५	०.४१	२९४६२८८.२५	०.४१	२९४६२८८.२५	०.४१	२९४६२८८.२५	०.४१	३२०६५३८६.८६	४.४४
३	सञ्चालन खर्च	१३३५६३८९	१.८५	१३३५६३८९	१.८५	१३३५६३८९	१.८५	१३३५६३८९	१.८५	१३३५६३८९	१.८५	१४६९२०२७९	२०.३३

४	सोझै सहयोग	८७३६०	०.०१	८७३६०	०.०१	८७३६०	०.०१	८७३६०	०.०१	८७३६०	०.०१	९६०९६०	०.१३
५	जम्मा	१६३९००३७.२५	२.२७	१६३९००३७.२५	२.२७	१६३९००३७.२५	२.२७	१६३९००३७.२५	२.२७	१६३९००३७.२५	२.२७	१९००६९८२५.८६	२६.३
ग१	विद्यालयमा वास सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा लागत)												
१	पूँजीगत खर्च	१८४२०००	०.२५	८९२०००	०.१२	१७२६०००	०.२४	१७२६०००	०.२४	४३१५००	०.०६	१८१७५०००	२.५१
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	१३४०३३०.२	०.१९	१३४०३३०.२	०.१९	१२३७५८७.४	०.१७	१२३७५८७.४	०.१७	१२३७५८७.४	०.१७	१५४६०८६१	२.१४
३	सञ्चालन खर्च	४६१६१४५.६	०.६४	४६१६१४५.६	०.६४	४७४४६६५.६	०.६६	४७४४६६५.६	०.६६	४७४४६६५.६	०.६६	५०१४१८०१.६	६.९४
४	सोझै सहयोग	१०२०८००	०.१४	१०२०८००	०.१४	१०२०८००	०.१४	१०२०८००	०.१४	१०२०८००	०.१४	१३३४०८००	१.८५
५	जम्मा	८८१९२७५.८	१.२२	७८६९२७५.८	१.०९	८७२९०५३	१.२१	८७२९०५३	१.२१	७४३४५५३	१.०३	९७११८४६२.६	१३.४४
गर	विद्यालयमा वास सुविधाहरू (क्षेत्रगत स्तरमा)												
१	खानेपानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	सरसफाइ	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	स्वच्छता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	ठोस फोहोर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ१	स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वास सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा)												
१	पूँजीगत खर्च	२८६०००	०.०४	७१५००	०.०१	०	०	०	०	०	०	३१३५०००	०.४३
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	४३९२७३.८	०.०६	४३९२७३.८	०.०६	४५५४६१.४	०.०६	४५५४६१.४	०.०६	४५५४६१.४	०.०६	५६९०४१९.४	०.७९
३	सञ्चालन खर्च	१६३४६९८	०.२३	१६३४६९८	०.२३	१६४२९६८	०.२३	१६४२९६८	०.२३	१६४२९६८	०.२३	१७७३१४४८	२.४५
४	सोझै सहयोग	१३०९००	०.०२	१३०९००	०.०२	१३०९००	०.०२	१३०९००	०.०२	१३०९००	०.०२	२०९४४००	०.२९
५	जम्मा	२४९०८७१.८	०.३४	२२७६३७१.८	०.३१	२२२९३२९.४	०.३१	२२२९३२९.४	०.३१	२२२९३२९.४	०.३१	२८६५१२६७.४	३.९६
घ२	स्वास्थ्य संस्थामा वास सुविधाहरू (क्षेत्रगत स्तरमा)												
१	खानेपानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	सरसफाइ	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	स्वच्छता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	ठोस फोहोर	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ड	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास सुविधाहरू (कम्पोनेन्ट स्तरमा लागत)												
१	पूँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३०६००००	०.४२
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	१२५५३८.८	०.०२	१२५५३८.८	०.०२	१२५५३८.८	०.०२	१२५५३८.८	०.०२	१२५५३८.८	०.०२	२६४०४७९.२	०.३७
३	सञ्चालन खर्च	६३७७५८	०.०९	६३७७५८	०.०९	६३७७५८	०.०९	६३७७५८	०.०९	६३७७५८	०.०९	५५२७२३६	०.७६
४	सोझै सहयोग	८१०००	०.०१	८१०००	०.०१	८१०००	०.०१	८१०००	०.०१	८१०००	०.०१	१०५६०००	०.१५
५	जम्मा	८४४२९६.८	०.१२	८४४२९६.८	०.१२	८४४२९६.८	०.१२	८४४२९६.८	०.१२	८४४२९६.८	०.१२	१२२८३७१५.२	१.७
च	अन्य क्रियाकलापहरू												
१	पूँजीगत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	सञ्चालन खर्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	सोझै सहयोग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
छ१	गाउँपालिकामा जम्मा वास लागत (कम्पोनेन्ट स्तरमा)												
१	पूँजीगत खर्च	२६३८५६००	३.६५	१३८९४५००	१.९२	२९१९२४००	४.०४	२९१९२४००	४.०४	७२९८१००	१.०१	२४५६२९२००	३३.९८
२	पूँजीगत मर्मत खर्च	९६७५७५५.८	१.३४	९६९१९७९.८	१.३४	११६८२०६३.६५	१.६२	१०७१५४६३.६५	१.४८	१०७४०२४३.६५	१.४९	१०३६७२५७५.०६	१४.३४
३	सञ्चालन खर्च	२५६९१५९२.८८	३.५५	२५६९१५९२.८८	३.५५	२७१७६१७२.८६	३.७६	२७१७६१७२.८६	३.७६	२७१७६१७२.८६	३.७६	२७४४१३४८५.१२	३७.९७
४	सोझै सहयोग	६५८५०६०	०.९१	१२८३३३८०	१.७८	७१७००६०	०.९९	७१७००६०	०.९९	१५२८५०६०	२.११	९९०४२७२०	१३.७
५	जम्मा	६८३३८००८.७३	९.४६	६२१११४५२.७३	८.५९	७५२२०६९६.५१	१०.४१	७४२४५०९६.५१	१०.२७	६०४९९५७६.५१	८.३७	७२२७५७९८०.१८	१००
छ२	गाउँपालिकामा जम्मा वास लागत (क्षेत्रगत)												
१	खानेपानी	३९७९३५२७.०८	५.५१	३४७३१४७१.०८	४.८१	४७०२७९८०.०६	६.५१	४६०६१३८०.०६	६.३७	३३६०१३६०.०६	४.६५	३९४६३४७०९.१२	५४.६

२	सरसफाई तथा स्वच्छता	१६३९००३७. २५	२.२७	१६३९००३७. २५	२.२७	१६३९००३७. २५	२.२७	१६३९००३७. २५	२.२७	१६३९००३७. २५	२.२७	१९००६९८२५ .८६	२६.३
३	विद्यालयमा वास	८८१९२७५.८	१.२२	७८६९२७५.८	१.०९	८७२९०५३	१.२१	८७२९०५३	१.२१	७४३४५५३	१.०३	९७११८४६२. ६	१३.४४
४	स्वास्थ्य संस्थामा वास	२४९०८७१.८	०.३४	२२७६३७१.८	०.३१	२२२९३२९.४	०.३१	२२२९३२९.४	०.३१	२२२९३२९.४	०.३१	२८६५१२६७. ४	३.९६
५	सार्वजनिक स्थानहरूमा वास	८४४२९६.८	०.१२	८४४२९६.८	०.१२	८४४२९६.८	०.१२	८४४२९६.८	०.१२	८४४२९६.८	०.१२	१२२८३७१५. २	१.७
६	अन्य क्रियाकलापहरू	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	जम्मा	६८३३८००८. ७३	९.४६	६२१११४५२. ७३	८.५९	७५२२०६९६. ५१	१०.४१	७४२५४०९६. ५१	१०.२७	६०४९९५७६. ५१	८.३७	७२२७५७९८० .१	१००

७.६. अनुसूची ६: खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता योजनामा समावेश क्रियाकलापहरूको बजेट

WATER

7.6.1. ACTIVITIES FOR WATER SUPPLY SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

[illegible]

	services safely managed													
a	Number	Num	0	0	0	9	0	6	0	10	0	0	52	
b	Cost		0	0	0	877800	0	701600	0	3845600	0	0	8141600	13566600
Existing Projects one time repair														
1.5	One time repair of existing projects													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.6	CapManEx for projects (for existing assets)													
a	Number	Num	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81
b	Cost	NRs.	3357384	3108786	2864935	2355303	1975115	1906467	1938938	1955162	1955162	1955162	1979942	25352356
1.7	CapManEx for projects (for newly built asset to make WS safely managed)													
a	Number	Num	0	0	0	0	9	9	15	15	25	25	25	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	310741	310741.2	559107.6	559107	1920450	1744890.	1744890	7149927.6
1.8	Operation of existing projects													
a	Number	Num	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80
b	Cost	NRs.	3495218	3495218	3495218	3495218	3685152	3685152	3959006	3959006	4851906	4851906	4851906	43824906
1.9	Monitoring of existing projects													
a	Mandays of monitoring expert	Num	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	
b	Costs	972000	972000	972000	972000	972000	972000	972000	972000	972000	972000	972000	972000	10692000
1.10	Technical support for existing projects													
a	Mandays for technical	Num	405	405	405	405	405	405	405	405	405	405	405	

	expert													
b	Costs	1458000	1458000	1458000	1458000	1458000	1458000	1458000	1458000	1458000	1458000	1458000	1458000	16038000
1.11	Training for existing project													
a	Number of participants	Num	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	243	
b	Costs	1215000	1215000	1215000	1215000	1215000	1215000	1215000	1215000	1215000	1215000	1215000	1215000	13365000
c	Number of trainings conducted	Num	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	
1.12	Toolsets for existing projects													
a	Number of toolset	Num	0	0	0	10	0	6	0	11	0	0	54	
b	Cost	Num	0	0	0	1500000	0	900000	0	1650000	0	0	8100000	12150000
New CAPEX including feasibility studies														
3.1	Feasibility Studies													
a	Number	Num	5	0	2	0	3	0	0	57	0	0	0	
b	Cost	NRs.	86400	0	59400	0	87120	0	0	1251360	0	0	0	1484280
3.2	Project Initiated													
a	Number	Num	5	0	2	0	3	0	0	58	0	0	0	
b	Cost	NRs.	432000	0	297000	0	435600	0	0	6303600	0	0	0	7468200
3.3	Project Ongoing													
a	Number	Num	5	5	7	2	5	3	3	58	58	58	0	
b	Cost	NRs.	0	1728000	1728000	1188000	1188000	1742400	1742400	0	25214400	25214400	0	59745600
3.4	Projects completed													
a	Number	Num	0	0	0	5	0	2	0	3	0	0	58	
b	Cost	NRs.	0	0	0	432000	0	297000	0	435600	0	0	6303600	7468200
3.5	Maintenance													
a	Number	Num	0	0	0	0	5	5	7	7	10	10	10	
b	Cost	Num	0	0	0	0	152928	152928	258066	258066	412268.4	325868.	325868.	1885993.1

3.6	Operation													
a	Number	Num	0	0	0	0	5	5	7	7	10	10	10	
b	Cost	Num	0	0	0	0	145624	145624.39	206474.44	206474	276011.65	276011.6	276011	1532232.
3.7	Operation													
a	Number	Days	0	0	0	0	15	15	21	21	30	30	30	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	60000	60000	84000	84000	120000	120000	120000	648000
3.8	Technical support post construction													
a	Mandays for technical expert	Days					25	25	35	35	50	50	50	
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	90000	90000	126000	126000	180000	180000	180000	972000
3.9	Preconstruction training													
a	Number of participants	Num	55	0	22	0	33	0	0	638	0	0	0	
b	Cost	NRs.	150000	0	60000	0	90000	0	0	1740000	0	0	0	2040000
c	Number of trainings conducted	Num	5	0	2	0	3	0	0	58	0	0	0	
3.10	Yearly trainings (post construction)													
a	Number of participants					15	15	21	21	30	30	30	204	
b	Cost	NRs.	0	0	0	75000	75000	105000	105000	150000	150000	150000	1020000	1830000
c	Number of trainings Conducted	Num	0	0	0	0.6	0.6	0.84	0.84	1.2	1.2	1.2	8.16	14.64
3.11	Toolsets for existing projects													
a	Number of toolset	Num	0	0	0	5	0	2	0	3	0	0	58	
b	Cost	NRs.	0	0	0	750000	0	300000	0	450000	0	0	8700000	10200000
4	Ongoing Projects													
4.1	DPR Preparation													
a	Numbers		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		68000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	68000
4.2	DPR Preparation													

a	Numbers	Num	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	Nrs.	1095600	1732400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2828000
4.3	Project Completed													
a	Numbers	Num	1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost	Nrs.	0	0	680000	0	0	0	0	0	0	0	0	680000
c	% cumulative financial progress	%	77.99	93.8	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
4.4	Maintenance													
a	Number	%	0	1	1	4	4	4	4	4	4	4	4	
b	Cost	Nrs.	0	0	0	124183	124183	124183	124183	124183	54023	54023	54023	782984
4.5	Operation													
a	Number	%	0	1	1	4	4	4	4	4	4	4	4	
b	Cost	Nrs.	0	0	0	63754.5	63754.5	63754.58	63754.58	63754.5	63754.58	63754.58	63754.5	510036.65
4.6	Monitoring Post													
a	Number	%	0	3	3	12	12	12	12	12	12	12	12	
b	Cost	Nrs.	0	12000	12000	48000	48000	48000	48000	48000	48000	48000	48000	408000
4.7	Mandays of monitoring expert													
a	Number	%	0	5	5	20	20	20	20	20	20	20	20	
b	Cost	Nrs.	0	18000	18000	72000	72000	72000	72000	72000	72000	72000	72000	612000
4.8	Yearly trainings (post construction)													
a	Number	%	0	0	9	9	9	9	9	9	9	9	9	
b	Cost	Nrs.	0	0	45000	45000	45000	45000	45000	45000	45000	45000	135000	495000
c	Number of trainings conducted	%	0	0	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	
4.9	Toolsets for existing projects													
a	Numbers	Num	1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	

SANITATION

7.6.2 ACTIVITIES FOR HOUSEHOLD SANITATION SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

S.N	Sanitation (household level)	Units	Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
1.1	Converting No toilet to Safely managed toilets													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2	Converting Unimproved toilets to Safely managed toilets													
a	Number	Num	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cost	NRs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3	Converting Toilets with Limited facilities to safely managed toilets													
a	Number	Num	4	6	6	8	6	6	4	0	0	0	0	40
b	Cost	NRs.	142080	213120	213120	284160	213120	213120	142080	0	0	0	0	1420800
1.4	Converting toilets with Basic facilities to safely managed toilets													
a	Number	Num	19	28	28	38	28	28	19	0	0	0	0	188
b	Cost	NRs.	603840	905760	905760	1207680	905760	905760	603840	0	0	0	0	6038400
1.5	Improving Safely Managed Toilet													
a	Number	Num	294	441	441	588	441	441	294	0	0	0	0	2940
b	Cost	NRs.	253080	379620	379620	506160	379620	379620	253080	0	0	0	0	2530800
c	Toilet made safely managed	Num	23	34	34	46	34	34	23	0	0	0	0	
d	Toilets made accesible for people with limited mobility	Num	22	32	32	43	32	32	22	0	0	0	0	
e	Total safely managed toilets within Municipality including accesibility for people with limited mobility	Num	2963	2997	3031	3077	3111	3145	3168	3168	3168	3168	3168	
1.6	Construction of													

	handWASHing facilities in households													
a	Number	Num	3	4	4	6	4	4	3	0	0	0	0	
c	Cost	NRs.	13320	19980	19980	26640	19980	19980	13320	0	0	0	0	133200
1.7	Yearly repair of existing toilets													
a	Number	Num	3010	3010	3010	3010	3010	3010	3010	3010	3010	3010	3010	
b	Cost	NRs.	271709 9	271709 9	271709 9	271709 9	271709 9	271709 9	271709 9	2717 099	2717 099	2717 099	2717 099	29888089
1.8	CapManEx for projects (for newly built asset to make HH toilet safely managed with septic tank and providing accesibility to people with limited mobility, handWASHing facility)													
a	Number	Num	0	317	792	1267	1901	2376	2851	3168	3168	3168	3168	
b	Cost	NRs.	0	22919	57297	91676	137514	171892	206270	2291 89	2291 89	2291 89	2291 89	1604325
1.9	Operation of existing Toilets													
a	Number	NRs.	3168	3168	3168	3168	3168	3168	3168	3168	3168	3168	3168	
b	Cost	NRs.	124827 89	124827 89	124827 89	124827 89	124827 89	124827 89	124827 89	1248 2789	1248 2789	1248 2789	1248 2789	137310679
1.10	Operation of existing Toilets													
a	Number	NRs.	3168	3168	3168	3168	3168	3168	3168	3168	3168	3168	3168	
b	Cost	NRs.	899600	899600	899600	899600	899600	899600	899600	8996 00	8996 00	8996 00	8996 00	9895600
1.11	Monitoring of toilet/accessibility to toilet/handWASHing facilities													
a	Number	NRs.	0.21	0.21	0.21	0.21	0.21	0.21	0.21	0.21	0.21	0.21	0.21	
b	Cost	NRs.	35984	35984	35984	35984	35984	35984	35984	3598 4	3598 4	3598 4	3598 4	395824
1.12	Sanitation and Hygiene motivation to households													
a	Manpower required as Motivator	Num	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	
b	Cost	NRs.	53976	53976	53976	53976	53976	53976	53976	5397 6	5397 6	5397 6	5397 6	593736

WASH IN INSTITUTION

7.6.3. ACTIVITIES FOR SCHOOL HAVING GOAL OF BASIC LEVEL OF WASH SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

S.N	Particulars		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total for 10 years
1.1	Construction works													
1.1.1	Water Supply													
1.1.1.1	Number of Schools where new water tank is added													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost	W1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.2	Number of schools where tank is upgraded													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost	W1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.3	Number of schools where new treatment unit is added													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost	W1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.4	Number of schools where new taps are needed													
a	Number of Schools		1	2	3	2	1	1	1	1	1	1	1	15
b	Cumulative Number		1	3	6	8	9	10	11	12	13	14	15	
c	Number of Taps		4	16	25	42	39	11	2	9	35	35	8	231
d	Cumulative Number		4	20	45	88	127	139	141	150	186	222	231	
e	Cost		20000	80000	128500	214000	196500	58500	10000	47000	178000	178000	44500	1155000
1.1.1.5	Schools where taps are made disable friendly													
a	Numbers		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2	Sanitation													
1.1.2.1	School needing additional toilets for boys													

a	Number of Schools		1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	10
b	Cumulative Number		1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	
c	Number of Toilets		1	1	2	2	2	1	0	1	2	2	1	
d	Cumulative Number		1	2	4	6	8	9	9	10	12	14	15	
e	Cost		120000	480000	720000	1080000	960000	240000	0	240000	960000	960000	240000	6000000
1.1.2.2	School needing additional toilets for girls													
a	Number of Schools		1	2	3	2	2	1	1	1	2	3	1	19
b	Cumulative Number		1	3	6	8	10	11	12	13	15	18	19	
c	Number of Toilets		1	3	4	6	6	2	1	1	3	3	1	
d	Cumulative Number		1	4	8	14	20	22	23	24	25	26	27	
e	Cost		250000	1000000	1300000	1450000	1300000	700000	400000	400000	1200000	1200000	300000	9500000
1.1.2.3	Schools making at least one toilet disable friendly													
a	Number of Schools		1	3	4	4	3	2	1	2	5	5	2	32
b	Cumulative Number		1	4	8	12	15	17	18	20	25	30	32	
c	Cost		18000	72000	88000	82000	70000	40000	24000	30000	96000	96000	24000	640000
1.1.3	Hygiene													
1.1.3.1	Schools making handWASHing facilities													
a	Number of Schools		0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	
b	Cumulative Number		0	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
c	Number of HWF		0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	
d	Cumulative Number		0	0	1	2	3	4	4	5	6	7	8	
e	Cost		0	0	8000	32000	32000	8000	0	16000	64000	64000	16000	240000
1.1.3.2	Schools making handWASHing facilities at least one HWF disable friendly													
a	Number of Schools		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.4	Solid waste management													
1.1.4.1	Schools making incinerator													
a	Number of Schools		1	3	4	4	5	2	1	1	5	5	1	
b	Cumulative Number		1	4	8	12	17	19	20	21	26	31	32	
c	Number of SWM		1	4	4	4	4	2	1	1	5	5	2	
d	Cumulative Number		1	5	9	13	17	19	20	21	26	30	32	
e	Cost		18000	72000	88000	82000	70000	40000	24000	30000	96000	96000	24000	640000
1.1.5	Total of construction		426000	1704000	2332500	2940000	2628500	1086500	458000	763000	2594000	2594000	648500	18175000

	cost													
1.2	Repair													
1.2.1	One Time Repair													
1.2.1.1	One time repair (treatment unit)													
a	Number of schools requiring one time repair		1	1	1	1	0	0	2	2	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		1	2	3	4	4	4	6	9	9	9	9	
c	Number of treatment units requiring minor repair		1	1	1	1	0	0	2	2	0	0	0	
d	Number of treatment units requiring major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of treatment units requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of treatment unit requiring one time repair		1	1	1	1	0	0	2	2	0	0	0	
g	Cumulative total of treatment units		1	2	3	4	4	4	6	8	8	8	8	
h	Cost of minor repairs		7500	7500	15000	15000	0	0	33750	33750	0	0	0	
i	Cost of major repairs		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		7500	7500	15000	15000	0	0	33750	33750	0	0	0	112500
1.2.1.2	One time repair (taps)													
a	Number of schools requiring one time repair		2	2	2	2	1	1	3	3	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		2	4	6	8	9	10	13	16	16	16	16	
c	Number of taps requiring minor repair		3	3	1	1	1	1	4	4	0	0	0	

d	Number of taps requiring Major repair		1	1	2	2	1	1	1	1	0	0	0	
e	Number of taps requiring Reconstruction repair		2	2	0	0	1	1	1	1	0	0	0	
f	Total number of taps requiring one time repair		5	5	3	3	2	2	6	6	0	0	0	
g	Cumulative total of Taps		5	10	13	16	18	20	26	31	31	31	31	
h	Cost of Minor Repair		2250	2250	375	375	375	375	2625	2625	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		1000	1000	4000	4000	2000	2000	2000	2000	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		6750	6750	0	0	2250	2250	4500	4500	0	0	0	
k	Total Cost		10000	10000	4375	4375	4625	4625	9125	9125	0	0	0	
1.2.1.3	One time repair (toilet)													
a	Number of schools requiring one time repair		3.5	3.5	2.5	2.5	1	1	4	4	0	0	0	
b	Cumulative total of Schools		3.5	7	9.5	12	13	14	18	22	22	22	22	
c	Number of toilets requiring minor repair		4	4	0.5	0.5	1.5	1.5	3.5	3.5	0	0	0	
d	Number of toilets requiring Major repair		3	3	2	2	1	1	3.5	3.5	0	0	0	
e	Number of toilets requiring Reconstruction repair		1.5	1.5	1	1	1	1	0.5	0.5	0	0	0	
f	Total number of toilet requiring one time repair		8.5	8.5	3.5	3.5	3.5	3.5	7.5	7.5	0	0	0	
g	Cumulative total of toilet		8.5	17	20.5	24	27.5	31	38.5	46	46	46	46	
h	Cost of minor repairs		72000	72000	9000	9000	27000	27000	63000	63000	0	0	0	
i	Cost of major repair		144000	144000	96000	96000	48000	48000	168000	168000	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		162000	162000	108000	108000	108000	108000	54000	54000	0	0	0	
k	Total Cost		378000	378000	213000	213000	183000	183000	285000	285000	0	0	0	

1.2.1.4	One time repair (handWASHing stations)													
a	Number of schools requiring one time repair		2	2	2	2	1	1	3	2	0	0	0	
b	Cumulative number of schools		2	4	6	8	9	10	13	15	15	15	15	
c	Number of hand WASHing stations requiring minor repair		1	1	5	5	1	1	2	2	0	0	0	
d	Number of hand WASHing stations requiring Major repair		2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Number of hand WASHing stations requiring Reconstruction repair		1	1	1	1	3	3	3	2	0	0	0	
f	Total number of handWASHing stations requiring one time repair		3	3	6	6	4	4	5	4	0	0	0	
g	Cumulative total of handWASHing stations		3	6	12	18	22	26	30.5	35	35	35	35	
h	Cost of minor repairs		6000	6000	60000	60000	12000	12000	24000	24000	0	0	0	
i	Cost of major repairs		48000	48000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of reconstruction		72000	72000	72000	72000	216000	216000	180000	180000	0	0	0	
j	Total Cost		126000	126000	132000	132000	228000	228000	204000	204000	0	0	0	
1.2.1.6	Total of One time repair													
a	Cost of minor repair		87750	87750	84375	84375	39375	39375	123375	123375	0	0	0	669750
b	Cost of Major repair		193000	193000	100000	100000	50000	50000	170000	170000	0	0	0	1026000
c	Cost of Major repair		240750	240750	180000	180000	326250	326250	238500	238500	0	0	0	1971000
d	All total of onetime repair		521500	521500	364375	364375	415625	415625	531875	531875	0	0	0	3666750
1.2.2	Yearly repair													
1.2.2.1	Yearly repair of existing asset													
a	Number of schools		32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	

	requiring yearly repair													
b	Water Supply Asset		77512	77512	77512	77512	77512	77512	77512	77512	77512	77512	77512	852638
c	Sanitation Asset		618071	618071	618071	618071	618071	618071	618071	618071	618071	618071	618071	6798791
d	Hygiene Facilities		228211	228211	228211	228211	228211	228211	228211	228211	228211	228211	228211	2510323
e	Solid waste management		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Cost		923795		923795		923795		923795		923795		923795	10161753
1.2.2.2	Yearly repair for new assets													
a	Number of schools adding the assets		0	0	0	0	17	17	20	20	20	20	20	
b	Water Supply Asset		0	0	0	0	13977	13977	16818	16818	16818	16818	16818	112049
c	Sanitation Asset		0	0	0	0	195320	195320	235028	235028	235028	235028	235028	1565782
d	Hygiene Asset		0	0	0	0	2904.4	2904.4	3494.84	3494.84	3494.84	3494.84	3494.84	23283
e	Solid Waste Mgmt Asset		0	0	0	0	7745.06	7745.06	9319.58	9319.58	9319.58	9319.58	9319.58	62088
f	Cost		0	0	0	0	219947	219947	264661	264661	264661	264661	264661	1763203.
1.2.2.3	Total of Yearly repair		923795	923795	923795	923795	1143743	1143743	1188457	1188457	1188457	1188457	1188457	11924956
1.3	Operational Cost													
1.3.1	Schools with WS operation													
a	Number		32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	
b	Cost		1015520	1015520	1015520	1015520	1015520	1015520	1015520	1015520	1015520	1015520	1015520	11170720
1.3.2	Sanitation activities operation													
a	Number		28	28	28	28	29	29	30	30	30	30	30	
b	Cost		766080	766080	766080	766080	834480	834480	957600	957600	957600	957600	957600	9521280
1.3.3	Schools with operating hygiene activities													
a	Number		32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	
b	Cost		2622945	2622945.6	2622945	2622945	2622945	2622945	2622945	2622945	2622945	2622945	2622945	28852401
1.3.4	Schools with operating SWM activities													

a	Number		0	0	0	0	9	9	17	17	20	20	20	
b	Cost		0	0	0	0	39600	39600	74800	74800	88000	88000	88000	492800
1.3.5	Total Operational Cost		4404545	4404545	4404545	4404545	4404545	4404545	4404545	4404545	4404545	4404545	4404545	50037201
1.4	Direct Support Cost													
1.4.1	Number of schools doing for DS		32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	
1.4.2	Yearly activities													
1.4.2.1	Number of child club meeting													
a	Number		192	192	192	192	192	192	192	192	192	192	192	
b	Cost		192000	192000	192000	192000	192000	192000	192000	192000	192000	192000	192000	2112000
1.4.2.2	Number of updated SIP integrated with WASH plan													
a	Number		32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	
b	Cost		64000	64000	64000	64000	64000	64000	64000	64000	64000	64000	64000	704000
1.4.2.3	Number of people taking disaster risk management trainings													
a	Number		32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	
b	Cost		160000	160000	160000	160000	160000	160000	160000	160000	160000	160000	160000	1760000
1.4.2.4	Preparation of DPRP													
a	Number		32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	
b	Cost		160000	160000	160000	160000	160000	160000	160000	160000	160000	160000	160000	1760000
1.4.2.5	WASH corner operation with publications and messages													
a	Number		384	384	384	384	384	384	384	384	384	384	384	
b	Cost		192000	192000	192000	192000	192000	192000	192000	192000	192000	192000	192000	2112000
1.4.2.6	Educational visits /peer to peer learning													
a	Number		32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	
b	Cost		160000	160000	160000	160000	160000	160000	160000	160000	160000	160000	160000	1760000
a	others@10%		92800	92800	92800	92800	92800	92800	92800	92800	92800	92800	92800	

a	others@10%		1020800	1020800	1020800	1020800	1020800	1020800	1020800	1020800	1020800	1020800	1020800	
1.4.3	One time Activities													
1.4.3.1	Tool support to schools													
a	Number		0	9	8	3	12	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	450000	400000	150000	600000	0	0	0	0	0	0	
1.4.3.2	Capacity building training to WASH focal teacher													
a	Number		0	9	8	3	12	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	90000	80000	30000	120000	0	0	0	0	0	0	
1.4.3.3	Other @10%		0	54000	48000	18000	72000	0	0	0	0	0	0	
1.4.3.4	Total		0	594000	528000	198000	792000	0	0	0	0	0	0	
1.4.4	Grand Total DS		1020800	1614800	1548800	1218800	1812800	1020800	1020800	1020800	1020800	1020800	1020800	13340800
1.5	Basic Total		7296641	9168641	9574016	9851516	10513213	8179213	7869997	8174997	9487322	9487322	7541822	97144708

7.6.4. ACTIVITIES FOR HEALTH CARE FACILITY HAVING GOAL OF BASIC LEVEL OF WASH SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

3.1	Construction Works		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total
3.1.1	Water Supply													
3.1.1.1	HCF where new water tank is added													
a	Number		0.1	0.4	0.4	0.1	0	0	0	0	0	0	0	1
b	Cumulative Number		0.1	0.5	0.9	1	1	1	1	1	1	1	1	
c	Cost	W1	1500	6000	6000	1500	0	0	0	0	0	0	0	15000
3.1.1.2	HCF where tank is upgraded													
a	Number		0.2	0.8	0.8	0.2	0.1	0.4	0.4	0.1	0	0	0	3
b	Cumulative Number		0.2	1	1.8	2	2.1	2.5	2.9	3	3	3	3	
c	Cost	W1	4500	18000	18000	4500	1500	6000	6000	1500	0	0	0	60000
3.1.1.3	HCF where new treatment unit is added													
a	Number		0.1	0.4	0.4	0.1	0	0	0	0	0	0	0	1

b	Cumulative Number		0.1	0.5	0.9	1	1	1	1	1	1	1	1	
c	Cost	W1	10000	40000	40000	10000	0	0	0	0	0	0	0	100000
3.1.1.4	HCF where new taps are needed													
a	Health Posts		0.1	0.4	0.4	0.1	0.1	0.4	0.4	0.1	0	0	0	2
b	Cumulative Number		0.1	0.5	0.9	1	1.1	1.5	1.9	2	2	2	2	
c	Taps		0.1	0.4	0.4	0.1	0.1	0.4	0.4	0.1	0	0	0	2
d	Cumulative Number		0.1	0.5	0.9	1	1.1	1.5	1.9	2	2	2	2	
e	Cost		500	2000	2000	500	500	2000	2000	500	0	0	0	10000
3.1.1.5	HCF where taps are made disable friendly													
a	Numbers		0.30	1.20	1.20	0.30	0.30	1.20	1.20	0.30	0	0	0	6
b	Cumulative Number		0.30	1.50	2.7	3	3.3	4.5	5.7	6	6	6	6	
c	Cost		1500	6000	6000	1500	1500	6000	6000	1500	0	0	0	30000
3.1.2	Sanitation													
3.1.2.1	HCF needing additional toilets for male													
a	Number of HCF		0.1	0.4	0.4	0.1	0.1	0.4	0.4	0.1	0	0	0	2
b	Cumulative Number		0.1	0.5	0.9	1	1.1	1.5	1.9	2	2	2	2	
c	Number of Toilets		0.1	0.4	0.4	0.1	0.1	0.4	0.4	0.1	0	0	0	
d	Cumulative Number		0.1	0.5	0.9	1	1.1	1.5	1.9	2	2	2	2	
e	Cost		50000	200000	200000	50000	50000	200000	200000	50000	0	0	0	1000000
3.1.2.2	HCF needing additional toilets for female													
a	Number of HCF		0.300	1.2	1.2	0.3	0	0	0	0	0	0	0	3
b	Cumulative Number		0.3	1.5	2.7	3	3	3	3	3	3	3	3	
c	Number of Toilets		0.3	1.2	1.2	0.3	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0.3	1.5	2.7	3	3	3	3	3	3	3	3	
e	Cost		150000	600000	600000	150000	0	0	0	0	0	0	0	1500000
3.1.2.3	HCF making at least one toilet disable friendly													
a	Number of HCF		0.2	0.8	0.8	0.2	0.2	0.8	0.8	0.2	0	0	0	4
b	Cumulative Number		0.2	1	1.8	2	2.2	3	3.8	4	4	4	4	
c	Cost		10000	40000	40000	10000	10000	40000	40000	10000	0	0	0	200000
3.1.3	Hygiene													

3.1.3.1	HCF making handWASHing facilities													
a	Number of HCF		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of HWF		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.3	Waste Management													
3.1.4.1	HCF making incinerator													
a	Number of HCF		0.1	0.4	0.4	0.1	0.2	0.8	0.8	0.2	0	0	0	
b	Cumulative Number		0.1	0.5	0.9	1	1.2	2	2.8	3	3	3	3	
c	Number of HWF		0.1	0.4	0.4	0.1	0.2	0.8	0.8	0.2	0	0	0	
d	Cumulative Number		0.1	0.5	0.9	1	1.2	2	2.8	3	3	3	3	
e	Cost		2000	8000	8000	2000	4000	16000	16000	4000	0	0	0	60000
3.1.4.2	Healthposts making incinerator for hazardous waste													
a	Number of HCF		0.1	0.4	0.4	0.1	0.2	0.8	0.8	0.2	0	0	0	
b	Cumulative Number		0.1	0.5	0.9	1	1.2	2	2.8	3	3	3	3	
c	Number of HWF		0.1	0.4	0.4	0.1	0.2	0.8	0.8	0.2	0	0	0	
d	Cumulative Number		0.1	0.5	0.9	1	1.2	2	2.8	3	3	3	3	
e	Cost		2000	8000	8000	2000	4000	16000	16000	4000	0	0	0	60000
3.1.4.3	Healthposts making placenta pit													
a	Number of HCF		0.1	0.4	0.4	0.1	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0.1	0.5	0.9	1	1	1	1	1	1	1	1	
c	Number of HWF		0.1	0.4	0.4	0.1	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0.1	0.5	0.9	1	1	1	1	1	1	1	1	
e	Cost		10000	40000	40000	10000	0	0	0	0	0	0	0	100000
3.1.5	Total cost of Construction		242000	968000	968000	242000	71500	286000	286000	71500	0	0	0	3135000
3.2	Repair													
3.2	One time Repair													
a	Number of HCF requiring one time repair		0.5	0.5	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of HCF		0.5	1	1	1	1.5	2	2	2	2	2	2	
c	Number of Tap requiring minor repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

d	Number of tap requiring Major repair		0.5	0.5	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0	0	
e	Number of taps requiring reconstruction		0.5	0.5	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0	0	
f	Total number of taps requiring one time repair		1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of taps		1	2	2	2	3	4	4	4	4	4	4	
h	Cost of Minor Repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		1000	1000	0	0	1000	1000	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		2250	2250	0	0	2250	2250	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		3250	3250	0	0	3250	3250	0	0	0	0	0	13000
3.2.1.3	One time Repair (toilets)													
a	Number of HCF requiring one time repair		1	1	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of HCF		1	2	2	2	2.5	3	3	3	3	3	3	
c	Number of Toilet requiring minor repair		1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Number of toilet requiring Major repair		0.5	0.5	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0	0	
e	Number of toilet requiring reconstruction		0	0	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0	0	
f	Total number of toilet requiring one time repair		1.5	1.5	0	0	1	1	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of toilet		1.5	3	3	3	4	5	5	5	5	5	5	
h	Cost of Minor Repair		75000	75000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		100000	100000	0	0	100000	100000	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	225000	225000	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		175000	175000	0	0	325000	325000	0	0	0	0	0	1000000
3.2.1.4	One time Repair (handWASHing stations)													
a	Number of HCF requiring one time repair		1	1	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0	0	
b	Cumulative number of HCF		1	2	2	2	2.5	3	3	3	3	3	3	
c	Number of handWASHing requiring minor repair		3.5	3.5	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0	0	
d	Number of handWASHing		0.5	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

	requiring Major repair													
e	Number of handWASHing station requiring reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total number of handWASHing requiring one time repair		4	4	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0	0	
g	Cumulative total of handWASHing		4	8	8	8	8.5	9	9	9	9	9	9	
h	Cost of Minor Repair		5250	5250	0	0	750	750	0	0	0	0	0	
i	Cost of Major Repair		2000	2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
j	Cost of Reconstruction		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
k	Total Cost		7250	7250	0	0	750	750	0	0	0	0	0	16000
3.2.1.8	Total of one time repair													
a	Cost of minor repairs		80250	80250	0	0	750	750	0	0	0	0	0	162000
b	Cost of major repairs		103000	103000	0	0	101000	101000	0	0	0	0	0	408000
c	Cost of reconstruction		2250	2250	0	0	227250	227250	0	0	0	0	0	459000
d	All total of one time repair		185500	185500	0	0	329000	329000	0	0	0	0	0	1029000
3.2.2	Yearly repair													
3.2.2.1	HCF requiring yearly repair													
a	Number		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
b	Water supply asset		20885.4	20885.4	20885.4	20885.4	20885.4	20885.4	20885	20885	20885	20885	20885.4	229739
c	Sanitation asset		287528	287528	287528	287528	287528	287528	287528	287528	287528	287528	287528	3162808
d	Hygiene asset		63392	63392	63392	63392	63392	63392	63392	63392	63392	63392	63392	697312
e	SWM asset		12678.4	12678.4	12678.4	12678.4	12678.4	12678.4	12678	12678.4	12678.4	12678.4	12678.4	139462.4
f	Cost		384483	384483	384483	384483	384483	384483	384483	384483	384483	384483	384483	4229321
3.2.2.2	Yearly repair for new assets													
a	Number of HCF adding the assets		0	0	0	0	3	3	3	3	6	6	6	
b	Water supply asset		0	0	0	0	3757	3757	3757	3757	4868	4868	4868	29632
c	Sanitation asset		0	0	0	0	47187	47187	47187	47187	61128	61128	61128	372132
d	Hygiene asset		0	0	0	0	1049	1049	1049	1049	1358	1358	1358	8270
e	Swm asset		0	0	0	0	2796	2796	2796	2796	3622	3622	3622	22050
f	TotalCost		0	0	0	0	54789	54789	54789	54789	70976	70976	70976	432084
3.2.3	Total of Yearly repair		384483	384483	384483	384483	439272	439272	439272	439272	439272	439272	439272	4661405
3.3	Operational Cost													
3.3.1	HCF with WS operation													
a	Number		7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	
b	Cost		114626	114626	114626	114626	116606	116606	116606	116606	116606	116606	116606	12747537

			7	7	7	7	7	7	7	7		7	7	
3.3.2	HCF with sanitation activities operation													
a	Number		7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	
b	Cost		212250	212250	212250	212250	246210	246210	246210	246210	246210	246210	246210	2572470
3.3.3	HCF with operating hygiene activities													
a	Number		7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	
b	Cost		66621	66621	66621	66621	66621	66621	66621	66621	66621	66621	66621	732831
3.3.4	HCF with solid waste activities													
a	Number		6	6	6	6	7	7	7	7	7	7	7	
b	Cost		140800	140800	140800	140800	155800	155800	155800	155800	138600	138600	138600	1602200
3.3.5	Cost		156593 8	156593 8	156593 8	156593 8	163469 8	163469 8	163469 8	163469 8	1617498	161749 8	161749 8	17655038
3.4	DS													
b	Number of HCF doing DS		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
3.4.2	Yearly activities													
3.4.2.1	Meeting of HCF service management committee													
a	Number		15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	
b	Cost		15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	
3.4.2.2	Number of updated SIP integrated with WASH plan													
a	Number		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
b	Cost		6000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	
3.4.2.3	Number of Staffs with Environmental cleanliness training													
a	Number		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
b	Cost		15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	
3.4.2.4	Number of staffs with handling and disposal training for SWM													
a	Number		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
b	Cost		15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	
3.4.2.5	others@10%		5100	5100	5100	5100	5100	5100	5100	5100	5100	5100	5100	

3.4.2.6	Total		56100	56100	56100	56100	56100	56100	56100	56100	56100	56100	56100	
3.4.3	One time activitis													
3.4.3.1	Tool support to HCF													
a	Number		0	3	0	4	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	150000	0	200000	0	0	0	0	0	0	0	
3.4.3.1	Preparation of cleanliness protocal													
a	Number		0	3	0	4	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	15000	0	20000	0	0	0	0	0	0	0	
3.4.3.3	Spareparts support to HCF													
a	Number		0	3	0	4	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	90000	0	120000	0	0	0	0	0	0	0	
3.4.3.4	others@10%		0	25500	0	34000	0	0	0	0	0	0	0	
3.4.3.5	Total		0	280500	0	374000	0	0	0	0	0	0	0	
3.4.4	Grand total DS		56100	336600	56100	430100	56100	56100	56100	56100	56100	56100	56100	1271600
3.5	Total WASH in HCF		243402	344052 1	297452 1	262252 1	253057 0	274507 0	241607 0	220157 0	2129057	212905 7	212905 7	27752043

SUMMARY COST

S.N	Particulars	Unit s	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Total for 10 years
1	Water Supply													
a	Capex		18000	72000	72000	18000	3500	14000	14000	3500	0	0	0	215000
b	CapManex		24135	24135	20885	20885	27892.4	27892	24642	24642	25753	25753	25753	272371
c	Opex		1146267	1146267	1146267	1146267	1166067	1166067	1166067	1166067	1166067	1166067	1166067	12747537
d	DS		21000	171000	21000	221000	21000	21000	21000	21000	21000	21000	21000	581000
e	Total of Water Supply		1209402	1413402	1260152	1406152	1218459	1228959	1225709	1215209	1212820	1212820	1212820	13815908
2	Sanitation													
a	Capex		210000	840000	840000	210000	60000	240000	240000	60000	0	0	0	2700000
b	CapManex		462528	462528	287528	287528	659715	659715	334715	334715	348656	348656	348656	4534940
c	Opex		212250	212250	212250	212250	246210	246210	246210	246210	246210	246210	246210	2572470
d	DS		20100	150600	20100	194100	20100	20100	20100	20100	20100	20100	20100	525600
e	Total of Sanitation		904878	1665378	1359878	903878	986025	1166025	841025	661025	614966	614966	614966	10333010
3	Hygiene													
a	Capex		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	CapManex		70642	70642	63392	63392	65191	65191	64441	64441	64750	64750	64750	721582
c	Opex		66621	66621	66621	66621	66621	66621	66621	66621	66621	66621	66621	732831
d	DS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Total of Hygiene		137263	137263	130013	130013	131812	131812	131062	131062	131371	131371	131371	1454413
4	Solid Waste													
a	Capex		14000	56000	56000	14000	8000	32000	32000	8000	0	0	0	220000
b	CapManex		12678	12678	12678	12678	15474	15474.4	15474.4	15474.4	16300.4	16300.4	16300	161512
c	Opex		140800	140800	140800	140800	155800	155800	155800	155800	138600	138600	138600	1602200
d	DS		15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	165000
e	Total of Solid Waste		182478	224478	224478	182478	194274	218274	218274.4	194274.4	169900.4	169900.4	169900	2148712.399 9999994
5	Total of WASH in HCF (Basic)-Cost Componentwise													
a	Capex		242000	968000	968000	242000	71500	286000	286000	71500	0	0	0	3135000
b	CapManex		569983	569983	384483	384483	768272	768272	439272	439272	455459	455459	455459	5690405

c	Opex		1565938	1565938	1565938	1565938	1634698	1634698	1634698	1634698	1617498	1617498	1617498	17655038
d	DS		56100	336600	56100	430100	56100	56100	56100	56100	56100	56100	56100	1271600
e	Total		2434021	3440521	2974521	2622521.8	2530570	27450708	2416070	2201570.8	2129057	2129057	2129057	27752043
6	Total of WASH in HCF (Basic)-Sectorwise													
a	Water Supply		1209402	1413402.4	1260152.4	1406152.4	1218459.4	1228959.4	1225709.4	1215209.4	1212820.4	1212820.4	1212820.4	13815908
b	Sanitation		904878	1665378	1359878	903878	986025	1166025	841025	661025	614966	614966	614966	10333010
c	Hygiene		137263	137263	130013	130013	131812	131812	131062	131062	131371	131371	131371	1454413
d	Solid Waste		182478	224478.4	224478.4	182478.4	194274.4	218274.4	218274.4	194274.4	169900.4	169900.4	169900.4	2148712

7.6.5. ACTIVITIES FOR PUBLIC PLACES HAVING GOAL OF BASIC LEVEL OF WASH SERVICES WITHIN MUNICIPALITY

4.1	Construction Works		Year 0	Year 1	Year 2	Year 3	Year 4	Year 5	Year 6	Year 7	Year 8	Year 9	Year 10	Total
4.1.1	Number of PP where new water tank is added													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.2	PP where male toilet is needed													
a	Number		0.7	0.3	0.7	0.3	0.7	0.3	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0.7	1	1.7	2	2.7	3	3	3	3	3	3	
c	Number of Male Toilet		0.7	0.3	1.4	0.6	1.4	0.6	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0.7	1	2.4	3	4.4	5	5	5	5	5	5	
e	Cost		210000	90000	420000	180000	420000	180000	0	0	0	0	0	1500000
4.1.3	PP where female toilet is needed													
a	Number		0.7	0.3	0.7	0.3	0.7	0.3	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0.7	1	1.7	2	2.7	3	3	3	3	3	3	
c	Number of Female Toilet		1.4	0.6	0.7	0.3	1.4	0.6	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		1.4	2	2.7	3	4.4	5	5	5	5	5	5	
e	Cost		420000	180000	210000	90000	420000	180000	0	0	0	0	0	1500000

4.1.4	Public places with the toilet with provision for people with limited mobility													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of Toilet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.1.5	Public places with the toilet with provision for child friendly structures													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c	Number of Toilet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
e	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.6	Public places with the toilet with HWF													
a	Number of PP		0.7	0.3	0.7	0.3	0.7	0.3	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0.7	1	1.7	2	2.7	3	3	3	3	3	3	
c	Number of handWASHing facilities added in existing toilet		0.7	0.3	0.7	0.3	0.7	0.3	0	0	0	0	0	
d	Cumulative Number		0.7	1	1.7	2	2.7	3	3	3	3	3	3	
e	Number of handWASHing facilities added in new constructed toilet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
f	Total Cost		0.7	0.3	0.7	0.3	0.7	0.3	0	0	0	0	0	
g	Cumulative Number		0.7	1	1.7	2	2.7	3	3	3	3	3	3	
h	Cost		14000	6000	14000	6000	14000	6000	0	0	0	0	0	60000
4.1.7	Public places where HWF is made accessible to all													
a	Number of PP		0.7	0.3	0.7	0.3	0.7	0.3	0	0	0	0	0	
b	Cumulative Number		0.7	1	1.7	2	2.7	3	3	3	3	3	3	
c	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.1.8	Cost		644000	276000	644000	276000	854000	366000	0	0	0	0	0	3060000

4.2	Repair													
4.2.1	One time repair of the facilities													
4.2.1.1	Number of PP facilities which require minor repair													
b	Number		0.7	0.3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		96075	41175	0	0	0	0	0	0	0	0	0	137250
4.2.1.2	Number of PP facilities which require major repair													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost of major repair		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2.1.3	Number of PP facilities which require reconstruction													
a	Number		1.4	0.6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost of major repair		989100	423900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1413000
4.2.1.4	Number of PP with Physically intact facilities													
a	Number		0.9	2.1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
b	Total Cost		1085175	465075	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1550250
4.2.2	Annual Repair													
4.2.2.1	Annual repair of the existing facilities													
a	Number		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
b	Cost		56260	56260	56260	56260	56260	56260	56260	56260	56260	56260.4	56260.4	618864.4
4.2.2.2	Annual repair of new assets													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	69278	69278	69278	69278	69278	69278	69278	69278	69278	623505
4.2.3	Cost		2226610	986410	125538	125538	125538	125538	125538	125538	125538	125538	125538	4342869
4.3	Operation cost													
4.3.1	PP operating the facilities													
a	Number		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
b	Operating Cost		283448	283448	389741	389741	496034	496034	637758	637758	637758	637758	637758	5527236
4.4	Direct Support													

4.4.1	Public places requiring DS facilities													
4.4.2	Number of Cleaner training													
a	Number		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
b	Cost		15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	165000
4.4.3	Number of waste to resource training													
a	Number		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
b	Cost		15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	165000
4.4.4	Number of asset management training													
a	Number		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
b	Cost		15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	165000
4.4.5	Monitoring visits in days of experts													
a	Number		6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
b	Cost		18000	18000	18000	18000	18000	18000	18000	18000	18000	18000	18000	198000
4.4.6	Technical support visits in days of experts													
a	Number		6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
b	Cost		18000	18000	18000	18000	18000	18000	18000	18000	18000	18000	18000	198000
4.4.7	Cleaning protocol preparation for existing facilities													
a	Number		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		15000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15000
4.4.8	Tools support for existing facilities													
a	Number		3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		150000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	150000
4.4.9	Cleaning protocol preparation for new facilities													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.4.10	Tools support for new facilities													
a	Number		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b	Cost		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.4.11	Total of DS													
4.5	Total of WASH in Public		3400058	162685	124027	872279	1556572	106857	844296	844296	844296	844296	844296	13986106

	Places (Basic)			8	9			2					
--	----------------	--	--	---	---	--	--	---	--	--	--	--	--

७.७. अनुसूची ७: बार्षिक बजेट बिवरण तथा बाडफाइ

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 0

Water Supply

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed WSS		0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		14937	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		3547	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		18484	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		5625	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	877800	10	20	20	50	877800
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx							
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	432000	10	10	20	60	432000
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply	CapEx	0	1095600	10	10	20	60	1095600

	services								
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		0	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	2405400	0	0	0	0	2405400
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	81	3357384	10	10	10	70	3357384
21	Number of WSS under operation	OpEx	81	3495218	40	30	30	0	3495218
22	Number of systems requiring DS	DS	89	4124960	0	0	0	100	4124960
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	13382962	0	0	0	0	13382962
27	Investment Fraction		0	0	15	13	14	59	0
28	Total population		24109	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment					
					Household					
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		15824	0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service (population at the beginning of 2021)		932	0	0	0	0	0	0	0

3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		186	0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0	0
5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		16942	0	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	294	253080	0	90	10	0	253080	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	19	617160	0	90	10	0	617160	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	4	142080	0	90	10	0	142080	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	90	10	0	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	90	10	0	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	123	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	1012320	0	0	0	0	1012320	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	3010	2717099	0	90	10	0	2717099	0
15	Number of WSS under operation	Opex	3010	13389389	50	50	0	0	13389389	0
16	Number of systems requiring DS	DS	3010	90660	0	0	50	50	90660	0
17	Total cost		0	17209468	0	0	0	0	17209468	0
18	Investment Fraction		0	0	39	58	2	0	0	0

WASH in School

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
F	WASH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)

1	Total number of schools		32	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		3	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		18	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		28	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		9	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		24	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		1	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		5	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		8	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	50	50	0
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	426000	0	20	30	50	426000
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	31	1445297	0	50	50	0	1445297
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	31	4404546	0	70	30	0	4404546
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	32	1020800	0	0	50	50	1020800
19	Total cost		0	7296643	0	0	0	0	7296643

WASH in HCF

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of HCF		7	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		2	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		1	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		1	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		4	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		4	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		6	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		6	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		1	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		1	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		2	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	15500	0	30	30	40	15500
15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	7	713485	0	50	20	30	713485
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	7	1565938	0	100	0	0	1565938
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	7	130900	0	0	50	50	130900
18	Total cost		0	2425823	0	0	0	0	2425823

WASH in Public Places

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of public places where public toilets are required		3	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		3	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WASH services		0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	20	0	50	30	0
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	20	0	30	50	0
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	3	1141435	0	0	70	30	1141435
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	3	283448	30	0	50	20	283448
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	3	81000	0	0	100	0	81000
11	Total Cost		0	1505883	0	0	0	0	1505883

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 1

Water Supply

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed WSS		0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		14937	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		3547	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		18484	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		5625	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	3511200	10	20	20	50	3511200
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	20	20	50	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	50	20	10	20	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	1728000	10	10	20	60	1728000
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	1732400	10	10	20	60	1732400
18	Cumulative total		0	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	6971600	0	0	0	0	6971600

20	Number of systems requiring repair	CapManEx	81	3108786	10	10	10	70	3108786
21	Number of WSS under operation	OpEx	81	3495218	40	30	30	0	3495218
22	Number of systems requiring DS	DS	81	3645000	0	0	0	100	3645000
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	17220604	0	0	0	0	17220604
27	Investment Fraction		0	0	14	14	16	56	0
28	Total population		24109	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		15936	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service (population at the beginning of 2021)		839	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		167	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0
5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020 (population at the beginning of 2021)		16942	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	441	379620	0	90	10	0	379620
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	28	925740	0	90	10	0	925740

9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	5	213120	0	90	10	0	213120
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	177	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	1518480	0	0	0	0	1518480
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	3010	2740018	0	90	10	0	2740018
15	Number of WSS under operation	Opex	3010	13389389	50	50	0	0	13389389
16	Number of systems requiring DS	DS	3010	90660	0	0	50	50	90660
17	Total cost		0	17738547	0	0	0	0	17738547
18	Investment Fraction		0	0	38	59	3	0	0

WASH in School

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
F	WASH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of schools		32	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		3	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		18	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		28	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		9	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		24	0	0	0	0	0	0

11	Number of schools with no Water supply services in school		1	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		5	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		8	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	50	50	0
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	1704000	0	20	30	50	1704000
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	31	1445297	0	50	50	0	1445297
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	31	4404546	0	70	30	0	4404546
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	32	1614800	0	0	50	50	1614800
19	Total cost		0	9168643	0	0	0	0	9168643

WASH in HCF

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of HCF		7	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		2	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		1	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		1	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		4	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		4	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		6	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		6	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		1	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		1	0	0	0	0	0	0

11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		2	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	62000	0	30	30	40	62000
15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	7	713485	0	50	20	30	713485
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	7	1565938	0	100	0	0	1565938
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	7	317900	0	0	50	50	317900
18	Total cost		0	2659323	0	0	0	0	2659323

WASH in Public Places

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of public places where public toilets are required		3	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		3	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WASH services		0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	20	0	50	30	0
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	20	0	30	50	0
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	3	521335	0	0	70	30	521335
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	3	283448	30	0	50	20	283448
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	3	246000	0	0	100	0	246000
11	Total Cost		0	1050783	0	0	0	0	1050783

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 2

Water Supply

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Trans fers	Available Investment
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed WSS		0	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		14937	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		3547	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		18484	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		5625	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	4212800	10	20	20	50	4212800
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	20	20	50	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	50	20	10	20	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	2025000	10	10	20	60	2025000

13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	3	680000	10	10	20	60	680000
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		315	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		315	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		315	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	6917800	0	0	0	0	6917800
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	81	2864935	10	10	10	70	2864935
21	Number of WSS under operation	OpEx	81	3495218	40	30	30	0	3495218
22	Number of systems requiring DS	DS	86	4399720	0	0	0	100	4399720
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	17677673	0	0	0	0	17677673
27	Investment Fraction		0	0	13	14	15	57	0
28	Total population		24109	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		16104	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		699	0	0	0	0	0	0

3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		139	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0
5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		16942	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	441	379620	0	90	10	0	379620
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	28	925740	0	90	10	0	925740
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	5	213120	0	90	10	0	213120
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	177	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	1518480	0	0	0	0	1518480
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	3010	2774396	0	90	10	0	2774396
15	Number of WSS under operation	Opex	3010	13389389	50	50	0	0	13389389
16	Number of systems requiring DS	DS	3010	90660	0	0	50	50	90660
17	Total cost		0	17772925	0	0	0	0	17772925
18	Investment Fraction		0	0	38	59	3	0	0

WASH in School

					% of Available investment					
					Household					
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment	Total Estimated Gap
F	WASH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)	(NRs.)
1	Total number of schools		32	0	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0	0

3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		3	0	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		18	0	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		28	0	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		9	0	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		24	0	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		1	0	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		5	0	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		8	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	50	50	0	0
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	2332500	0	20	30	50	2332500	0
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	31	1288172	0	50	50	0	1288172	0
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	31	4404546	0	70	30	0	4404546	0
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	32	1548800	0	0	50	50	1548800	0
19	Total cost		0	9574018	0	0	0	0	9574018	0

WASH in HCF

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of HCF		7	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		2	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		1	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		1	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		4	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		4	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		6	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		6	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		1	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		1	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		2	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	143500	0	30	30	40	143500
15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	7	524735	0	50	20	30	524735
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	7	1565938	0	100	0	0	1565938
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	7	317900	0	0	50	50	317900
18	Total cost		0	2552073	0	0	0	0	2552073

WASH in Public Places

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of public places where public toilets are required		3	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		3	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WASH services		0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	913500	20	0	50	30	913500
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	1288000	20	0	30	50	1288000
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	3	56260	0	0	70	30	56260
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	3	283448	30	0	50	20	283448
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	3	81000	0	0	100	0	81000
11	Total Cost		0	2622208	0	0	0	0	2622208

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 3

Water Supply

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed WSS		315	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		14937	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		3547	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		18799	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		5310	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	10	3684200	10	20	20	50	3684200
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	20	20	50	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	50	20	10	20	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	5	1620000	10	10	20	60	1620000
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	10	20	60	0

14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		1512	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		1827	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		1827	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	5304200	0	0	0	0	5304200
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	84	2479486	10	10	10	70	2479486
21	Number of WSS under operation	OpEx	84	3558973	40	30	30	0	3558973
22	Number of systems requiring DS	DS	90	6270000	0	0	0	100	6270000
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	17612659	0	0	0	0	17612659
27	Investment Fraction		0	0	13	13	13	61	0
28	Total population		24109	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		16272	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		559	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		111	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0

5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		16942	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	588	506160	0	90	10	0	506160
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	37	1234320	0	90	10	0	1234320
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	7	284160	0	90	10	0	284160
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	236	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	2024640	0	0	0	0	2024640
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	3010	2808775	0	90	10	0	2808775
15	Number of WSS under operation	Opex	3010	13389389	50	50	0	0	13389389
16	Number of systems requiring DS	DS	3010	90660	0	0	50	50	90660
17	Total cost		0	18313464	0	0	0	0	18313464
18	Investment Fraction		0	0	37	60	3	0	0

WASH in School

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Trans fers	Available Investment
F	WASH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of schools		32	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0

4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		3	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		18	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		28	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		9	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		24	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		1	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		5	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		8	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	50	50	0
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	9	2940000	0	20	30	50	2940000
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	31	1288172	0	50	50	0	1288172
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	31	4404546	0	70	30	0	4404546
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	32	1218800	0	0	50	50	1218800
19	Total cost		0	9851518	0	0	0	0	9851518

WASH in HCF

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of HCF		7	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		2	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		1	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		1	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		4	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		4	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		6	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		6	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		1	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		1	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		2	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	2	341500	0	30	30	40	341500
15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	7	524735	0	50	20	30	524735
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	7	1565938	0	100	0	0	1565938
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	7	317900	0	0	50	50	317900

18	Total cost		0	2750073	0	0	0	0	2750073
----	------------	--	---	---------	---	---	---	---	---------

WASH in Public Places

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of public places where public toilets are required		3	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		3	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WASH services		0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	1	391500	20	0	50	30	391500
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	2	552000	20	0	30	50	552000
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	3	56260	0	0	70	30	56260
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	3	283448	30	0	50	20	283448
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	3	81000	0	0	100	0	81000
11	Total Cost		0	1364208	0	0	0	0	1364208

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 4

Water Supply

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed WSS		1827	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		14937	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		3547	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		20311	0	0	0	0	0	0
8	Unserviced population		3798	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	6652000	10	20	20	50	6652000
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	20	20	50	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	50	20	10	20	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	1623600	10	10	20	60	1623600
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	10	20	60	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0

15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		1827	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		1827	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	8275600	0	0	0	0	8275600
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	88	2562967	10	10	10	70	2562967
21	Number of WSS under operation	OpEx	88	3894531	40	30	30	0	3894531
22	Number of systems requiring DS	DS	93	4996240	0	0	0	100	4996240
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	19729338	0	0	0	0	19729338
27	Investment Fraction		0	0	13	15	16	56	0
28	Total population		24109	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		16496	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		373	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		74	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0

5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		16943	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	441	379620	0	90	10	0	379620
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	28	925740	0	90	10	0	925740
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	5	213120	0	90	10	0	213120
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	177	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	1518480	0	0	0	0	1518480
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	3010	2854613	0	90	10	0	2854613
15	Number of WSS under operation	Opex	3010	13389389	50	50	0	0	13389389
16	Number of systems requiring DS	DS	3010	90660	0	0	50	50	90660
17	Total cost		0	17853142	0	0	0	0	17853142
18	Investment Fraction		0	0	37	60	3	0	0

WASH in School

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
F	WASH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of schools		32	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		11	0	0	0	0	0	0

6	Number of schools with basic Sanitation services in school		22	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		9	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		20	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		6	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		16	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		1	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		4	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		7	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	50	50	0
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	2628500	0	20	30	50	2628500
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	31	1435868	0	50	50	0	1435868
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	31	4512546	0	70	30	0	4512546
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	32	1812800	0	0	50	50	1812800
19	Total cost		0	10389714	0	0	0	0	10389714

WASH in HCF

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of HCF		7	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		3	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		3	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		3	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		5	0	0	0	0	0	0

6	Number of HCF with limited Water service in school		3	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		4	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		4	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		1	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		1	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		1	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	434000	0	30	30	40	434000
15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	7	387994	0	50	20	30	387994
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	7	1582518	0	100	0	0	1582518
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	7	224400	0	0	50	50	224400
18	Total cost		0	2628912	0	0	0	0	2628912

WASH in Public Places

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Trans fers	Available Investment
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of public places where public toilets are required		3	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		1	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		2	0	0	0	0	0	0

4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WASH services		0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	20	0	50	30	0
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	20	0	30	50	0
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	3	127463	0	0	70	30	127463
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	3	637758	30	0	50	20	637758
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	3	81000	0	0	100	0	81000
11	Total Cost		0	846221	0	0	0	0	846221

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 5

Water Supply

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed WSS		1827	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		14937	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		3547	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0

6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		20311	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		3798	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	6	16084000	10	20	20	50	16084000
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	20	20	50	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	50	20	10	20	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	2	2039400	10	10	20	60	2039400
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	10	20	60	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		1689	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		3516	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		3516	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	18123400	0	0	0	0	18123400
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	88	2494319	10	10	10	70	2494319
21	Number of WSS under operation	OpEx	88	3894531	40	30	30	0	3894531
22	Number of systems requiring DS	DS	92	5280000	0	0	0	100	5280000
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	29792250	0	0	0	0	29792250
27	Investment Fraction		0	0	12	16	17	55	0
28	Total population		24109	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		16664	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service (population at the beginning of 2021)		233	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		46	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0
5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020 (population at the beginning of 2021)		16943	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	441	379620	0	90	10	0	379620
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	28	925740	0	90	10	0	925740
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	5	213120	0	90	10	0	213120
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	177	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	1518480	0	0	0	0	1518480
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	3010	2888991	0	90	10	0	2888991
15	Number of WSS under operation	Opex	3010	13389389	50	50	0	0	13389389

16	Number of systems requiring DS	DS	3010	90660	0	0	50	50	90660
17	Total cost		0	17887520	0	0	0	0	17887520
18	Investment Fraction		0	0	37	60	3	0	0

WASH in School

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Trans fers	Available Investment
F	WASH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of schools		32	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		11	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		22	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		9	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		20	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		6	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		16	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		1	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		4	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		7	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	50	50	0
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	8	1086500	0	20	30	50	1086500
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	31	1435868	0	50	50	0	1435868

17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	31	4512546	0	70	30	0	4512546
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	32	1020800	0	0	50	50	1020800
19	Total cost		0	8055714	0	0	0	0	8055714

WASH in HCF

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of HCF		7	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		3	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		3	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		3	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		5	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		3	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		4	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		4	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		1	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		1	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		1	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	2	513500	0	30	30	40	513500

15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	7	387994	0	50	20	30	387994
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	7	1582518	0	100	0	0	1582518
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	7	130900	0	0	50	50	130900
18	Total cost		0	2614912	0	0	0	0	2614912

WASH in Public Places

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of public places where public toilets are required		3	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		1	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		2	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WASH services		0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	20	0	50	30	0
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	20	0	30	50	0
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	3	127463	0	0	70	30	127463
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	3	637758	30	0	50	20	637758
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	3	81000	0	0	100	0	81000
11	Total Cost		0	846221	0	0	0	0	846221

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 6

Water Supply

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Trans fers	Available Investment
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed WSS		3516	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		14937	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		3547	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		22000	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		2109	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	15382400	10	20	20	50	15382400
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	20	20	50	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	50	20	10	20	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	1742400	10	10	20	60	1742400
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	10	20	60	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		3516	0	0	0	0	0	0

17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		3516	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	17124800	0	0	0	0	17124800
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	90	2880295	10	10	10	70	2880295
21	Number of WSS under operation	OpEx	90	4229235	40	30	30	0	4229235
22	Number of systems requiring DS	DS	92	4140000	0	0	0	100	4140000
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	28374330	0	0	0	0	28374330
27	Investment Fraction		0	0	13	17	18	52	0
28	Total population		24109	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		16832	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service (population at the beginning of 2021)		93	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		18	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0
5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020 (population at the beginning of 2021)		16943	0	0	0	0	0	0

7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	294	253080	0	90	10	0	253080
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	19	617160	0	90	10	0	617160
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	4	142080	0	90	10	0	142080
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	123	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	1012320	0	0	0	0	1012320
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	3010	2923369	0	90	10	0	2923369
15	Number of WSS under operation	Opex	3010	13389389	50	50	0	0	13389389
16	Number of systems requiring DS	DS	3010	90660	0	0	50	50	90660
17	Total cost		0	17415738	0	0	0	0	17415738
18	Investment Fraction		0	0	38	59	3	0	0

WASH in School

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Trans fers	Available Investment
F	WASH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of schools		32	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		19	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		25	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		17	0	0	0	0	0	0

8	Number of schools with limited Water service in school		12	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		4	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		10	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		1	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		3	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		5	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	50	50	0
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	458000	0	20	30	50	458000
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	31	1694411	0	50	50	0	1694411
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	31	4670866	0	70	30	0	4670866
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	32	1020800	0	0	50	50	1020800
19	Total cost		0	7844077	0	0	0	0	7844077

WASH in HCF

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of HCF		7	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		5	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		4	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		4	0	0	0	0	0	0

5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		7	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		2	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		3	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		3	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	432000	0	30	30	40	432000
15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	7	451696	0	50	20	30	451696
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	7	1617208	0	100	0	0	1617208
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	7	130900	0	0	50	50	130900
18	Total cost		0	2631804	0	0	0	0	2631804

WASH in Public Places

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of public places where public toilets are required		3	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		1	0	0	0	0	0	0

3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		2	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WASH services		0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	20	0	50	30	0
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	20	0	30	50	0
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	3	127463	0	0	70	30	127463
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	3	637758	30	0	50	20	637758
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	3	81000	0	0	100	0	81000
11	Total Cost		0	846221	0	0	0	0	846221

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 7

Water Supply

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed WSS		3516	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		14937	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		3547	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		0	0	0	0	0	0	0

5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		22000	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		2109	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	11	11987200	10	20	20	50	11987200
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	20	20	50	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	50	20	10	20	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	3	6739200	10	10	20	60	6739200
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	10	20	60	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		5151	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		8667	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		8667	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	18726400	0	0	0	0	18726400
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	90	2896519	10	10	10	70	2896519
21	Number of WSS under operation	OpEx	90	4229235	40	30	30	0	4229235
22	Number of systems requiring DS	DS	153	10914040	0	0	0	100	10914040
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	36766194	0	0	0	0	36766194
27	Investment Fraction		0	0	10	13	14	62	0

28	Total population		24109	0	0	0	0	0	0
----	------------------	--	-------	---	---	---	---	---	---

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Trans fers	Available Investment
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		16942	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0
5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		16942	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	3010	2946288	0	90	10	0	2946288

15	Number of WSS under operation	Opex	3010	13389389	50	50	0	0	13389389
16	Number of systems requiring DS	DS	3010	90660	0	0	50	50	90660
17	Total cost		0	16426337	0	0	0	0	16426337
18	Investment Fraction		0	0	41	57	2	0	0

WASH in School

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Trans fers	Available Investment
F	WASH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of schools		32	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		19	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		25	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		17	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		12	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		4	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		10	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		1	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		3	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		5	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	50	50	0
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	3	763000	0	20	30	50	763000

16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	31	1694411	0	50	50	0	1694411
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	31	4670866	0	70	30	0	4670866
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	32	1020800	0	0	50	50	1020800
19	Total cost		0	8149077	0	0	0	0	8149077

WASH in HCF

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Trans fers	Available Investment
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of HCF		7	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		5	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		4	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		4	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		7	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		2	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		3	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		3	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	2	216500	0	30	30	40	216500
15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	7	451696	0	50	20	30	451696

16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	7	1617208	0	100	0	0	1617208
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	7	130900	0	0	50	50	130900
18	Total cost		0	2416304	0	0	0	0	2416304

WASH in Public Places

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Trans fers	Available Investment
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of public places where public toilets are required		3	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		1	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		2	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WASH services		0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	20	0	50	30	0
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	20	0	30	50	0
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	3	127463	0	0	70	30	127463
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	3	637758	30	0	50	20	637758
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	3	81000	0	0	100	0	81000
11	Total Cost		0	846221	0	0	0	0	846221

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 8

Water Supply

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed WSS		8667	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		14937	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		3547	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		27151	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	32566400	10	20	20	50	32566400
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	20	20	50	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	50	20	10	20	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	25214400	10	10	20	60	25214400
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	10	20	60	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0

15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		8667	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		8667	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	57780800	0	0	0	0	57780800
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	93	4341903	10	10	10	70	4341903
21	Number of WSS under operation	OpEx	93	5191672	40	30	30	0	5191672
22	Number of systems requiring DS	DS	95	4275000	0	0	0	100	4275000
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	71589375	0	0	0	0	71589375
27	Investment Fraction		0	0	12	15	19	54	0
28	Total population		27151	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		16942	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0

5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		16942	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	3010	2946288	0	90	10	0	2946288
15	Number of WSS under operation	Opex	3010	13389389	50	50	0	0	13389389
16	Number of systems requiring DS	DS	3010	90660	0	0	50	50	90660
17	Total cost		0	16426337	0	0	0	0	16426337
18	Investment Fraction		0	0	41	57	2	0	0

WASH in School

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
F	WASH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of schools		32	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		21	0	0	0	0	0	0

6	Number of schools with basic Sanitation services in school		27	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		20	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		10	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		2	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		8	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		1	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		3	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		4	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	50	50	0
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	2594000	0	20	30	50	2594000
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	31	1188459	0	50	50	0	1188459
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	31	4697746	0	70	30	0	4697746
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	32	1020800	0	0	50	50	1020800
19	Total cost		0	9501005	0	0	0	0	9501005

WASH in HCF

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of HCF		7	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		6	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		6	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		6	0	0	0	0	0	0

5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		7	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		1	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		1	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		1	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	434000	0	30	30	40	434000
15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	7	430897	0	50	20	30	430897
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	7	1634388	0	100	0	0	1634388
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	7	130900	0	0	50	50	130900
18	Total cost		0	2630185	0	0	0	0	2630185

WASH in Public Places

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of public places where public toilets are required		3	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		1	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		2	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0

5	Number of public places with no WASH services		0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	20	0	50	30	0
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	20	0	30	50	0
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	3	127463	0	0	70	30	127463
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	3	637758	30	0	50	20	637758
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	3	81000	0	0	100	0	81000
11	Total Cost		0	846221	0	0	0	0	846221

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 9

Water Supply

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Trans fers	Available Investment
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed WSS		8667	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		14937	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		3547	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0

7	Total population served at the beginning of year		27151	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	32566400	10	20	20	50	32566400
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	20	20	50	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	50	20	10	20	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	25214400	10	10	20	60	25214400
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	10	20	60	0
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		8667	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		8667	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	57780800	0	0	0	0	57780800
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	93	4079943	10	10	10	70	4079943
21	Number of WSS under operation	OpEx	93	5191672	40	30	30	0	5191672
22	Number of systems requiring DS	DS	95	4275000	0	0	0	100	4275000
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	71327415	0	0	0	0	71327415
27	Investment Fraction		0	0	12	15	19	54	0
28	Total population		27151	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

						% of Available investment	
--	--	--	--	--	--	----------------------------------	--

					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		16942	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0
4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0
5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020 (population at the beginning of 2021)		16942	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	3010	2946288	0	90	10	0	2946288
15	Number of WSS under operation	Opex	3010	13389389	50	50	0	0	13389389
16	Number of systems requiring DS	DS	3010	90660	0	0	50	50	90660
17	Total cost		0	16426337	0	0	0	0	16426337
18	Investment Fraction		0	0	41	57	2	0	0

WASH in School

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
F	WASH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of schools		32	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0
5	Number of schools with basic Water services in school		21	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		27	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		20	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		10	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		2	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		8	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		1	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		3	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		4	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	50	50	0
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	2594000	0	20	30	50	2594000
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	31	1188459	0	50	50	0	1188459
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	31	4697746	0	70	30	0	4697746
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	32	1020800	0	0	50	50	1020800
19	Total cost		0	9501005	0	0	0	0	9501005

WASH in HCF

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of HCF		7	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		6	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		6	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		6	0	0	0	0	0	0
5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		7	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		1	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		1	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		1	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	434000	0	30	30	40	434000
15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	7	430897	0	50	20	30	430897
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	7	1634388	0	100	0	0	1634388
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	7	130900	0	0	50	50	130900
18	Total cost		0	2630185	0	0	0	0	2630185

WASH in Public Places

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of public places where public toilets are required		3	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		1	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		2	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WASH services		0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	20	0	50	30	0
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	20	0	30	50	0
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	3	127463	0	0	70	30	127463
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	3	637758	30	0	50	20	637758
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	3	81000	0	0	100	0	81000
11	Total Cost		0	846221	0	0	0	0	846221

ACTIVITY SUMMARY AND FUNDING MODALITY FOR WASH SERVICES YEAR 10

Water Supply

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
A	Water Supply		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed WSS		8667	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic WSS		14937	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited WSS		3547	0	0	0	0	0	0
4	Population served from existing safely managed tube wells		0	0	0	0	0	0	0
5	Population served from existing tube wells delivering basic water supply services		0	0	0	0	0	0	0
6	Population served from existing tubewells delivering limited water supply services		0	0	0	0	0	0	0
7	Total population served at the beginning of year		27151	0	0	0	0	0	0
8	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0
9	Existing WS projects improved (with capital investment) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	54	8141600	10	20	20	50	8141600
10	Existing WS projects improved (with management improvement) to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	10	20	20	50	0
11	Tubewells improved to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	0	0	50	20	10	20	0
12	New WS projects added to serve the population from safely managed water supply services	CapEx	58	6303600	10	10	20	60	6303600
13	Ongoing WS projects to serve the population from safely managed water	CapEx	0	0	10	10	20	60	0

	supply services								
14	Added population in this year from WSP (Safely managed)		15442	0	0	0	0	0	0
15	Added population in this year from tubewells(Safely managed)		0	0	0	0	0	0	0
16	Cumulative population served from safely managed water supply systems		24109	0	0	0	0	0	0
17	Cumulative population served from safely managed tubewells		0	0	0	0	0	0	0
18	Cumulative total		24109	0	0	0	0	0	0
19	Total cost	CapEX	0	14445200	0	0	0	0	14445200
20	Number of systems requiring repair	CapManEx	93	4104724	10	10	10	70	4104724
21	Number of WSS under operation	OpEx	93	5191672	40	30	30	0	5191672
22	Number of systems requiring DS	DS	153	21945000	0	0	0	100	21945000
23	Number of tubewells requiring repair	CapManEx	0	0	0	0	0	0	0
24	Number of tubewells under operation	OpEx	0	0	0	0	0	0	0
25	Number of tubewells requiring DS	DS	0	0	0	0	0	0	0
26	Total cost		0	45686596	0	0	0	0	45686596
27	Investment Fraction		0	0	9	9	11	72	0
28	Total population		27151	0	0	0	0	0	0

Household Sanitation and Hygiene

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
B	Household Sanitation and Hygiene		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Population served from existing safely managed Sanitation service (population at the beginning of 2021)		16942	0	0	0	0	0	0
2	Population served from basic sanitation service(population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0
3	Population served from limited Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0

4	Population served from Unimproved Sanitation service (population at the beginning of 2021)		0	0	0	0	0	0	0
5	Unserved population		0	0	0	0	0	0	0
6	Total population served at the beginning of 2020(population at the beginning of 2021)		16942	0	0	0	0	0	0
7	Existing toilets with safely managed services improved for safe disposal of fecal matter later	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
8	Existing Toilets with basic facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
9	Existing Toilets with limited facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
10	Existing Toilets with unimproved sanitation facilities will be improved to safely managed toilets	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
11	Unserved households making safely managed sanitation service	CapEx	0	0	0	90	10	0	0
12	Added population in this year (Safely managed)	CapEx	0	0	0	0	0	0	0
13	Total cost	CapEx	0	0	0	0	0	0	0
14	Number of toilets requiring repair	CapManEx	3010	2946288	0	90	10	0	2946288
15	Number of WSS under operation	Opex	3010	13389389	50	50	0	0	13389389
16	Number of systems requiring DS	DS	3010	90660	0	0	50	50	90660
17	Total cost		0	16426337	0	0	0	0	16426337
18	Investment Fraction		0	0	41	57	2	0	0

WASH in School

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Transfers	Available Investment
F	WASH in School		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of schools		32	0	0	0	0	0	0
2	Number of schools with Advanced Water services		0	0	0	0	0	0	0
3	Number of schools with Advanced Sanitation services		0	0	0	0	0	0	0
4	Number of schools with Advanced Hygiene services		0	0	0	0	0	0	0

5	Number of schools with basic Water services in school		21	0	0	0	0	0	0
6	Number of schools with basic Sanitation services in school		27	0	0	0	0	0	0
7	Number of schools with basic Hygiene services in school		20	0	0	0	0	0	0
8	Number of schools with limited Water service in school		10	0	0	0	0	0	0
9	Number of schools with limited sanitation service in school		2	0	0	0	0	0	0
10	Number of schools with limited hygiene service in school		8	0	0	0	0	0	0
11	Number of schools with no Water supply services in school		1	0	0	0	0	0	0
12	Number of schools with no sanitary services in school		3	0	0	0	0	0	0
13	Number of schools with no hygiene services in school		4	0	0	0	0	0	0
14	Number of schools added in Advanced WASH services in this year	CapEx	0	0	0	0	50	50	0
15	Number of schools added in Basic WASH services in this year	CapEx	12	648500	0	20	30	50	648500
16	Number of schools maintaining the WASH service in this year	CapManEx	31	1188459	0	50	50	0	1188459
17	Number of schools operating WASH services in this year	OpEx	31	4697746	0	70	30	0	4697746
18	Number of schools requiring DS for WASH services in this year	DS	32	1020800	0	0	50	50	1020800
19	Total cost		0	7555505	0	0	0	0	7555505

WASH in HCF

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Trans fers	Available Investment
G	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of HCF		7	0	0	0	0	0	0
2	Number of HCF with Basic Water services		6	0	0	0	0	0	0
3	Number of HCF with Basic Sanitation services		6	0	0	0	0	0	0
4	Number of HCF with Basic Hygiene services		6	0	0	0	0	0	0

5	Number of HCF with Basic Environmental cleaning services		7	0	0	0	0	0	0
6	Number of HCF with limited Water service in school		1	0	0	0	0	0	0
7	Number of HCF with limited sanitation service in school		1	0	0	0	0	0	0
8	Number of HCF with limited hygiene service in school		1	0	0	0	0	0	0
9	Number of HCF with limited Environmental cleaning services		0	0	0	0	0	0	0
10	Number of HCF with no Water supply services in school		0	0	0	0	0	0	0
11	Number of HCF with no sanitary services in school		0	0	0	0	0	0	0
12	Number of HCF with no hygiene services in school		0	0	0	0	0	0	0
13	Number of HCF with No Environmental cleanliness services		0	0	0	0	0	0	0
14	Number of HCF added in Basic WASH services in this year	CapEx	1	108500	0	30	30	40	108500
15	Number of HCF maintaining the WASH service in this year	CapManEx	7	430897	0	50	20	30	430897
16	Number of HCF operating WASH services in this year	OpEx	7	1634388	0	100	0	0	1634388
17	Number of HCF requiring DS for WASH services in this year	DS	7	130900	0	0	50	50	130900
18	Total cost		0	2304685	0	0	0	0	2304685

WASH in Public Places

					% of Available investment				
					Household				
S N	Activities	Cost Category	Number	Amount Required	Tariff and Fees	Investment in self supply	Taxes	Trans fers	Available Investment
H	WASH in HCF		(No)	(NRs.)	(%)	(%)	(%)	(%)	(NRs.)
1	Total number of public places where public toilets are required		3	0	0	0	0	0	0
2	Number of public toilets with Advanced WASH facilities		1	0	0	0	0	0	0
3	Number of public toilets with Basic WASH facilities		2	0	0	0	0	0	0
4	Number of public toilets with Limited WASH facilities		0	0	0	0	0	0	0
5	Number of public places with no WASH services		0	0	0	0	0	0	0
6	Number of public places added in Advanced WASH services	CapEx	0	0	20	0	50	30	0

	in this year								
7	Number of public places added in Basic WASH services in this year	CapEx	0	0	20	0	30	50	0
8	Number of public places maintaining the WASH service in this year	CapManEx	3	127463	0	0	70	30	127463
9	Number of public places operating WASH services in this year	OpEx	3	637758	30	0	50	20	637758
10	Number of public places requiring DS for WASH services in this year	DS	3	81000	0	0	100	0	81000
11	Total Cost		0	846221	0	0	0	0	846221

७.८. अनुसूची ८ : सरोकारबालाहरुको कार्य जिम्मेवारी

[illegible]

६	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनालाई कार्यक्रम कार्यान्वयनको एकीकृत भागको रूपमा मान्यता दिने; यो NWASH योजनालाई निर्णय प्रक्रियाको उद्देश्यसँग जोड्ने			••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••
७	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनालाई गाउँपालिकाको एक मात्र खासस्व योजनाको रूपमा मान्यता दिने र योजनाको संस्थागत रूपमा स्वामित्व लिने, कार्यान्वयनको लागि प्रतिबद्ध हुने र पूर्ण क्षमतामा कार्यान्वयन गर्ने			••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••
८	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) एकाइ स्थापना गर्ने, संस्थागत मान्यता दिने, योजना कार्यान्वयनका लागि भूमिका र जिम्मेवारी तयारी गर्ने र नीतिसँग मिलान (Align) गर्ने			••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••
९	तथ्याङ्क सङ्कलन र अध्यावधि गर्ने					•	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••
१०	वित्तीय/स्रोतको विनियोजन (प्रत्येक वर्ष योजना तर्जुमाको लागि बजेट विनियोजन गर्ने)			••	••	••	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
११	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको प्रवर्द्धन र दृश्यतामा वृद्धि गर्ने			••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••
१२	सिकाई आदान प्रदान तथा अध्ययन			••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••
१३	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना कार्यान्वयनको लागि सञ्जाल विस्तार, साझेदारी र समन्वय गर्ने			••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••
१४	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना तर्जुमामा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने			••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••
१५	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजना कार्यान्वयनको लागि सञ्चारको प्रवर्द्धन, पैरवी, माग			••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••

	बढाउने																					
१६	सहयोगात्मक/ सहभागितात्मक अनुगमन गर्ने			••	••	••			••			.		••								
१७	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनासँग सम्बन्धित सूचना प्रचार प्रसार गर्ने			••	••	••	••	••	••	••	.	••	••	••	••	••						
१८	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको लागत संशोधन गर्ने, क्षेत्रगत निकायहरूसँग स्रोत र क्षमता अभिवृद्धि गर्न प्रतिबद्धता लिने			••																		
१९	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनामा पारदर्शीता प्रवर्द्धन गर्ने, सूचनामा पहुँच, निष्पक्ष र सन्तुलित रिपोर्टिङ्ग गर्ने			••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••
२०	खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता (खासस्व) योजनाको राम्रो उपयोग गर्नेलाई मान्यता दिने, सरकारी स्तरमा र निकायगत स्तरमा मान्यता दिने			••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••	••			••
२१	नयाँ योजनालाई NWASH MIS मा प्रविष्ट गर्न जोड गर्ने, यदि प्रविष्ट नगरेमा सम्पन्न भएको मान्यता नदिने			••																		
२२	रिपोर्टिङ्ग माध्यम परिभाषित गर्ने, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय विकास लक्ष्यसँग (जस्तै:SDG) पङ्क्तिबद्ध गर्न सञ्चार प्रोटोकल तयार गर्ने			••																		

७.९. अनुसूची ९: SWORT Analysis

गाउँपालिकाको नाम: Dungeshwor

क्षेत्र	बलियो पक्ष	कमजोर पक्ष	अवसर	चुनौती
खानेपानी	- स्थानीय सरकार - WASH Unit - साभेदारी संस्था - एक घर एक धारा	- विज्ञ जनशक्ती - कार्यान्वयन पक्षमा कमजोरी - आर्थिक व्यवस्थापन	- पानीका स्रोतहरु - प्राथमिकता - स्वस्थ पानीको व्यवस्था	- पानी सुरक्षा योजना लागु - उ.स.जिम्मेवारी नहुनु - अपुरो निर्माण कार्य
सरसफाई	- पूर्ण सरसफाई उन्मुख टोल तथा वडा घोषणा - एक घर एक चर्पी - सार्वजनिक अपाङ्गमैत्री सौचालय	- पानीको अभाव - डम्पिङ्ग साइट - पर्याप्त बजेट नहुनु - मापदण्ड नपुगेका शौचालय	- वानी व्यवहारमा परिवर्तन - स्वास्थ्य सम्बन्धि सचेतना - रोगको न्यूनिकरण	- पूर्ण रुपमा फोहोरमुक्त बनाउन गाह्रो - आर्थिक स्रोत व्यवस्था
बिद्यालय खानेपानी सरसफाइ	- विद्यालयमा सौचालयको व्यवस्था - किशोरीमैत्री, अपाङ्गमैत्री - विद्यालयमा खानेपानीको व्यवस्था	- सुरक्षित शौचालयको अभाव - डिस्पोज सेन्टर व्यवस्थापन नहुनु ।	- सेनिटरी प्याड वितरण - रोगबाट बच्न सक्ने - विद्यालय छोड्नमा कमी - विद्यार्थीको आर्कषण	- पर्याप्त पानीको अभाव - सरसफाईको कमी - परिचालनमा कमी
स्वास्थ्य संस्था खानेपानी सरसफाइ	- स्वास्थ्य संस्थामा सुरक्षित पिउने पानीको व्यवस्था - डिस्पोजको व्यवस्था	- निरन्तर पानिको स्रोतको अभाव - सरसफाई व्यवस्थामा कमी - फोहोर वर्गिकरणमा समस्या	- सेवाग्राहीलाई पानीको व्यवस्था - रोग सन्ने सम्भावनाको कमी - सेवाग्राहीलाई सरसफाई सम्बन्धि सचेतना	- आर्थिक व्यवस्थापन - नियमितताको अभाव

सार्वजनिक शौचालय	- अपाङ्गमैत्री शौचालय - खुल्ला दिशा मुक्त - सार्वजनिक ठाउँमा हुन	- पानीको अभाव - सरसफाईकर्ता नहुनु - सरसफाई सामग्रीको कमी	- खुल्ला दिशा मुक्त गर्ने - दिशा पिसाव वाट हुने फोहोरको व्यवस्था	- सुरक्षा (संरचनामा) - सरसफाईकर्ताको व्यवस्था (पारिश्रमिक) सहि ठाउँमा नहुनु ।
सामुदायिक सरसफाइ	- टोल सुधार समिती - वजार व्यवस्थापन समिती - यूवा क्लव	- सक्रिय सहभागीताको कमी - व्यवहारिक नहुनु - फोहोर वर्गिकरणमा समस्या	- स्वच्छ समाज निर्माण - सरुवा रोग प्रकोप न्यूनिकरण - प्रदुषण मुक्त वातावरण	- सहभागीताको कमी - एकरूपताको कमी - अपनत्व नहुनु - समय पालना नगर्नु ।
वित्तीय व्यवस्थापन	- खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रमा वजेट विनियोजन - साभेदार निकायवाट समेत खा.पा. सरसफाईका लागी वजेट प्राप्त	- विनियोजित वजेट पर्याप्त नहुनु - समय मै वजेट खर्च हुन नसक्नु -	- वजेट विनियोजन गर्ने अधिकार स्थानिय तहलाई हुनु - लगानीमैत्री वातावरण हुनु	- सिमित स्रोत साधनले सबै क्षेत्रलाई समेट्न नसक्नु । - महशुल नउठ्नु - जन अपेक्षा अनुरूप वजेट विनियोजन गर्न
संस्थागत बिकासका	- खानेपानी रणनिती तयार, जलस्रोत ऐन, कार्यविधि छ । - N-WASH निर्माण चरणमा - खानेपानी शाखा, समिती , ध्वतभच तभक्तप्लन बिद	- मौजुदा रणनिती अनुसार योजना नहुनु, कार्यान्वयन नहुनु - समितीहरु चलायमान नहुनु	- उपभोक्ता समिती दर्ता परिचालन - कार्यविधिहरु तयार भएकोले लागु गर्न सकिने ।	- उ.स. लाई परिचालन गर्न - ऐन नियम, कार्यविधि समय सापेक्ष नहुदाँ कार्यान्वयन गर्न गाह्रो ।

लैंगिकता	- महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरीक शाखा - लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण निती	- महिलाहरुलाई सबै क्षेत्रहरुमा समेट्न सकिने (घरमा धेरै व्यस्त) - लैङ्गिक मुलप्रवाहिकरणमा गर्न नसकिने - चेतनामूलक कार्यक्रमहरु पर्याप्त नहुनु ।	- सानै सानै बजेटमा लैङ्गिकमैत्री बनाउन सकिने - महिलाहरुको शसक्तिकरणका लागि उपाध्यक्ष भेटघाट कार्यक्रम	- घरायसी कामहरुबाट महिलाहरुलाई बाहिर निस्कनु गाह्रो - सामाजिक तथा परम्परागत संस्कारहरु - आर्थिक रुपमा शसक्त बनाउन जिविकोपार्जन कार्यक्रम संचालन गर्न कठिनाई
जलवायु परिवर्तन	- सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन, मुहान सुरक्षाका विभिन्न कामहरु भएका - विश्वको ध्यान जलवायु परिवर्तन न्यूनिकरणमा	- पर्याप्त मात्रामा जलवायु उत्थानशिलका कार्यक्रमहरु हुन नसक्नु - आवश्यकता अनुसारको वृक्षरोपण गर्न नसक्नु जथाभावी आगलागी हुनु	- स्थानीय स्तरमा जनचेतना कार्यक्रम संचालन - संरक्षणका अभियानहरु संचालन	- न्यूनिकरण गर्न सजिलो भए जस्तै निराकरण गर्न समस्या - स्थानीय स्तरले मात्रै पनि समाधान गर्न नसकिने
अनुगमन मुल्यांकन	- पालिका स्तरीय र वडा स्तरीय अनुगमन समिती - समावेशीता सहितको अनुगमन समिती	- अनुगमन निर्देशन फितलो हुनु - अनुगमन समितीमा पर्याप्त प्राविधिक ज्ञान नहुनु ।	- अनुगमन समिती अधिकार सम्पन्न - समयमै योजना सम्पन्नमा सहयोग	अनुगमन समितीलाई सबै ठाउँमा पुग्न नसक्नु

७.१०. अनुसूची १०: लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता र सामाजिक समावेशीकरण स्वमूल्याङ्कन नतिजा र कार्ययोजना

मापनको क्षेत्र	प्राप्ताङ्क
लक्षित क्षेत्र १ - लैङ्गिक र सामाजिक समावेशीकरण लाई बढी जोड दिइ क्षेत्रिय/पालिका स्तरका खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता क्षेत्रका प्रणालीहरु सुदृढ पार्नु ।	
१.१ पालिकाले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी समन्वय गर्ने / निर्णय लिने मन्चहरु मा पुरुष / केटाहरु र महिला / केटीहरु बीच खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धित आवश्यकता र पहुँचमा भएको फरकमा ध्यान केन्द्रित गर्दछ ।	२.५
१.२ पालिकाले अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरुको पहुँचको आवश्यकतालाई ध्यानमा राखी अन्य खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रमा काम गर्ने सरोकारवालाहरु सँग मिलेर काम गर्दछ ।	३
१.३ पालिकाले सिमान्तक्रीत समुहका ब्यक्तिहरु (उदाहरणको रुपमा यौनिक तथा लैङ्गिकता अल्पसन्ख्यक, जातजाती, चरम गरीबी) को पहुँचको आवश्यकतालाई ध्यानमा राखी अन्य खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रमा काम गर्ने सरोकारवालाहरु सँग मिलेर काम गर्दैन ।	३
१.४ पालिकाले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी निर्णय प्रकृयाहरुमा महिला र सिमान्तक्रीत समुहहरुको नेत्रित्वदायी भूमिकाको प्रवर्धन गर्छ ।	३
१.५ पालिकाले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता को निती निर्माण तथा योजना तर्जुमा गर्ने कार्यमा अधिकारधारक संगठनहरु (। जस्तै - महिला समुहहरु, लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा पीडितहरु, यौनिक तथा लैङ्गिकअल्पसन्ख्यक र / वा अल्पसन्ख्यकहरुका संगठनहरु) सँग मिलेर काम गर्दछ ।	२
औषत अंक २.७	

मापनको क्षेत्र	प्राप्ताङ्क
लक्षित क्षेत्र २: बिशेष गरी सिमान्तकृत समुदायहरु र समुदायका सदस्यहरुको निम्ती दिगो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवा सुबिधाहरुमा समतामुलक, विश्वब्यापी/ शहज पहुँच र प्रयोगमा अभिवृद्धि गर्नु ।	
२.१ पालिकाले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवा सुबिधाहरुको पहुँचको लागि महिला/ केटीहरु र पुरुष / केटाहरुका अबरोधहरु बारे बुझ्न र सम्बोधन गर्न खोज्दछ ।	३
२.२ गाउँपालिकाले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवा सुबिधाहरुको पहुँचमा अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरुले भोगिरहेका अबरोधहरु बारे बुझ्न र सम्बोधन गर्न खोज्दछ ।	२
२.३ पालिकाले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवा सुबिधाहरुको पहुँचमा सिमान्तकृत समुह (यौनिक तथा लैङ्गिकता अल्पसन्ख्यक, जात/जातीयता , चरम गरीबी) ले भोगिरहेका अबरोधहरु बारे बुझ्न र सम्बोधन गर्न खोज्दछ ।	२
औषत अंक	२.४

मापनको क्षेत्र	प्राप्ताङ्क
लक्षित क्षेत्र ३: घरधुरी, समुदाय र सस्थाहरुमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरणको सवलिकरण गर्नु ।	
३.१ पालिकाले घरधुरीहरुमा हुने निर्णय प्रकृयाहरुमा समान सहभागीतालाई प्रोत्साहन गर्छ ।	२
३.२ पालिकाले घरधुरीहरुमा श्रमको समान बिभाजनलाई प्रोत्साहन गर्छ ।	३
३.३ पालिकाले महिलाहरुको आर्थिक सशक्तिकरण र समुदायमा हुने निर्णय प्रकृयाहरु र सँरचनाहरु (खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी तथा यस बाहेक अन्य) मा सहभागिताको लागि सहयोग गर्छ ।	२
३.४ पालिकाले समुदायमा हुने (खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी र यस बाहेक अन्य) निर्णय प्रकृयाहरुमा सहभागिता र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यदलमा अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरुको अवसरको लागि सहयोग गर्दछ ।	२
३.५ पालिकाले समुदायमा हुने (खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी र यस बाहेक अन्य) निर्णय प्रकृयाहरुमा सहभागिता र ब्रिहत खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यदलमा सिमान्तकृत समुहहरु (जस्तै, यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यक, चरम गरिवी, जात/जातीयता) को अवसरको लागि सहयोग गर्दछ ।	२
औषत अंक	२.२

मापनको क्षेत्र	प्राप्ताङ्क
लक्षित क्षेत्र ४ : दिगो लैङ्गिक तथा समावेशी खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको लागि नयाँ प्रमाण, नबिनता र अभ्यासमा सवलिकरण र अन्य खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी काम गर्ने ब्यक्ती तथा संघ सस्थाहरु बाट त्यसको प्रयोग हुनु ।	
४.१ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी महिला, अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरु र अन्य सिमान्तकृत समुहहरुका सवालहरुमा राम्रो बुझाई होस् भन्नका लागि पालिकाले सिकाइ र अनुसन्धानका कृयाकलापहरु गर्दछ ।	२
४.२ पालिकाले प्राप्त प्रमाण/तथ्यहरुलाई महिला, अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरु र सिमान्तकृत समुहहरुका परिवर्तन गर्नु पर्ने अभ्यासहरुमा सुधार गर्न प्रयोग गर्दछ ।	३
४.३ नयाँ सिकाइ तथा प्रमाण/तथ्यहरु आदान प्रदान गर्ने अवसरहरुका लागि पालिकाबाट सहजिकरण हुन्छ ।	२
औषत अंक	२.४
चारवटा क्षेत्रको औषत	२.४२